

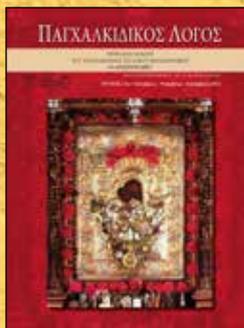
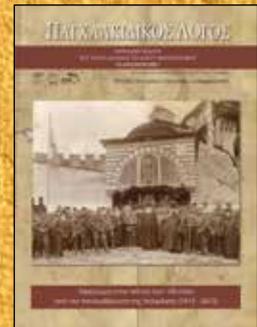
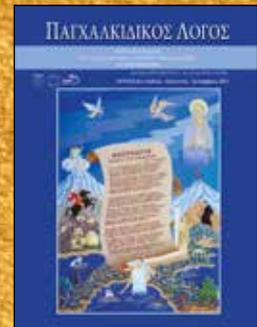
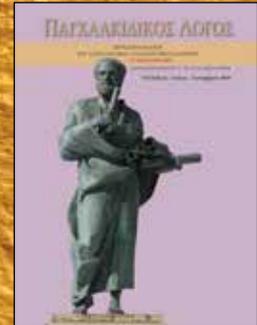
ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ»

Έδρα Θεσσαλονίκη - Έτος ίδρύσεως 1903

ΜΑΝΤΩΣ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ 23 - Τ.Κ. 542 49, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΤΕΥΧΟΣ 40ό • Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2019

ΠΑΡΗΡΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Του Γραφείου
Εκδόσεων: 16
Αριθμός Δελτος:
020050

Αφιέρωμα στα δέκα χρόνια κυκλοφορίας του περιοδικού (40 τεύχη)

ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Περιοδική έκδοση
του Παγχάλκιδικού Συλλόγου «**Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ**»
Έδρα Θεσσαλονίκη - Έτος ίδρύσεως 1903
Μαντώ Μαυρογένους 23, Τ.Κ. 542 49 Θεσ/νίκη
Τηλ. 2310/323-839, κιν. 6936/950 188, φαξ 2310/326-108
Ηλεκτρ. δ/ση: www.panchalkidikos.gr
E-mail Συλλόγου: panchalkidikos@gmail.com
E-mail Προέδρου: ikotsanis@gmail.com

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ISSN: 2585-3619

Επιτροπή Έκδοσης:

Αυγολούπης Σταύρος, Καθηγητής Αστρονομίας του ΑΠΘ
Καραμύχος Ιωάννης, Φιλολόγος

Καρσιώτης Μιχαήλ, τ. Εκπαιδευτικός, Επίτιμος

Πρόεδρος του Παγχάλκιδικού Συλλόγου (συντονιστής)

Οικονόμου Τριαντάφυλλος, τ. Εκπαιδευτικός

Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, δρ. Επιστημών της Αγωγής

Παπάγγελος Ιωακείμ, δρ. Αρχαιολόγος

Παυλούδης Χρήστος, Αρχιπλοίαρχος Π.Ν. ε.α.

Τσαμουρτζή Μαρία, Αρχιτέκτων

Τσίκουλας Ιωάννης, Καθηγητής Ιατρικής του ΑΠΘ

Ιδιοκτήτης: Παγχάλκιδικός Σύλλογος "Ο Αριστοτέλης"

Εκδότης - Διευθυντής: Ιωάννης Τ. Κοτσάνης, Πρόεδρος

του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου.

**Το περιοδικό εκδίδεται με χορηγίες συμπατριωτών,
φίλων και φορέων και αποστέλλεται δωρεάν.**

Σελιδοποίηση, Εκτύπωση: GRAFIS

Νέα Ραιδεστός Θεσσαλονίκη, Τηλ. 2310.466.776

e-mail: despoina@lithographia.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

IBAN: GR 80 0171 2330 0062 3304 0032 572

A.Φ.Μ.: 090145977 Δ.Ο.Υ.: Ζ' ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Χορηγός της έκδοσης του παρόντος 40^{ου} τεύχους είναι
ο ιατρός δρ. **Γεώργιος Βαγιωνάς**.

Εικόνα εξωφύλλου και οπισθοφύλλου: Τα πρωτοσέλιδα των πρώτων
40 τευχών του περιοδικού μας της δεκαετίας 2009-2019.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: **Ιωάννης Τηλ. Κοτσάνης** (Αρναία)

Αντιπρόεδρος: **Τριαντάφυλλος Οικονόμου** (Νικήτη)

Γεν. Γραμματέας: **Αστέριος Λυρτζής** (Ταξιάρχης)

Ταμίας: **Αβραάμ Παπαδόπουλος** (Βράσταμα)

Ειδ. Γραμματέας: **Νικόλαος Μπούφτας** (Αρναία)

Μέλος: **Σαραφιανός Καραβάτος** (Παλαιόχωρα)

Μέλος: **Ανδρομάχη Κωστοπούλου** (Κασσάνδρα)

Μέλος: **Αναστασία Σούστα-Δάφφα** (Νεοχώρι)

Μέλος: **Χρήστος Παυλούδης** (Ορμύλια)

Αναπληρωματικά μέλη

Θεόδωρος Φλώρος (Αρναία)

Άννα Εμμανουήλ (Άγ. Νικόλαος)

Θεόδωρος Τσαμούρης (Αρναία)

Εξελεγκτική Επιτροπή

Φώτιος Ταλέας (Ιερισός)

Μαρία Μπουλάκη (Πολύγυρος)

Μαρία Λαθούρη-Πάργα (Συκιά)

Αναπληρωματικά μέλη

Αστέριος Βαμβακάς (Κασσάνδρα)

Αναστάσιος Σινάκος (Βασιλικά)

Γεώργιος Χαλκιάς (Άγιος Νικόλαος)

Αθανάσιος Χατζηπαπός (Ν. Μουδανιά)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- **Κύριο άρθρο: Δεκαετηρίδας επέτειος.
Δέκα χρόνια με τον "Παγχάλκιδικό Λόγο"** 1
- Καϊάφα-Σαροπούλου Μίνα,
Εν αρχή είν' ο λόγος... Ο Παγχάλκιδικός... 3
- **Χαιρετισμοί των Μητροπολιτών μας στην Δεκαετηρίδα** 5
- **Χαιρετισμοί των τοπικών Αρχόντων μας
στην Δεκαετηρίδα** 7
- **Βανδαλισμός στο μνημείο Χάψα στην Αγία Αναστασία** 10
- Γεννατάς Συνέσιος Ιερομόναχος,
Γυναίκες του Πολυγύρου στην τουρκοκρατία 13
- Καραμύχος Χ. Γιάννης,
Άγιον Όρος. Η πολιτεία της σιωπής 15
- Πατσιούρας Νικηφόρος,
Ο Μακεδονικός Αγώνας στην Ορμύλια 16
- Παπάγγελος Αθ. Ιωακείμ,
Καταφυγή λαϊκών στο Άγιον Όρος το 1821 20
- Μάντσιος Φιλ. Άγγελος,
Ο διάπλους του Τορωναίου και ο Τάκης ο "Αδωνις" 21
- Οικονόμου Τριαντάφυλλος,
Αποτελέσματα 49ου διάπλου του Τορωναίου 22
- Μουτζίκος Μ. Εμμανουήλ,
Πώς γκρεμίστηκαν τα θαλάσσια τείχη της Θεσσαλονίκης 23
- Παυλούδη Ακριβή,
Τα κουκούλια κάποτε στην Ορμύλια 24
- Πούλιος Μαυρουδής,
Οι προτεραιότητες στη ζωή μας 26
- Μπουλάκη-Λυπηρίδη Μαρία,
Ιμείς είμιστι παλιουκίρισ'ς 31
- Αυγολούπης Σταύρος,
Ένα πλαστό που ήταν γεμάτο δραχμές 32
- Τσίκουλας Γιάννης,
Μ' ας μας μασ'ν 33
- Παντελιάδου Μαρία,
Ιερισός (ποίημα) 35
- Παπαγεωργίου Κ. Βασίλης,
Η Χαλκιδική μας (ποίημα) 35
- Η δράση του Συλλόγου μας 36
- Η δράση άλλων Συλλόγων και φορέων 38
- Σχοινιάς Μαργαρίτης, Επίτροπος στην Ε.Ε. 42
- Οι νέοι βουλευτές μας 43
- Οι χορηγοί μας 44
- Η χορηγία (Βαγιωνάς Γεώργιος) 45
- Οι νέοι αυτοδιοικητικοί άρχοντες (2019-2023) 46
- Ακραία καιρικά φαινόμενα στη Χαλκιδική 10-7-2019 49
- Απονομή τιμής στον Μ. Καρτσιώτη (20 Ιουλίου 2019) 49
- "Αλλαγή φρουράς" στο περιοδικό 51
- Παραρτήματα, αντιπρόσωποι & ανταποκριτές 52
- Τμήματα που θα λειτουργήσουν εφέτος 55
- Πρόγραμμα εκδηλώσεων & εκδρομών Δ' τριμ. 2019 56

Φιλολογική επιμέλεια : Αθανάσιος Χριστιανός

Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών τους. Υπενθυμίζεται ότι αυτά δεν πρέπει να υπερβαίνουν τους 9000 περίπου χαρακτήρες (χτυπήματα με τα κενά). Αυτό το τελευταίο παράκληση να τηρείται πιστά. Όσα κείμενα δεν φέρουν υπογραφή, συντάσσονται από τον εκδότη.

ΔΕΚΑΕΤΗΡΙΔΑΣ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΤΟΝ «ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟ ΛΟΓΟ»

Η επέτειος των δέκα χρόνων. Με το 40ό τεύχος που κρατάτε στα χέρια σας συμπληρώθηκαν ήδη δέκα ολόκληρα χρόνια από την έναρξη της έκδοσης και κυκλοφορίας του περιοδικού **Παγχαλκιδικός Λόγος**, που αποτελεί το επίσημο όργανο του Παγχαλκιδικού Συλλόγου «Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ». Το Δ.Σ. και ο κόσμος του Παγχαλκιδικού Συλλόγου γιορτάζει την επέτειο και χαιρέται που ένα τόσο δύσκολο εγχείρημα υλοποιήθηκε και ευδοκίμησε, με πολύ ευεργετικά αποτελέσματα, αφού με την αποστολή του περιοδικού σε κάθε οικογένεια, σε κάθε σπίτι, σε κάθε γραφείο, σε κάθε σχολείο και σε κάθε υπηρεσία δίδεται το «παρών» του Παγχαλκιδικού, που είναι το «παρών» της ίδιας της πατρίδας μας, της Χαλκιδικής, δέκα χρόνια τώρα.

Η πρώτη προσπάθεια ξεκίνησε στα τέλη του 2009 με την έκδοση του πρώτου τεύχους, στο κύριο άρθρο του οποίου διατυπώθηκαν από το τότε Δ.Σ. οι σκοποί και οι προθέσεις του νέου εγχειρήματος που, επιγραμματικά, δεν ήταν άλλοι από την ενημέρωση και καλλιέργεια των μελών του Συλλόγου, την προβολή της ιστορίας, της παράδοσης και του πολιτισμού της Χαλκιδικής, την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της και των σημαντικών ανθρώπων που γέννησε και ανέθρεψε. Επίσης, στο πρώτο τεύχος τέθηκαν οι απαραίτητοι λειτουργικοί κανόνες. Έκτοτε, το περιοδικό συνεχίζει να εκδίδεται τακτικά ανά τρίμηνο (τέσσερα τεύχη το χρόνο) χωρίς καμία καθυστέρηση.

Η Επιτροπή Έκδοσης. Η πρωτοβουλία της έκδοσης του περιοδικού συνοδεύτηκε από τη συγκρότηση επταμελούς Επιτροπής Έκδοσης, αποτελούμενη από Χαλκιδικιώτες καθηγητές πανεπιστημίου και άλλους επιστήμονες εγνωσμένου κύρους, η οποία λειτουργήσε υποδειγματικά. Με τις αποφάσεις και το κύρος της συνέβαλε, ώστε το περιοδικό να καταστεί αποδεκτό, έγκριτο και να αποσπά συνέχεια ευμενείς κριτικές. Μέλη της αρχικά ήταν (με αλφαβητική αναφορά): **Αυγολούπης Σταύρος** Καθηγητής Αστρονομίας ΑΠΘ, **Καραμύχος Ιωάννης** Φιλολόγος-Ποιητής, **Καρτσιώτης Μιχαήλ** πρώην Εκπ/κός, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Συλλόγου, **Κοντογιαννόπουλος Κωνσταντίνος** Μαθηματικός, **Παπάγγελος Ιωακείμ** δρ. Αρχαιολογίας, **Τσαμουρτζή Μαρία** Αρχιτέκτων, **Τσίκουλας Ιωάννης** Καθηγητής Ιατρικής ΑΠΘ και στη συνέχεια προστέθηκαν οι: **Οικονόμου Τριαντάφυλλος** πρώην Εκπ/κός, δρ. Επιστημών της Αγωγής και **Χρήστος Παυλούδης** Αρχιπλοίαρχος του Π.Ν. ε.α.

Οι αρθρογράφοι. Στην πρόσκληση του Δ.Σ για συνεργασίες και άρθρα προσέτρεξαν πρόθυμα σημαντι-

κοί καθηγητές πανεπιστημίου, Χαλκιδικιώτες και μη, διδάκτορες όλων σχεδόν των επιστημών, επιστήμονες κάθε ειδικότητας, ένας ικανός αριθμός λαογράφων αλλά και καλοί χειριστές του γραπτού λόγου, οι οποίοι διαπραγματεύθηκαν ποικίλα θέματα, από επιστημονικά μέχρι απλά της καθημερινότητας. Έτσι, στα δέκα χρόνια που πέρασαν, πάντα υπήρχε ύλη αρκετή και κατάλληλη για να γεμίσει τις σελίδες του κάθε τεύχους. Το μήνυμα-παρακλήση προς όλους ήταν και παραμένει σαφές: το περιοδικό απευθύνεται στο «ευρύ κοινό». Γι' αυτό κάθε συνεργάτης πρέπει να προσαρμόζει το κείμενό του στην αρχή αυτή, ώστε να μπορεί να διαβάζεται άνετα από όλους ανεξαιρέτα. Σημειώνεται ότι στα 40 τεύχη που κυκλοφόρησαν μέχρι σήμερα συνεργάστηκαν 80 αρθρογράφοι και δημοσιεύθηκαν 720 άρθρα τους.

Οι χορηγοί. Καλή η επιτροπή, σπουδαίοι και οι αρθρογράφοι, αλλά αν δεν υπήρχαν οι χορηγοί, δεν θα ήταν δυνατή η έκδοση του περιοδικού. Γιατί η έκδοση και διανομή κάθε τεύχους συνοδεύεται από μεγάλη δαπάνη, δυσανάλογη προς τις ταμειακές δυνατότητες του Συλλόγου. Όμως, ευγενικοί φιλοπάτριδες συμπατριώτες μας και φορείς του τόπου έγιναν χορηγοί και το πρόβλημα βρήκε τη λύση του. Πρώτος, ο μέγας ευεργέτης του Παγχαλκιδικού, ιατρός και βουλευτής δρ. **Γεώργιος Βαγιωνάς**, ο οποίος πρόσφερε το απαιτούμενο ποσό και εκδόθηκαν τα τέσσερα πρώτα τεύχη (1ο-4ο). Ακολούθησε ο τότε Νομάρχης και σήμερα Δήμαρχος του Πολυγύρου δικηγόρος **Αστέριος Γ. Ζωγράφος**, που με την προσωπική του χορηγία εκδόθηκαν τα δύο επόμενα τεύχη (5ο και 6ο). Στη συνέχεια ο δρόμος άνοιξε και μέχρι σήμερα συνεχίζονται οι ευγενικές χορηγίες. Τα ονόματα των χορηγών δημοσιεύονται σε κάθε τεύχος «Τιμής Ένεκεν». Και για να γίνει σαφέστερη η πληροφόρηση αναφέρουμε ότι για την έκδοση των 40 τευχών του περιοδικού δαπανήθηκαν 100.000 ευρώ (40 τεύχη από 2.500 ευρώ το καθένα), από τα οποία 80.000 ευρώ κατέβαλαν οι χορηγοί και 20.000 ευρώ το ταμείο του Συλλόγου. Ευχή μας είναι η ευγενική παράδοση των χορηγιών να συνεχισθεί.

Τα τεύχη-Η αποστολή. Στη δεκαετία 2009-2019 εκδόθηκαν 40 τεύχη, αρχικά με 40 σελίδες το καθένα, ενώ τα τελευταία χρόνια οι σελίδες έγιναν 60. Κάθε τεύχος τυπώνεται σε 2.500 αντίτυπα τα οποία αποστέλλονται, πάντα δωρεάν, στα μέλη του Συλλόγου πρώτα και στη συνέχεια σε όλων των τύπων τα Σχολεία της Χαλκιδικής, στους Δήμους, στις Κοινότητες, στους Συλλόγους και σε όλες τις δημόσιες υπηρε-

σίες του Νομού. Αποστέλλεται επίσης σε έναν ικανό αριθμό προσωπικοτήτων εκτός Χαλκιδικής, στις είκοσι Μονές του Αγίου Όρους, καθώς και στις μεγαλύτερες βιβλιοθήκες της Θεσσαλονίκης και των Αθηνών. Η αποστολή έχει την έννοια της ευγενικής προσφοράς και πραγματοποιείται πάντοτε ΔΩΡΕΑΝ, συμπεριλαμβανομένων και των ταχυδρομικών εξόδων. Έτσι, η φωνή της Χαλκιδικής φθάνει παντού.

Οι τόμοι. Στο τέλος κάθε έτους τα τέσσερα τεύχη της χρονιάς δένονται σε καλλιτεχνικό βιβλιοδετείο σε ιδιαίτερο τόμο και προσφέρεται ή διατίθεται από τα γραφεία του Συλλόγου, με χρηστικό πίνακα περιεχομένων. Μέχρι σήμερα έχουν δεθεί 9 τόμοι και αναμένεται το τελευταίο τεύχος του 2019 για να δεθεί και ο 10ος. Οι καλαίσθητα δεμένοι τόμοι αποτελούν πραγματικό στολίδι για τη βιβλιοθήκη κάθε Χαλκιδιώτη.

Η δομή του περιοδικού. Το περιοδικό δομείται σε δυο μέρη. Στο πρώτο μέρος καταχωρείται το κύριο άρθρο της Διοίκησης (πρώτη σελίδα) που αναφέρεται σε σύγχρονους προβληματισμούς ή στοχεύει στην προβολή επίκαιρων θεμάτων ή ανακοινώνει την ανάδειξη εξαιρετικών θεμάτων. Ακολουθούν τα άρθρα των συνεργατών (συνήθως 15-17 άρθρα ανά τεύχος). Το δεύτερο μέρος είναι πληροφοριακό. Περιλαμβάνει την τριμηνιαία δράση του Συλλόγου μας καθώς και τη δράση των άλλων Συλλόγων του Νομού, τα νέα της Χαλκιδικής, αναφορά σε κοινωνικά γεγονότα, προβολή των χορηγών και των δωρεών, ενημέρωση για τη λειτουργία των γραφείων και των τμημάτων, το πρόγραμμα των προσεχών εκδηλώσεων και ό,τι άλλο πρέπει να ανακοινωθεί προς τους αποδέκτες του περιοδικού.

Η ύλη του. Η ύλη του περιοδικού είναι ποικίλη. Προτιμητέα όμως εκείνη που προσεγγίζει την Χαλκδική από οποιαδήποτε πλευρά (ιστορία, παράδοση, πολιτισμός, τέχνη, αρχαιολογία, άνθρωποι, τουρισμός, περιβάλλον, τοπικά δρώμενα, αναμνήσεις, ανέκδοτα κ.ά.). Πέραν τούτων η συντακτική επιτροπή αποφασίζει ποια από τα άλλα κείμενα που λαμβάνονται μπροστά να δημοσιευθούν, με μόνο κριτήριο την προσήλωση προς τους σκοπούς του περιοδικού και το ύψος που αυτό δημιουργήσει στη δεκαετή κυκλοφορία του.

Βήμα σε όλους τους Χαλκιδικιώτικους Συλλόγους. Ένα μέγα όφελος που προέκυψε από την έκδοση και κυκλοφορία του Παγχαλκδικού Λόγου είναι ότι οι σελίδες του προσφέρουν εντελώς δωρεάν στους Χαλκιδικιώτικους Συλλόγους για την καταχώρηση των ανακοινώσεων και την προβολή των δραστηριοτήτων τους, αλλά και σχετικών άρθρων με την ιστορία, την παράδοση και τη λαογραφία του κάθε χωριού, της κάθε κωμόπολης. Ανάλογη δυνατότητα δεν υπήρχε στο παρελθόν, γιατί οι τοπικοί Σύλλογοι, αδύναμοι οικονομικά στην πλειοψηφία τους, δεν διαθέ-

τουν έντυπα μέσα για την ανάδειξη και προβολή του τόπου και της δράσης τους. Σήμερα, με τη έκδοση και κυκλοφορία του «Παγχαλκδικού Λόγου» δίνεται βήμα σε όλους τους Συλλόγους. Και με την ευκαιρία, θα επαναλάβουμε την αρχή που έχουμε επανειλημμένα διακηρύξει: **Ο Παγχαλκδικός Σύλλογος δεν είναι δευτεροβάθμιο Σωματείο, ούτε προϊστάται των άλλων Συλλόγων της Χαλκιδικής. Είναι ίσος, ισότιμος και ισόκυρος με τους άλλους Συλλόγους των χωριών και των κωμοπόλεών μας. Οι κατά τόπους Σύλλογοι έχουν σκοπό να αναδείξουν την παράδοση, την ιστορία και τον πολιτισμό του κάθε χωριού χωριστά. Ο Παγχαλκδικός φροντίζει για την ανάδειξη της ιστορίας, της παράδοσης, του πολιτισμού, του τουρισμού, του περιβάλλοντος και των ανθρώπων της Χαλκιδικής ως ενιαίου όλου.**

Τα αποτελέσματα - Ευχαριστίες. Οι κριτικές που απέσπασε το περιοδικό μας τα δέκα αυτά χρόνια είναι πολύ θετικές. Γίνεται δεκτό με ευμένεια από τους αποδέκτες και μάλιστα αναζητείται όταν πλησιάζει ο χρόνος κυκλοφορίας κάθε νέου τεύχους. Πρόβαλε την ιστορία, την παράδοση, τον πολιτισμό της Χαλκιδικής και ένωσε περισσότερο τα μέλη με τη διοίκηση και τον τόπο μας. Ένα χειροπιαστό αποτέλεσμα είναι ο αριθμός των μελών να τριπλασιαστεί, τα τελευταία δέκα χρόνια και να αυξηθεί ο Παγχαλκδικός τη δύναμη και το κύρος του.

Την επετειακή αυτή στιγμή το Δ.Σ. απευθύνει ένα μεγάλο ευχαριστώ στους βασικούς παράγοντες της εκδοτικής επιτυχίας, στους ΧΟΡΗΓΟΥΣ, στους αρθρογράφους και μαζί σε όλους τους άλλους επώνυμους και ανώνυμους συνεργάτες που με κάθε τρόπο συνέβαλαν στην αίσια έκβαση της προσπάθειας για δέκα ολόκληρα χρόνια.

Το μέλλον. Η χωρίς εκπώσεις συνέχιση του πετυχημένου εκδοτικού εγχειρήματος αποτελεί το ζητούμενο και την αγωνία του Δ.Σ. και της Συντακτικής Επιτροπής. Την εποχή της ταχύτητας, της ηλεκτρονικής ενημέρωσης και του καταγισμού των πληροφοριών και εικόνων το να καταφέρει ένα έντυπο μέσο να διασχίσει τον χρόνο υπηρετώντας απαρέγκλιτα τους στόχους του, αποτελεί πραγματικό άθλο, γιατί απαιτεί τη σύμπραξη και συνέργεια πολλών αυθεντικών δυνάμεων. Σε αυτές τις δυνάμεις επενδύουμε για το μέλλον. Στη δύναμη της ψυχής των συμπατριωτών μας και στην αγάπη όλων για τον τόπο μας, ώστε το μέλλον του Παγχαλκδικού Λόγου να εξακολουθήσει να είναι λαμπρό. Η έκδοση θα συνεχισθεί με διαρκή προσπάθεια βελτίωσης. Πιστεύουμε ότι και ΧΟΡΗΓΟΙ θα υπάρξουν και ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΟΙ θα γεμίσουν τις σελίδες του και πάλι. Ας ετοιμαστούμε χωρίς ξεκούραση για το 41ο τεύχος. Το Δ. Σ.

ΕΠΙΤΕΛΙΑΚΟ

ΕΝ ΑΡΧΗ ΗΝ Ο ΛΟΓΟΣ...Ο ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΣ...

ΜΙΝΑ ΚΑΪΑΦΑ ΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Αρχαιολόγος, Δρ. Αρχιτεκτονικής

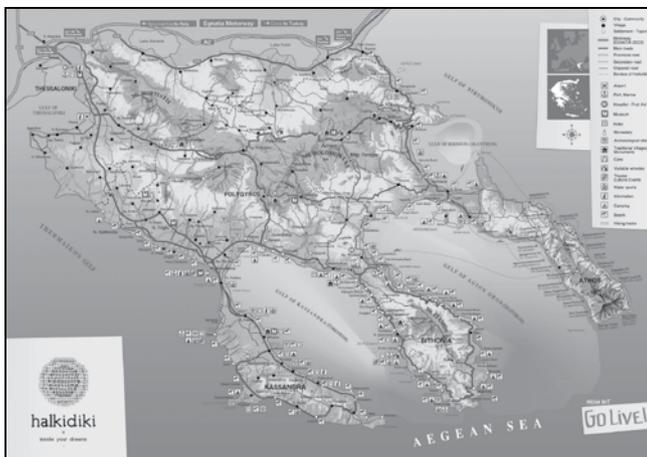
Εν αρχή ην ο «Λόγος»... ο «Παγχαλκιδικός»... γιατί ο «Λόγος», ο «Παγχαλκιδικός» σχοινί μεταξένιο είναι, που μας τυλίγει απαλά, όπως γλυκά τυλίγουν τη ζωή μας τα έθιμα τα πάτρια, που τα μαθαίνουμε από τις σελίδες του. Είναι συνάμα και σύρμα ατσάλενο που μας κρατά σφιχτά, δίχως να μας πληγιάζει, με τις ρίζες μας, με τη Χαλκιδική του Αριστοτέλη και του Καπετάν-Χάψα, με τη Χαλκιδική των προγόνων μας, τη δική μας Χαλκιδική.

«Παγχαλκιδικός Λόγος», λοιπόν, ετών δέκα πια, γέννημα χάρτινο του «Παγχαλκιδικού Συλλόγου», που δίκαια του 'δωκε το όνομά του! Δέκα χρόνια μετρούν οι περπατησιές του, αδιάκοπα, απ' τον Οκτώβρη του 2009 ίσαμε σήμερα. Περπατησιές λιγάκι ντροπαλές, που όμως έγιναν από την αρχή με συνέπεια και υπευθυνότητα, γι' αυτό και γρήγορα γενήκανε πιο θαρρετές και πιο βέβαιες για να μπορούν να καλύπτουν τις ρωγμές των μύθων και της τοπικής ιστορίας. Γενήκανε πιο σίγουρες για να μπορούν να αναστηλώνουν μέσα μας χωριά και ιστορίες, να ξαστερώσουν μπερδεμένες ειδήσεις...

Μεγάλη η ευθύνη της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού, που έχει σκοπό αταλάντευτο να γίνει η ιστορία του τόπου μας ψέλισμα στα χείλη όλων μας... Μεγάλη και η προσπάθεια όλης της ομάδας, μα πιο πολύ του ηγήτορά της, του κ. Μιχ. Καρτσιώτη, που άοκνα εργάζεται και αγόγγυστα μοχθεί για να στήσει το κάθε τεύχος (να με μαλώσει που μιλώ για κείνον τώρα και σας φανερώνω την ανεκτίμητη συμβολή του θαρρώ πως δε μπορεί, μα ούτε και τούτες τις αράδες μου μπορεί να μειώσει...είναι βλέπετε δέσμιος της αμετακίνητης θέλησής του σε τούτες τις σελίδες, πάντα αλήθειες να γράφονται...Κι εγώ όσα τώρα γράφω πέρα για πέρα αληθινά είναι και διόλου υπερβολικά). Δύσκολος αγώνας είναι να γίνει κάθε φορά η κάθε σελίδα γνέμα νοσταλγικό στον κάθε παραλήπτη, σ' αυτόν που ζει μόνιμα στη Χαλκιδική, αλλά και σε κείνον που λιχουδεύεται τη στιγμή που θα μυρίσει τον αέρα της... Μεγάλο και δύσκολο το έργο της εκδοτικής

ομάδας, για να είναι κάθε φορά οι σελίδες του περιοδικού δώρο όμορφο στον κάθε Χαλκιδικιώτη, που έχει επιλέξει στα χέρια του να το κρατά...μα λίγο, πιστέψτε με, αλαφραίνει ο μόχθος της, αντίδωρα σαν παίρνει εγκάρδια, τηλέφωνα στήριξης, γράμματα υποστήριξης, ευχές και συχαρίκια... από όλους μας...

«Παγχαλκιδικός Λόγος», λοιπόν, λαλούν σήμα του «Παγχαλκιδικού Συλλόγου», σάρκα από τη σάρκα του. Δέκα χρόνια πέρασαν από την πρώτη του ανατολή και το θάλπος που σκορπά σε κάθε Χαλκιδικιώτικη συνείδηση αγέραστο παραμένει. Έτσι μπορεί και μεστώνει στο μυαλό του κάθε παραλήπτη την ιστορία και τη λαογραφία μας. Αθάμπωτο μένει το φως του για δέκα χρόνια. Έτσι μπορεί και ξεμανταλώνει τις δικές μας ανήλιαγες απορίες για το πώς την αγνάντεψαν οι μύ-

θοι της πατρίδας μας, για το πώς έπαιρνε η αρχαιότητα τις ανασαιμιές της στον ευλογημένο τόπο μας, για το πώς σεργιάνισε ο Μεσαιώνας στην όμορφη γη μας, τη Χαλκιδική, για το πώς η νεότερη ιστορία έσταξε πάνω της το αίμα της λευτεριάς, πώς πύρωσε στην πολύπαθη σάρκα της, πώς στάλαξε στα μέσα της την απελπισία της προσφυγιάς, πώς άνδρωσε σε κάθε άκρη της το θάρρος και τη δύναμη της αναγέννησης. Πολύς ο καιρός, πράγματι, μεγάλη η ιστορία της Χαλκιδικής μας, γι' αυτό και εύκολα η θύμηση όλων μας γίνεται ακούρντιστο ρολόι... Κι έτσι σπενύδει ο «Παγχαλκιδικός Λόγος» το σωστό ρυθμό στις μνήμες μας να δώσει, με τόση μαεστρία, ώστε, ανάλογα με το θέμα και τα γεγονότα που αναδεύει, άλλοτε αφήνει περηφάνια γραμμένη στα μάτια του κάθε αναγνώστη, άλλοτε πίκρα ή οργή ανίκητη στον πάτο του στομαχιού του.

Πενηνατέξι κάθε φορά οι γυαλιστερές σελίδες του περιοδικού, όλες μαζί χαιρετισμός στον τόπο που μας γέννησε. Για όλους εκείνους που με λίγες ή πολλές αράδες φιλοδωρούν κάθε φορά τα φύλλα του, να ξέρετε ότι κόρφος ζεστός είναι ο «Παγχαλκιδικός Λόγος», όπου ακουμπούν τις σκέψεις και τις γνώσεις τους για κάθε Χαλκιδικιώτικη γωνιά, ώστε να φεγγα-

ριάσει όλων η μνήμη για τον τόπο. Για όλους εκείνους που μικρά πονήματα στα χαρτιά του υπογράφουν είναι αγκάλη ο «Παγχαλκιδικός». Φιλόξενη, που κλείνει όσα πράματα της Χαλκιδικής γνωρίζουν και θα πρέπει να καταγραφούν και να ομορφοταξιδέψουν. Τα ναύλα τούτου του ταξιδιού μέλημα βαρύ είναι κάθε φορά για τους συντονιστές του, φροντίδα που κάποιες φορές γίνεται σαφάρι, ίσως αγχωτικό, μπρος στη στενόχωρη πιθανότητα το ξεκίνημα να καθυστερήσει. Παρόντες στη σχοινοβατούσα αναχώρηση δηλώνουν συμπατριώτες μας χορηγοί, που στήνουν στέρεο έδαφος και δίνουν το σινιάλο του...απόπλου. Κάποιοι από αυτούς αυτά τα χρόνια έδωσαν σφυγμό στην ψυχορραγούσα εκκίνηση περισσότερες από μία φορές, ψύχωσαν περισσότερα από ένα ταξίδια του περιοδικού, του έδωσαν πνοή για να αρμενίσει, ουσιαστικά απίθωσαν οι ίδιοι στα χέρια μας το ακριβό του υλικό. Πολύτιμη η συνεισφορά τους που μόνο ευγνωμοσύνη αξίζει...από όλους, υπογράφοντες και αναγνώστες.

Σε πενήντα έξι σελίδες χαρτογραφείται κάθε φορά η ιστορία του αγαπημένου τόπου μας, σκιαγραφείται η αρχαιολογία του, χαράσσονται παλιά ευθυμογραφήματα, καταχωρούνται ήθη και έθιμα μισοξεχασμένα, σημειώνονται μασάλια, ανασύρονται τοπωνύμια που ο χρόνος κατάφερε να ρίξει ανάλητα στο πηγάδι της λήθης. Πενήντα έξι φροντισμένες σελίδες μέσα σε όμορφα εξώφυλλα μας ενημερώνουν για τα κλιματικά...δρώμενα, μας συστήνουν λησμονημένους ιδωματισμούς του βορρά, μα και του νότου, χαιρετίζουν το αείζωο φέγγος τη Αθωνικής Πολιτείας, μας μαθαίνουν την τέχνη που αγλάισε τις εκκλησιές ανά τους αιώνες, τους ανθρώπους που κάλλυναν με τα έργα τους τον τόπο σε όλες τις εποχές, μας συστήνουν τον μέγιστο των επιστημόνων, Αριστοτέλη, που είναι πρώτα πρόγονος δικός μας και ύστερα όλων των Ελλήνων... Και κάπως έτσι οι θολές πληροφορίες γίνονται γνώσεις στέρεες για όποιον τούτες τις σελίδες ξεφυλλίσει.

Σε δίστηλα εγκαθίστανται κάθε φορά ειδήσεις και

πληροφορίες, γεγονότα πολιτιστικά και κοινωνικά... κι έτσι ταξιδεύουν τα νέα από τα Σιθώνεια και τα Κασσανδρώμενα... Και όποιος στις σελίδες του «Παγχαλκιδικού Λόγου» ξαποσταίνει τη ματιά του, τότε μαθαίνει και τα νέα του Συλλόγου που πνοή του 'δωκε, συγχρονίζεται με τους βηματισμούς του. Ενημερώνεται όμως και για τα έργα και τις ημέρες των άλλων συλλόγων που έχουν ανοίξει αυλαίες διάσπαρτες στη Χαλκιδική. Οι Βρασταμινοί και οι Γαλατσιάνοι, οι Γοματιανοί και οι Ιερισιιώτες, οι Πολυγυρινοί και οι Ταξιαρχιώτες, οι Κασσανδρινοί και οι Αρναιώτες, οι Παλαιοχωρίτες και οι Πετροκερασιώτες και όχι μόνο, για χρόνια ακουμπούν τα νέα τους στις σελίδες του περιοδικού και γνωστοποιούν τις δράσεις τους.

Ανάγκη γίνεται σιγά σιγά το ξεφύλλισμα του φροντισμένου «Παγχαλκιδικού Λόγου» για τον καινούριο αναγνώστη, συνήθεια όμορφη που δεν αλλάζει για τον παλιό, γίνεται κάτι σαν στάλαγμα δροσιάς στα άνδρα κιτάπια του νου... Π' αυτό και τούτο σας λέω, πως κάπου εδώ πρέπει να γίνει από όλους μας και ευχή, εγκάρδια, ο «Παγχαλκιδικός», που τώρα δα τα δέκα του χρόνια γιορτάζει, να συνεχίσει για πολύ να μας δίνει μεταλαβιές του τόπου μας. Ευχή να του πούμε λοιπόν, συγγραφείς, συντάκτες, χορηγοί, αναγνώστες, φίλοι του όλοι πιστοί, να συνεχίσει να ομορφοαρμενίζει στις ζωές μας, να παραμείνει καντήλι ευλαβικό στις πονεμένες μνήμες και στις περήφανες δόξες του παρελθόντος της Χαλκιδικής μας, φως άσβηστο στα συμβαίνοντα και τεκταινόμενα του παρόντος της.

Εν αρχή ην ο Λόγος, λοιπόν, ...ο Παγχαλκιδικός... , φίλοι μου συντοπίτες, γιατί ο Λόγος, ο Παγχαλκιδικός, που στα σπίτια μας μπαίνει, είναι για εμάς πουλί διαβατάρι που κάθε που φτάνει ο καιρός έρχεται σε μας κουβαλώντας στις φτερούγες του την πατρίδα μας, την Χαλκιδική, σε χρωματιστές ψηφίδες.... Κι όλοι εμείς κάθε φορά τον περιμένουμε...με μια αποθυμιά περίσσεια, που δε μειώνεται ποτέ, με μίαν αδημονία που δε φυλλοροεί...

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ-ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ- ΕΥΧΕΣ-ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Προς τους νέους φοιτητές

Πολλοί ήταν και εφέτος από τη Χαλκιδική οι επιτυχόντες στις Ανώτατες Σχολές. Νέοι δρόμοι ανοίγονται και νέα όνειρα πλάθουν τα παιδιά μας για το μέλλον τους. Είναι πράγματι ωραία η περίοδος της επιτυχίας μετά από έναν σκληρό αγώνα προετοιμασίας αρκετών ετών.

Συγχαρητήρια παιδιά και σε εσάς αλλά και στους γονείς που σας στηρίζουν αλλά και στους δασκάλους σας.

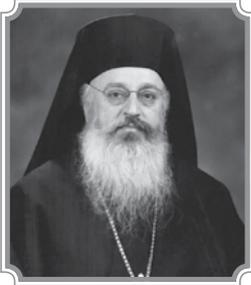
Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ : Τώρα που γίνετε φοιτητές ελάτε στον Παγχαλκιδικό. Ελάτε να τον γνωρίσετε. Είναι ο Σύλλογος όλης της Χαλκιδικής από το 1903. Ελάτε μια Δευτέρα βράδυ 7-9 και θα βρείτε και πολλά άλλα παιδιά, συμπατριώτες, φοιτητές (τηλ. υπευθύνου νεολαίας 6944779345). Θα το χαρείτε. Ο Σύλλογος θα σας προσφέρει με τα τμήματά του πολλές ευκαιρίες για απασχόληση, ψυχαγωγία και θα σας στηρίξει στις σπουδές σας γιατί έχουμε και πάνω από 100 καθηγητές Χαλκιδικιώτες στα Πανεπιστήμια. Σας περιμένουμε.

Το Δ.Σ.

Χαιρετισμοί των Μητροπολιτών μας στην Δεκαετηρίδα

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Πληροφροηθέντες περιχαρῶς ὅτι ὁ ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ, δηλαδή ἡ περιοδική ἔκδοσις τοῦ Παγχαλκιδικοῦ Συλλόγου “Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ”, συνεπλήρωσεν αἰσίως ὀλόκληρον δεκαετίαν ἀγλαοῦς κυκλοφορίας εἰς τόν εὐλογημένον χῶρον τῆς Χαλκιδικῆς μας καί τῶν σπουδαίων κατοίκων τῆς, ἐκφράζομεν τά εὐλικρινῆ συγχαρητήρια ἡμῶν καί εὐχόμεθα ὀλοθύμως ὅπως ἐπί πολλάς δεκαετίας συνεχίσῃ τήν λίαν ἐπιτυχή κυκλοφορίαν καί τήν προσφοράν του εἰς τόν πολιτισμόν, τήν ἱστορίαν, τήν Λαογραφίαν, τάς Θρησκευτικάς καί Ἐθνικάς Παραδόσεις, τήν καλλιέργειαν τῶν πολιτῶν μας καί τήν ἐν γένει πρόοδον καί ἀνέλιξιν τῶν κατοίκων καί πολυπληθῶν ἐπισκεπτῶν τῆς ἀπαραμίλου εἰς φυσικόν κάλλος καί πλοῦτον πνευματικόν Χαλκιδικῆς μας.

Ἐπί δέ τούτοις, ἀπονέμοντες πᾶσιν ὑμῖν τήν Ἐπισκοπικὴν ἡμῶν εὐχὴν καί εὐλογίαν, διατελοῦμεν,

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΙΕΡΙΣΣΟΥ, ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΑΡΔΑΜΕΡΙΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Τό τρέχον ἔτος ἀποτελεῖ σταθμόν διὰ τό ἔγκριτον Περιοδικόν τοῦ ὑφ’ Ὑμῶν γεραροῦ Συλλόγου, καθ’ ὅτι ἐπί δεκαετίαν ἅπασαν ἀπολαμβάνομεν κυριολεκτικῶς τήν πολύτιμον κυκλοφορίαν του.

Τίμιον ἄνθος πνευματικῶς μυροβόλον καί ἐντός τοῦ ἄνθους ἐγκόλπιον ἡ καρδιά τῆς ἡρωοτόκου καί κεκοσμημένης θείου καί φυσικοῦ κάλλους Χαλκιδικῆς!

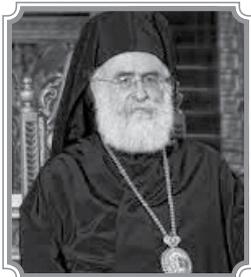
Ὁ “Παγχαλκιδικός Λόγος” συνιστᾷ τήν συγκεφαλαίωσιν τῆς ἱστορίας καί τῆς ἀνά τούς αἰῶνας διαδρομῆς τοῦ Τόπου μας, τό διαχρονικῶς ἐπιστημονικόν Βῆμα τῆς ἐρεύνης καί τόν ζῶντα ἄμβωνα διακηρύξεως τῶν ἀρετῶν τῆς Ρωμηοσύνης καί τῶν προσδοκιῶν καί ἐπιδιώξεων τοῦ Λαοῦ μας. Κυρίως ὁμως ἐκφράζει τήν συνισταμένην καί τήν ἀνακεφαλαίωσιν τῆς Παραδόσεως, τῆς Πίστεως καί τῆς πιστότητος τῶν τέκνων τοῦ Ἀριστοτέλους εἰς τάς ἀξίας καί τούς θεσμούς τῆς Ἑλληνορθοδοξίας, τούτέστιν τοῦ ψηλαφητοῦ μέτρου καί τῆς θερμοουργοῦ ἀγάπης.

Ἐν ἐνί λόγῳ, δηλοῖ τά ἐσώψνυχα τῆς Μακεδονίας μας καί τό ζεῖδωρον κατ’ ἄμφω κάλλος τῆς ἱστορεῖ!

Ἐπιτρέψατέ μοι, λοιπόν, τόσον πρός τόν Ἐπίτιμον Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου Σας, πνευματικός τόκος τοῦ ὁποίου τυγχάνει τό ἔγκριτον τοῦτο Περιοδικόν, τόν ἐλλογιμώτατον κ. Μιχαήλ Καρτσιώτην, ὅσον καί πρός Σᾶς, τόν ἀκούραστον καί λιπαρόν σκαπανέα τοῦ ἐκλεκτοῦ τούτου πονήματος νά εὐχηθῶ ἔτη πολλά-πλεῖστα διὰ τό Περιοδικόν Σας, ἐν ὑγιείᾳ, εὐλογίᾳ Κυρίου καί τιμίᾳ προόδῳ.

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΞΑΝΘΗΣ & ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗΜΩΝ

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δέκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐγκρίτου περιοδικοῦ «Πανχαλκιδικὸς Λόγος», συγχαίρομεν θερμῶς. Τὸ περιοδικὸν Σας ἀποτελεῖ μεταλλεῖον ἱστορικῶν, λαογραφικῶν, καὶ πνευματικῶν ἐν τῇ εὐρείᾳ ἐννοίᾳ πληροφοριῶν, χρησίμων διὰ πάντα φιλόστορα. Συμβάλλει οὐσιαστικῶς εἰς τὴν προβολὴν καὶ ἀνάδειξιν τῆς ἱστορίας καὶ τῆς παραδόσεως τοῦ τόπου μας, δι' ἡμᾶς δὲ τοὺς Χαλκιδικιώτας, διασπαρέντας εἰς τὰ ἐγγύς καὶ μακρὰν ἀποτελεῖ ψυχικὴν παρηγορίαν.

Εὐχομαι ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς Σᾶς ἐνισχύῃ εἰς τὸ πολυσχιδὲς ἔργον Σας καὶ εἰς τὴν συνέχισιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ Περιοδικοῦ, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἰδιαίτερας πατρίδος μας.

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΜΑΞΙΜΟΣ

Μὲ τὴν εὐκαιρίᾳ τῆς δεκαετοῦς κυκλοφορίας τοῦ ἀξιόλογου περιοδικοῦ «Παγχαλκιδικὸς Λόγος», ἐκφράζω τὰ θερμὰ μου συγχαρητήρια, εὐχόμενος, ὁ Θεὸς νὰ εὐλογεῖ ὅλους, ὅσοι κοπιᾶζουν γιὰ τὴν συγγραφὴν καὶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ πολύτιμου αὐτοῦ περιοδικοῦ, ποὺ προάγει τὸν πολιτισμὸν, τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, ἀλλὰ καὶ τὶς φυσικὰς ὁμορφίαις τοῦ εὐλογημένου τόπου μας.

Ὁ Θεὸς νὰ εὐλογεῖ ἐσᾶς καὶ τοὺς ἀναγνῶστες σας!

Χαιρετισμοί των τοπικών Αρχόντων μας στην Δεκαετηρίδα

Του Υφυπουργού Εσωτερικών για θέματα Μακεδονίας - Θράκης

κ. Θεοδώρου Γ. Καράογλου

Με την παρούσα επιστολή θέλω να συγχαρώ τον Παγχαλκιδικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης "Ο Αριστοτέλης" για τη συμπλήρωση 10 χρόνων αδιάκοπης έκδοσης του περιοδικού "Παγχαλκιδικός Λόγος".

Κλείνοντας τον πρώτο δεκαετή κύκλο δυναμικής παρέμβασης, είναι σημαντικό ότι το εγχείρημα στέριωσε στη συνείδηση των μελών του Συλλόγου, πετυχαίνοντας μέσα από τις σελίδες του να αναδεικνύει την ιστορία, τις παραδόσεις, τον τουρισμό, το φυσικό κάλλος, τα ήθη και τα έθιμα ολόκληρης της Χαλκιδικής, φέρνοντας κοντά τους Χαλκιδικιώτες που

κατοικούν στη Θεσσαλονίκη.

Είναι πολύ σημαντικό ότι χάρη σε επίπονες και επίμονες προσπάθειες ο "Παγχαλκιδικός Λόγος" κατάφερε να κερδίσει σε κύρος, αποτελώντας πολύτιμο εργαλείο για κάθε ιστορικό μελετητή.

Για την επέτειο των 10 χρόνων έκδοσης του περιοδικού, εκφράζω τα θερμά μου συγχαρητήρια, ευχόμενος ολόψυχα σε εσάς, το Διοικητικό Συμβούλιο και όλα τα μέλη του Συλλόγου, καλή συνέχεια στο έργο σας

Του Βουλευτή Χαλκιδικής

Δρ. Γεωργίου Βαγιωνά

Ποτέ στον ευλογημένο από τον Θεό τόπο μας δεν αποθησαυρίστηκε σε μία ενιαία εκδοτική προσπάθεια τόση ιστορία, τόση παράδοση, τόσος πολιτισμός, τόση γνώση αλλά και τόση αγάπη για την Χαλκιδική, όση αυτή που αποταμιεύτηκε στον ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟ ΛΟΓΟ το επίσημο όργανο του Συλλόγου μας.

Μάλλον ο τόπος και οι άνθρωποι είχαν ανάγκη ένα τέτοιο περιοδικό, έγκυρο, επίκαιρο, στιβαρό, πνευματικό κόσμημα, με τακτική ανά τρίμηνο έκδοση, αλλά συνάμα και εργαλείο προβολής και ανάδειξης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της ιδιαίτερης πατρίδας

μας, της Χαλκιδικής.

Πώς να μην προσεγγίσει, επομένως, καθένας μας, «επί τη δεκαετηρίδι» με σεβασμό, θαυμασμό και συγχαρητήρια τους συνεπείς εκδότες και τους έγκριτους αρθρογράφους που για 10 χρόνια στάλαξαν την αγάπη τους για την Χαλκιδική στις σελίδες του ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ, και πώς να μην σταθεί συνεχής αρωγός για τη συνέχιση της εκδοτικής προσπάθειας!

Προχωρείτε λοιπόν Κύριε Πρόεδρε για μια νέα δεκαετία. Την αγάπη μου και τη στήριξη μου, με κάθε τρόπο, να την θεωρείτε, όπως μέχρι σήμερα, δεδομένη.

Του Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας

κ. Απόστολου Γ. Τζιτζικώστα

Χαιρετίζουμε τα 10 χρόνια ζωής του «Παγχαλκιδικού Λόγου» που εκδίδει ο ιστορικός Παγχαλκιδικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης «Αριστοτέλης», γιατί οι στόχοι του είναι κοινοί με τους δικούς μας: Να αναδείξουμε την ιστορία και τον πολιτισμό της Χαλκιδικής.

Εμείς, ως Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, υποστηρίζουμε και θα συνεχίσουμε να στηρίζουμε τέτοιες σημαντικές πρωτοβουλίες και να ενισχύουμε τις προσπάθειες που στοχεύουν στη διατήρηση του πολιτισμού μας και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του.

Εύχομαι για το μέλλον κάθε επιτυχία σε όλους τους συντελεστές, ώστε η συλλογική αυτή προσπάθεια να έχει την ανταπόκριση που της αξίζει.

Και στον «Παγχαλκιδικό Λόγο» ακόμη περισσότερες και πιο δημιουργικές σελίδες.

Του Αντιπεριφερειάρχη της Περ. Ενότητας Χαλκιδικής κ. Ιωάννη Γιώργου

Η ύπαρξη του Παγχαλκιδικού Συλλόγου «Ο Αριστοτέλης» για πάνω από έναν αιώνα, αποδεικνύει περίτρανα τη σημαντικότητα του έργου που επιτελεί και ταυτόχρονα τιμά τη Χαλκιδική.

Οι σημαντικές δράσεις του, στη διάρκεια των χρόνων, σε πολλούς τομείς και κυρίως στον πολιτιστικό αλλά και το κοινωνικό του έργο, δείχνουν ότι τόσο τα μέλη του συλλόγου όσο και η εκάστοτε διοίκηση πράττουν τα μέγιστα για την προβολή της Χαλκιδικής εντός και εκτός συνόρων.

Από τα σημαντικότερα έργα του Συλλόγου είναι και η έκδοση του περιοδικού «Παγχαλκιδικός Λόγος» που αισίως συμπληρώνει φέτος δέκα χρόνια κυκλοφορίας.

Ένα ιδιαίτερα αξιόλογο έντυπο, στο οποίο αρθρογραφούν διακεκριμένοι επιστήμονες και καταξιωμένοι στο χώρο τους Χαλκιδικιώτες, που προάγει την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου μας και εκδίδεται με χορηγίες συμπατριωτών, φίλων αλλά και φορέων.

Εύχομαι ολόψυχα αυτή η προσπάθεια να συνεχιστεί και να εξελίσσεται για πολλά χρόνια ακόμη.

Η Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής και εγώ προσωπικά θα συνεχίσουμε να είμαστε αρωγοί στο έργο του Συλλόγου όπως άλλωστε πράτταμε έως σήμερα, με την ευχή η νέα διοίκηση να συνεχίσει την ανοδική πορεία των προκατόχων της.

Όσοι αγαπάμε πραγματικά τον τόπο μας οφείλουμε να συνεργαστούμε, για να έχει η Χαλκιδική το μέλλον που της αξίζει.

Του Δημάρχου του Δήμου Πολυγύρου κ. Αστέριου Ζωγράφου

Το περιοδικό «Παγχαλκιδικός Λόγος» αποτελεί θεματοφύλακα της παράδοσης και δί-αυλο επικοινωνίας με τους συμπατριώτες μας όλα αυτά τα χρόνια. Η αυστηρή και σωστή επιλογή των θεμάτων του και η υπεύθυνη δουλειά των συντελεστών του το κατατάσσουν δικαίως σαν το "έντυπο της καρδιάς μας". Κρατάει ζωντανές τις μνήμες και μέσα από πολλές δυσκολίες και αντιξοότητες, που όλοι μας γνωρίζουμε, διανύει μια επιτυχημένη διαδρομή δέκα χρόνων, προάγοντας την τέχνη και τον πολιτισμό

Θερμές ευχές για την πορεία του, συγχαρητήρια σε όλους τους συντελεστές. Εύχομαι να αποτελεί φάρο πολιτισμού για πολλά χρόνια ακόμη.

Του Δημάρχου του Δήμου "Αριστοτέλης" κ. Στυλιανού Βαλιάνου

Η περιοδική έκδοση του Παγχαλκιδικού Συλλόγου, έχει πλέον αποκτήσει βαρύτητα πολιτισμικής και ιστορικής «συνείδησης» για όλους εμάς που ζούμε και αγαπάμε αυτόν τον τόπο.

Μέσα σε μόλις δέκα χρόνια, η συντακτική επιτροπή και όλοι όσοι αφιερώνουν τον εαυτό τους σ' αυτή την προσπάθεια, κατόρθωσαν να κάνουν τον «Παγχαλκιδικό Λόγο» μια... πραγματικά μια έντυπη συνείδηση, που δεν παύει να μας υπενθυμίζει δημιουργικά τη σημασία των παραδόσεων, των πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων και των ιστορικών γεγονότων

για τα οποία δικαιούμαστε να αισθανόμαστε υπερήφανοι.

Επιπλέον, όπως κάθε συνείδηση, προτρέπει. Κινητοποιεί. Βοηθά, ώστε όλη αυτή η γνώση, αυτή η «ταυτότητα» να μεταλαμπαδεύεται στις γενιές που έρχονται.

Και μας δίνει το παράδειγμα, ώστε να μην ξεχνάμε ποτέ, το χρέος μας είτε λεγόμαστε δήμαρχοι, είτε φορείς, είτε απλά –και ίσως το σημαντικότερο– γονείς.

Του Δημάρχου του Δήμου Νέας Προποντίδας κ. Εμμανουήλ Καρρά

Θέλω να εκφράσω τα θερμά μου συγχαρητήρια στον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. του Παγχαλκιδικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης “Ο Αριστοτέλης”, αλλά και όλων των διατελεσάντων Προέδρων και μελών του Δ.Σ. για τα 10 χρόνια έκδοσης και κυκλοφορίας του περιοδικού “Παγχαλκιδικός Λόγος”.

Ο “Παγχαλκιδικός Λόγος” ενημερώνει, πληροφορεί, ψυχαγωγεί αλλά ιδιαίτερα διασώζει και διαδίδει ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία της Χαλκιδικής και είναι το έντυπο που ενώνει και συνδέει τους Χαλκιδικιώτες για αυτά τα 10 χρόνια.

Εύχομαι τα χρόνια έκδοσης του Περιοδικού να ξεπεράσουν τα 100 και να συνεχίσει να μας προσφέρει έγκυρη ενημέρωση και τη συλλογή του ιστορικού, αρχαιολογικού, λαογραφικού υλικού τόσο της Χαλκιδικής όσο και της Μακεδονίας μας.

Του Δημάρχου του Δήμου Σιθωνίας κ. Κυπαρίσση Ντέμπλα

Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης δέκα χρόνων από την έκδοση του “ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ”, ως Δήμαρχος Σιθωνίας χαιρετώ τη συνεχή παρουσία του περιοδικού που από την πρώτη ημέρα της κυκλοφορίας του αποτέλεσε τον συνδετικό κρίκο των απανταχού Χαλκιδικιωτών με τον τόπο και την ιστορία τους και κατάφερε όλα αυτά τα χρόνια να αποτελεί ένα έντυπο της καρδιάς μας.

Στη διάρκεια αυτή της συνεχούς παρουσίας του ο “ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ” κατόρθωσε με τη δημοσίευση των πάσης φύσεως επιστημονικών, ιστορικών, λαογραφικών, αρχαιολογικών και ποικίλων άλλων εργασιών να αναδείξει την ιστορία του τόπου μας, τα ήθη και έθιμά του και τον γλωσσικό μας θησαυρό. Επί πλέον προβάλλει με αποτελεσματικό και συνεπή τρόπο το έργο που επιτελεί ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ», αλλά και την πολιτιστική δράση και άλλων συλλόγων. Αναδεικνύει ακόμα μέσα από τις σελίδες του τα τοπικά προβλήματα και αφουγκράζεται τους κοινωνικούς προβληματισμούς γενικότερα των κατοίκων της Χαλκιδικής. Το μεγάλο του πλεονέκτημα, βέβαια, είναι ότι μνεί τον αναγνώστη αβασάνιστα, ευχάριστα, με τρόπο φυσικό και αβίαστο, θα ‘λεγε κανείς, σε μια πνευματική περιδίνηση καλοφροντισμένη, γενναιοδωρη σε ιδέες και εικόνες.

Οφείλουμε ιδιαίτερη τιμή στους δημιουργούς του περιοδικού και ευχόμαστε στον Παγχαλκιδικό Σύλλογο «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ» καλή συνέχεια στο έργο το οποίο επιτελεί, δίνοντας την ευκαιρία σε παλιούς και νέους συγγραφείς μέσα από τα τεύχη του περιοδικού να δημοσιεύσουν τα έργα τους, τα οποία για πολλούς από μας θα έμεναν άγνωστα. Όμως όλοι έχουμε ανάγκη να συμπορευόμαστε, παίρνοντας δύναμη από τις πνευματικές μας δημιουργίες, για να είναι το ταξίδι μας στην ζωή, στον τόπο αυτόν που ζούμε, λιγότερο μονότονο, λιγότερο μοναχικό, και πιο νοσταλγικό στα όσα ζήσαμε, ζούμε και θα συνεχίσουμε να δημιουργούμε.

Της Δημάρχου του Δήμου Κασσάνδρας κ. Αναστασίας Χαλκιά

Η συνοχή των Χαλκιδικιωτών, όπου γης, αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα προς την κατεύθυνση διαφύλαξης της Ιστορικής μας μνήμης, της Πολιτιστικής μας κληρονομιάς αλλά και της χάραξης μιας κοινής πορείας μας προς ένα καλύτερο μέλλον. Το περιοδικό “Παγχαλκιδικός Λόγος”, ως μια εξαιρετική έκδοση - δραστηριότητα του Παγχαλκιδικού Συλλόγου, διασφαλίζει την επικοινωνία μεταξύ των Χαλκιδικιωτών συνδρομητών του, αλλά και τη διαφύλαξη των Ιστορικών και Πολιτιστικών κοινών χαρακτηριστικών, της Χαλκιδικής μας. Η εμπειριστατωμένη Ιστορική και Λαογραφική έρευνα που παρουσιάζεται στο εν λόγω έντυπο, η προβολή των σύγχρονων δραστηριοτήτων του Συλλόγου, η ανεκτίμητη αξία της επικοινωνίας, συμβάλλουν στη συνοχή των Χαλκιδικιωτών και στη διατήρηση των μεταξύ τους δεσμών. Οι Χαλκιδικιώτες ενωμένοι μπορούν και μεγαλουργούν και το παρόν έντυπο αποτελεί ένα από τα μέσα που καταφέρνει να τους κρατά σε συνοχή και επαφή. Ευχή όλων είναι να συνεχίζεται η έκδοσή του, για πολλά ακόμη χρόνια. Οφείλουμε να σταθούμε αρωγοί σε τέτοιες προσπάθειες. Ως Δήμαρχος Κασσάνδρας, χαιρετώ την προσπάθειά σας και εύχομαι σε όλους και ιδιαίτερα στους Κασσανδρινούς επιτυχία και πρόοδο.

ΒΑΝΔΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΗΣ ΗΡΩΙΚΗΣ ΜΑΧΗΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ-ΑΓΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ 1821

(Όπου έπεσαν ηρωικά μαχόμενοι ο καπετάν Χάσας με όλα του τα παλλικάρια,
από τα οποία 63 ήταν Συκιωτάκια, τον Ιούνιο του 1821)

Το ρεπορτάζ

Την νύχτα της Κυριακής προς Δευτέρα 25-26 Αυγούστου άγνωστοί-βέβηλοι με λοστούς και άλλα εργαλεία ξήλωσαν και έκλεψαν την ορειχάλκινη ανάγλυφη ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΗ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ του 1821. Πρόκειται για ένα έργο εξαιρετικής γλυπτικής τέχνης, κατασκευασμένο δια χειρός του καθηγητή γλυπτικής της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ κ. Γεωργίου Τσάρα, ο οποίος μόλις πληροφορήθηκε το τραγικό συμβάν, περιλυπος μάς έστειλε το σημείωμα που δημοσιεύεται παρακάτω. Η κλαπείσα αναπαράσταση της μάχης αποτελεί τμήμα του όλου μνημείου το οποίο έχει επίκεντρο τον μεγαλειώδη ανδριάντα του καπετάνιου Στάμου Χάσα, πρωταγωνιστή της ηρωικής μάχης. Το όλο μνημείο στήθηκε με φροντίδα και δαπάνη του Παγχαλκιδικού Συλλόγου Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ (έτος ιδρύσεως 1903 –έδρα Θεσσαλονίκη).

Θλίψη και οργή. Η αξία του μνημείου.

Με θλίψη και οργή πληροφορηθήκαμε όλοι, ηγεσία και λαός, την αισχρή πράξη των κλεπτών, γιατί το μνημείο αποτελεί σέμνωμα της Χαλκιδικής, είναι μεγάλης ιστορικής αξίας, πέραν της καλλιτεχνικής, που διαλαλεί τη συμβολή της στον αγώνα της εθνεγερσίας του 1821, και αποτελεί τρόπο ανάδειξης, «με αποδείξεις και ονόματα» της συμβολής της στον αγώνα του 21, που παραμένει σχεδόν άγνωστη και σε πείσμα των υπευθύνων δεν αναφέρεται στα σχολικά βιβλία. Το μνημείο συγκαταλέγεται στα αξιοθέατα της Χαλκιδικής, ίσως το σπουδαιότερο και επιβλητικότερο που σε συνδυασμό με το υπερκείμενο ιστορικό Μοναστήρι της Αγ. Αναστασίας (έτος ιδρύσεως 888 μ.Χ.), αποτελεί πόλο έλξεως χιλιάδων επισκεπτών (Σχολείων, Συλλόγων, ομαδικών αποδράσεων κλπ.) και μαζί κληρονομιά προς τους επιγενόμενους με πολλά μηνύματα.

Εδώ κάθε χρόνο τη δεύτερη Κυριακή του Ιουνίου εορτάζεται με μεγάλη επισιμότητα η επέτειος της φονικής μάχης, με θρησκευτικό Αρχιερατικό μνημόσυνο στο Καθολικό της Μονής, με πανηγυρικό λόγο, με καταθέσεις στεφάνων με μουσικές και τραγούδια, παρουσία εκπροσώπων της Κυβερνήσεως, της Βουλής του Στρατού και των τοπικών Αρχών, Δημάρχων και Σχολείων. Την όλη οργάνωση αναλαμβάνει η Περιφερειακή ενότητα Χαλκιδικής με συμπράττοντες τους Δήμους Πολυγύρου, Σιθωνίας, Θέρμης και του Παγ-

χαλκιδικού Συλλόγου (για τον εφετινό εορτασμό βλ. ρεπορτάζ και φωτογραφίες στις σελ. 36).

Οι πρώτες άμεσες ενέργειες

1.- Μόλις έγινε γνωστή η κλοπή άμεσα ειδοποιήθηκε η Αστυνομία από τον αντιδήμαρχο του Δήμου Πολυγύρου κ. **Γιάννη Σιμώνη** ο οποίος με εντολή του Δημάρχου του κ. **Αστερίου Ζωγράφου** υπέβαλε μήνυση κατ' αγνώστων στο Α.Τ. Πολυγύρου, με ημερομηνία 26-8-2019.

2.- Ταυτόχρονα ο πρόεδρος του Συλλόγου μας κ. **Γιάννης Κοτσάνης**, ο αντιπρόεδρος κ. Τρ. Οικονομου, ο επίτιμος πρόεδρος κ. **Μιχ. Καρτσιώτης**, ο Δήμαρχος Σιθωνίας κ. **Κυπ. Ντέμπλας**, η Δημ. Σύμβουλος κ. **Μαρία Λαθούρη-Πάργα**, καθώς και ο **Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης-Ηγούμενος της Ι. Μονής της Αγ. Αναστασίας κ. Απόστολος**, έδωσαν συνεντεύξεις στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα πληροφορώντας την κοινή γνώμη για το φοβερό συμβάν, εκφράζοντας τη μεγάλη στενοχώρια και μαζί την οργή τους για τους δράστες και ζητώντας από την πολιτεία την αποκατάσταση του μνημείου, την άμεση σύλληψή τους, και την έρευνα στα χυτήρια και σε άλλους τόπους χύτευσης του χαλκού, για να εξαρθρωθεί τέλος πάντων η συμμορία που κλέβει ασύστολα και θρασύτατα, χωρίς να σέβεται ούτε ιερό, ούτε όσιο.

Αν θυμηθούμε και την κλοπή της κάρας της Αγίας Αναστασίας το 2012 από το ομώνυμο Μοναστήρι, τις κλοπές που έγιναν στο μνημείο το 2013 δύο ιστών (σιδηροσωλήνων 2 ιντσών), και, αργότερα, των δύο μεγάλων προβολέων που φώτιζαν το μνημείο τη νύχτα, τους οποίους δεν αντικαταστήσαμε για ευνόητους λόγους, καθώς και τις διάφορες άλλες κλοπές που ακούγονται ότι γίνονται κάθε τόσο στη περιοχή, νομίζουμε ότι χρειάζεται περισσότερη αστυνόμευση.

3. Σχετική ερώτηση στην κ. Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού υπέβαλε η νέα βουλευτής Χαλκιδικής κ. **Κυριακή Μάλαμα**, η οποία αφού περιγράφει το γεγονός της κλοπής και την αξία του μνημείου, ερωτά την κυρία Υπουργό, αν «Προτίθεται να δράσει το ταχύτερο δυνατό στην κατεύθυνση της πλήρους και άμεσης αποκατάστασης του μνημείου».

4. Το Δ.Σ. του Παγχαλκιδικού συζήτησε σε συνεδρίαση κατ' αρχήν το θέμα και μέλει να αναλάβει πρωτοβουλίες το ταχύτερο, συντονίζοντας τις ενέργειες

με την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, την Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής, τους Δήμους της Χαλκιδικής, τους βουλευτές μας, τον Υφυπουργό Εσωτερικών αρμόδιο για θέματα Μακεδονίας-Θράκης και άλλους αρμοδίους για την αποκατάσταση του μνημείου έγκαιρα, ώστε το έτος 2021, που θα γιορτάσουμε τη 200ετηρίδα της έναρξης της Μεγάλης Ελληνικής Επανάστασης, να είναι έτοιμο.

Σύντομο χρονικό της ανέγερσης του μνημείου

Το όλο μνημείο ανηγέρθη με έμπνευση, φροντίδα και δαπάνη του Παγχαλκιδικού Συλλόγου Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ (Εδρα Θεσσαλονίκη - Έτος ιδρύσεως 1903), στη διετία 1997-1998, σε έκταση δύο στρεμμάτων γης, τα οποία παραχώρησε ευγενικά το Μοναστήρι της Αγ. Αναστασίας (*Ηγούμενος ο σεβ. Μητροπολίτης Μιλήτου κ.κ. Απόστολος*), με σκοπό όπως γράφτηκε παραπάνω να αναδειχθεί η ιστορία της Χαλκιδικής κυρίως σε ό,τι αφορά τη συμβολή της στην Επανάσταση του 1821 και να εξοφληθεί το χρέος προς τους Προγόνους, μας που πολέμησαν γενναία με νύχια και με δόντια, στη φονική μάχη στα Βασιλικά, κάτω από την ιστορική Μονή της Αγ. Αναστασίας τον Ιούνιο του 1821. Λίγοι αυτοί και σχεδόν άοπλοι πολέμησαν εναντίον μυριάδων εχθρών-οθωμανών και πολεμώντας με δύναμη έπεσαν όλοι μέχρις ενός (*απ' τους πεσόντες 63 ήταν παλικάρια από τη Συκιά*), στο ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ με τελευταίο τον καπετάνιο τους Στάμο Χάψα (*που κι αυτός ζούσε στη Συκιά*), ο οποίος βλέποντας γύρω ότι όλοι είχαν σκοτωθεί και δεν υπήρχε κανένας ζωντανός «... ανέσπασε την μάχαιραν, ερρίφθη εις το μέσον του εχθρικού στρατού και μετά λυσσώδη και θαρραλέον αγώνα έπεσαν ενδόξως επί του πεδίου της τιμής μαζί με όλα τα παλικάρια του και τους οπλαρχηγούς του Βάβδου...».

Για να τιμηθούν λοιπόν αυτοί οι ήρωες ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος και συγκεκριμένα το τότε Δ.Σ. (*πρόεδρος ο οραματιστής αείμνηστος Βρ. Κυργιαφίνης*) πήρε πρωτοβουλία και με πολλούς κόπους, θυσίες, ιδρώτα και μεγάλη δαπάνη, που προήλθε από εισφορές των κατοίκων της Χαλκιδικής, δημοσίων φορέων και την γενναία επιχορήγηση του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (Υφυπουργός τότε ο Χαλκιδιώτης τότε βουλευτής κ. Χρ. Πάχτας), κατασκευάστηκε, τη διετία 1997-1998, το περικαλλές μνημείο, κόσμημα και καύχημα της Χαλκιδικής, με εξαιρετικά αρχιτεκτονικά μέλη και διαμορφωμένο τον περιβάλλοντα χώρο σε αρμονία με το περιβάλλον και για να αποδειχθεί αλλά και να διατρανωθεί η συμβολή της Χαλκιδικής στην εθνεγερσία του 1821.

Τα βασικά τμήματα του μνημειακού συγκροτήματος

1.- Στο κέντρο του δεσπόζει ο ορειχάλκινος ανδριάντας του καπετάν Χάψα. Λαξευμένος σε υπερφυσικό μέγεθος, με αγριωπή οργισμένη μορφή, με υψωμένο

το σπαθί και με μια κίνηση προς τα εμπρός, φαντάζει έτοιμος να ορμήσει και πάλι...! Στηρίζεται επάνω σε ένα τεράστιο φυσικό ογκόλιθο, που βρέθηκε εκεί κοντά, και ο οποίος σίγουρα είναι «αγιασμένος» με το αίμα των ηρωικών αγωνιστών μας. Έργο και αυτό του καθηγητή-γλύπτη κ. Γιώργου Τσάρα.

2.- Πίσω του ακριβώς υπήρχε στηριγμένη στο τοιχίο, η ορειχάλκινη ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ, που εκλάπη, στεφανωμένη από τη Δόξα, έργο και αυτό του ίδιου γλύπτη, περίτεχνο και μοναδικό, όχι μόνο για το μέγεθός του (8,50x1,20), αλλά κυρίως για το πλήθος και την εκφραστικότητα των εικονιζόμενων μορφών (50) και τη ζωντάνια γενικά της όλης σύνθεσης.

Τα χαρακτηριστικά του καλλιτεχνικού έργου δίδονται στο κατωτέρω σημείωμα από τον ίδιο τον γλύπτη.

3- Στον χώρο υπάρχει επίσης η μαρμαρίνη αναθηματική στήλη φιλοτεχνημένη το 1960 από το γλύπτη Νικόλα με δαπάνες της Κοινότητας Συκιάς και με την επιγραφή: ΠΕΡΙΕ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥΤΟΥ ΕΠΕΣΕΝ ΜΑΧΟΜΕΝΟΣ Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΧΑΨΑΣ ΜΕ ΤΑ 63 ΠΑΛΙΚΑΡΙΑ ΤΟΥ ΕΚ ΣΥΚΙΑΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΙΝ ΤΟΥ 1821.

4.- Το στίγμα της ιερότητας του χώρου δίνουν δύο οστεοφυλάκια: Στο ένα έχουν εναποτεθεί τα οστά των πεσόντων του 1821 και στο άλλο των πεσόντων στη μάχη της 2ας Μαΐου 1905 (Μακεδονομάχοι). Τα οστά φυλάσσονταν μέχρι τη μεταφορά τους σε βαθύ τάφο στον περίβολο του Μοναστηριού.

Το ιδιοκτησιακό καθεστώς

Σήμερα ιδιοκτήτης του μνημειακού συγκροτήματος είναι ο Δήμος Πολυγύρου (δήμαρχος ο Αστ. Ζωγράφος), στον οποίο το όλο συγκρότημα με τον ανδριάντα, την ορειχάλκινη αναπαράσταση της μάχης (που εκλάπη) και τα λοιπά παρακολουθήματα, μεταβιβάστηκε με δωρεά από τον Παγχαλκιδικό Σύλλογο, με απόφαση του Δ.Σ., και η δωρεά έγινε αποδεκτή από την Οικονομική Επιτροπή του Δήμου (καθ' ύλην αρμοδία) με την υπ' αριθμ. 26/2018 απόφασή της (πρακτικό 3/2018, πρόεδρος ο κ. Χρ. Βορδός). Ο λόγος της δωρεάς: 1) Για να ανήκει ένα τόσο μεγάλο μνημειακό συγκρότημα σε δημόσιο φορέα ο οποίος έχει και προσωπικό και δυνατότητα, να το επιβλέπει και να το αναδεικνύει διαρκώς και 2) Για να το συντηρεί με το προσωπικό, μηχανήματα και υλικά που διαθέτει, ώστε να βρίσκεται πάντοτε σε καλή κατάσταση.

Επίσης μεταβιβάστηκε στην Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής η αρμοδιότητα της οργάνωσης των εκδηλώσεων για τον ετήσιο εορτασμό της επετείου κάθε Ιουνίου.

Ο Παγχαλκιδικός, που είχε όλη την ευθύνη για 16 χρόνια και της συντήρησης και της οργάνωσης των ετήσιων επετειακών εκδηλώσεων, κράτησε για τον εαυτό του την προετοιμασία και την προσφορά του θρησκευτικού μνημοσύνου, «υπέρ των πεσόντων λα-

ϊκών τε και κληρικών», που τελείται στο Καθολικό, πριν από την έναρξη των άλλων εκδηλώσεων, ορίζει τον ομιλητή και συμμετέχει με τη χορωδία του και με μεγάλη αντιπροσωπεία μελών.

Τα τεχνικά χαρακτηριστικά της ορειχάλκινης αναπαράστασης που κλάπηκε είναι τα εξής:

Το έργο μήκους περίπου 9 μ. ήταν ικανά εξώγλυφο. Οι ανθρώπινες φιγούρες είχαν ύψος περίπου 1,1 μ.

(Χρυσή Τομή του φυσικού ανθρώπινου μεγέθους).

Χυτεύθηκε σε μπρούτζο, σε καλλιτεχνικό χυτήριο με την τεχνική του λιωμένου κεριού. Το επεξεργάστηκε προσωπικά γλύπτης στον πηλό, τα γύψινα εκμαγεία, τα κέρινα και τα χυτευμένα, όσον αφορά τις ματιέρες των επιφανειών του και τόνο χρωματισμού-πατίνα έγινε με φυσικές μεθόδους οξειδωσης.

Το Δ.Σ.

Σημείωμα του γλύπτη-κατασκευαστή του έργου καθηγητή Γ. Τσάρα

Θέλω να πω δυο λόγια για αυτό το έργο που με τόσο απαράδεκτο – απεριγραπτο τρόπο βανδαλίστηκε –καταστράφηκε.

Ένα έργο που πραγματοποιήσαμε με έναν επικό τρόπο με τον Παγχαλκιδικό Σύλλογο και προσωπικά συνδέομαι τόσο καλλιτεχνικά όσο και ψυχικά. Έναν Σύλλογο που σε μια περίοδο που δεν είχε όχι στέγη, ούτε καρέκλα, έβαλε σαν υπέρτατο καθήκον του απέναντι στην ιστορία μπροστά στη θυσία όλων αυτών των αγωνιστών συμπατριωτών τους, να δοθεί η ανάλογη δικαίωση και μνήμη για ό,τι έκαναν στις αρχές της επανάστασης του 1821. Τους γνώρισα όταν θέλησαν να αποκαταστήσουν τη Μνήμη, αλλά και την τεράστιας σημασίας και γενναιότητας μάχη –θυσία, υλοποιώντας τον ανδριάντα του Καπετάν Χάφα.

Ήμιον ενθουσιασμένος. Όταν φιλοτεχνήθηκε ο ανδριάντας, αποφασίσαμε να βρούμε ένα βράχο που θα ήταν το βάθρο του, από το χώρο που έγινε η μάχη. Σίγουρα λόγω όγκου δεν μετακινήθηκε όλα τα χρόνια που ακολούθησαν και σίγουρα κάποιοι οχυρώθηκαν πίσω του και ίσως άφησαν εκεί την τελευταία τους πνοή. Παράλληλα με την φιλοτέχνηση του ανδριάντα, άρχισα να σχεδιάζω, ως φόρο τιμής αυτήν την παράσταση, που θα τιμούσε όλα τα παλικάρια του, αλλά θα επιχειρούσε να αποδώσει και τη σημασία αυτής της αυτοθυσίας όλων τους... άρχισα να σχεδιάζω μια παρά-

σταση χωρίς να δοθεί "παραγγελία"...

Άλλωστε ήταν δύσκολο να φαντασθούμε ότι θα μπορούσε να γίνει, αφού και η υλοποίηση του ανδριάντα έγινε με μεγάλη προσπάθεια και ερανικά... Όταν τελείωσε όμως το σχέδιο, ο Σύλλογος ενθουσιασμένος έβαλε ένα νέο στόχο, να υλοποιηθεί και αυτή η παράσταση που θα απεικόνιζε μια μάχη Ελλήνων και Τούρκων με 45-50 άτομα, κάτω από τη φιγούρα της Δόξας που οδηγούσε τον Χάφα με τα παλικάρια του. Και έγινε. Μέχρι την Αυστραλία έφτασαν να ζητήσουν τη συνδρομή των εκεί Χαλκιδιωτών. Πολλά από τα σημερινά μέλη του Συμβουλίου και του Συλλόγου θα έχουν να διηγηθούν πολλά από εκείνη την περίοδο και την προσπάθεια που έγινε. Υλοποιήθηκε με τον ίδιο ενθουσιασμό που σχεδιάστηκε ως έργο. Σίγουρα είναι μοναδικό στην Βόρεια Ελλάδα και δεν γνωρίζω πραγματικά αν υπάρχει κάτι αντίστοιχο σε όλη την Ελλάδα. Προσωπικά αισθάνομαι πληγωμένος ως Έλληνας, ως γλύπτης αλλά και ντροπιασμένος που υπάρχουν άνθρωποι που μπορούν να καταπατήσουν με αυτό τον τρόπο την ιστορία μας, την θυσία των ηρώων που χάρη σε αυτούς εμείς σήμερα είμαστε ελεύθεροι Έλληνες στον τόπο μας, μιλάμε την γλώσσα μας και συνεχίζουμε την Ιστορία μας. Αυτοί που το έκαναν εγκληματίσαν Σκότωσαν τους ήρωες για δεύτερη φορά.... Πρέπει να υπάρξει δικαιοσύνη και δικαίωση.

Η γλυπτή ορειχάλκινη αναπαράσταση της μάχης των Βασιλικών στην αρχική της μορφή

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ. Η ΛΙΝΑ

ΙΕΡΟΜ. ΣΥΝΕΣΙΟΥ ΓΕΝΝΑΤΑ
Τ. Ήσυχ. Όσιου Άρσενίου του Καππαδόκου,
Βατοπαίδιον Χαλκιδικής

Η Λίνα γεννήθηκε τό δεύτερο ήμισυ του 19ου αι. στον Πολύγυρο από πατέρα Αυστριακό (*Kutsosteimeī*), κουνιάδο του αυστριακού προξένου της Θεσσαλονίκης, και μητέρα Πολυγυρινή, τήν Άννέτα Μπιλέτσιου, γνωστή ως κοκόνα-Άννέτα, ύπηρέτρια στό σπίτι του προξένου. Μετά τόν θάνατο του συζύγου της ή Άννέτα και ή Λίνα έφυγαν στον Πολύγυρο και έγκαταστάθηκαν στό σπίτι του συγγενούς τους Παύλου Μπιλέτσιου. Η Λίνα ήταν πολύ όμορφη, ψηλή και γεμάτη, ξανθιά μέ γαλανά μάτια και έτσι τήν αγάπησε και θέλησε νά τήν παντρευτεί ό Έλμά μπέης, δικαστικός, πού έμεινε στό σπίτι του Μαρέτη. Η Λίνα δέχθηκε και τούρκεψε μέ τήν συγκατάθεση τής μητέρας της. Όμως ό αδελφός τής Λίνας, ό Άτίλιος, πού σπούδαζε στή Θεσσαλονίκη, όταν τό έμαθε, ήρθε στον Πολύγυρο και σκότωσε τή μητέρα του στό κατώφλι του σπιτιού τους¹, επειδή είχε επιτρέψει στην αδελφή του νά κάνει κάτι τέτοιο. Στο μεταξύ ή Λίνα και ό Τούρκος άνδρας της είχαν φύγει από τόν Πολύγυρο και είχαν εγκατασταθεί στην Θεσσαλονίκη, όπου απέκτησαν τρεις κόρες εξίσου όμορφες μέ τήν μητέρα τους, τήν Φατιμέ, τήν Μελεκά και μία άλλη, πού δέν διασώθηκε τό όνομά της. Τό 1912, όταν ή Θεσσαλονίκη ελευθερώθηκε από τούς Τούρκους, ή Λίνα μέ τήν οικογένειά της έφυγε στην Τουρκία².

Στήν τοπική δημοτική παράδοση διασώζεται τό ακόλουθο χορευτικό συρτό τραγούδι, πού αναφέρεται έν μέρει στην άνωτέρω ιστορία και τραγουδιέται σέ ήχο α'. Τό παραθέτουμε όπως τραγουδιέται.

Όρέ (ή καλέ), Λίνα, τί έχεις κι άρρωσταίνεις (δίσ)
κι όλο λές πώς δέν μπορείς; Λίνα, Λίνα μου,
κι όλο λές πώς δέ μπορείς, πάπια χήνα μου.

Καλέ, Λίνα, τί έχεις κι άρρωσταίνεις (δίσ)
κι όλο δένεις τό λαμό; Λίνα μ', σ' αγαπώ,

Οικία Γούτα

κι όλο δένεις τό λαμό, δέν βγαίνεις νά σέ δώ.
Καλέ, Λίνα, πέταξε τή ρόκα, (δίσ)
τί τά θέλεις τά προικιά; Λίνα, Λίνα μου
τί τά θέλεις τά προικιά, Λίνα μου γλυκειά.

Καλέ, σέ παντρεύει ή όμορφιά σου, (δίσ)
τά σγουρά σου τά μαλλιά, Λίνα, Λίνα μου
τά σγουρά σου τά μαλλιά, έσύ 'σαν κι άλλη μιά.

Καλέ, Λίνα, πές μας, ποιά 'χεις μάνα (δίσ)
και ποιόν έχεις αδερφό; Λίνα, Λίνα μου
και ποιόν έχεις αδερφό, πάπια, χήνα μου.

Τήν Άννέτα έγώ έχω μάνα, (δίσ)
τόν Άτίλιο αδερφό, Λίνα, Λίνα μου
τόν Άτίλιο αδερφό, Λίνα μ', σ' αγαπώ.

Καλέ, τρέλανες τόν δικαστή (δίσ)
και πάει νά τρελαθει, Λίνα, Λίνα μου
και πάει νά τρελαθει, νά 'χεις τό κρίμα μου.

Καλέ, τούρκεψες, ώραία Λίνα (δίσ),
μά ή μάνα σου τό θύμα, Λίνα, Λίνα μου,
μά ή μάνα σου τό θύμα, πάπια, χήνα μου.

Μορφούλα Γούτα

Η πονεμένη ιστορία των σκλάβων Έλλήνων της Τουρκοκρατίας έχει πολλά δραματικά περιστατικά νά επιδείξει. Στόν Πολύγυρο, εκτός από τήν ιστορία τής Λίνας αναφέρεται και άλλη εκούσια φυγή Έλληνίδας. Η Εύμορφία (Μορφούλα) Γούτα, πού τό όνομά της επιβεβαίωσε τό κάλλος της, δέν άντιστάθηκε στις δελεαστικές προτάσεις ενός Τούρκου και έφυγε μαζί του στην Θεσσαλονίκη. Οι γονείς της, ύποπτευόμενοι πού βρίσκεται ή κόρη τους, κατέφυγαν στον Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης ζητώντας τή βοήθειά του. Αυτός φρόντισε και βρήκε τήν Μορφούλα και τήν κάλεσε στην Μητρόπολη. Παρόντων των γονέων της, τήν

Υποσημειώσεις:

1. Σήμερα τό σπίτι αυτό έχει κατεδαφιστεί.

2. Σύμφωνα μέ μαρτυρίες συγγενών εκ μητρός τής Λίνας, δύο από τίς κόρες της ήλθαν στον Πολύγυρο στή δεκαετία του '60, για νά δούν τό σπίτι, όπου ό θεϊός τους Άτίλιος σκότωσε τή γιαγιά τους Άννέτα. Φιλοξενήθηκαν στην οικία Στάμου Σαμαρά. Οι περιστάσεις όμως δέν βοήθησαν στό νά έλθουν σέ έπαφή μέ τούς συγγενείς τής μητέρας τους.

έρωτησε μέ πατρικό ενδιαφέρον και πόνο ψυχής σχετικά μέ τή φυγή της και τήν εγκατάλειψη τών οικείων της. Τότε ή Μορφούλα δέν δίστασε νά ἀρνηθεῖ οποιαδήποτε σχέση μέ τούς παριστάμενους γονεῖς της δηλώνοντας ἀπλά ὅτι δέν τούς γνωρίζει. Αυτό ἐξόργισε ὑπερβολικά τόν πατέρα της, ὁ ὁποῖος τήν καταράστηκε και γύρισε στόν Πολύγυρο βαριά θλιμμένος.

Πέρασαν χρόνια, ὅταν μιά μέρα ἕνας ξένος ἦρθε στόν Πολύγυρο και ζήτησε κατάλυμα στό σπίτι τοῦ γέροντα πλέον πατέρα τῆς Μορφούλας. Ἐκεῖ ἔγινε δεκτός και τοῦ προσφέρθηκε πλούσια και ζεστή φιλοξενία. Μετά τό δείπνο, μιά μεγάλη ἐκπληξη, ἕνα ἀπροσδόκητο μήνυμα περίμενε τήν οἰκογένεια. Ὁ ξένος τούς ἀνακοίνωσε ὅτι ἔρχεται σταλμένος ἀπό τήν κόρη τους τήν Μορφούλα, ή ὁποία ζεῖ στήν Κωνσταντινούπολη, εἶναι καλά στήν ὑγεία της και παρ' ὅλο πού εἶχε ἀκολουθήσει τόν Τούρκο, παρέμενε ὀρθόδοξη χριστιανή. Ζητεῖ δέ ἀπό τούς γονεῖς της νά τήν συγχωρήσουν γιά τό πικρό ποτήρι, πού κάποτε τούς ἔδωσε νά πιοῦν. Στό ἄκουσμα τῆς ἀναπάντεχης αὐτῆς εἴδησης ὁ γέρο - Γούτας χάνοντας τήν ψυχραιμία του ἀπέρριψε κατευθείαν τό αἶτημα τῆς κόρης του και ἔδωξε τόν ξένο ἀπό τό σπίτι του. Ὁ μικρότερος ἀδελφός τῆς Μορφούλας, ὁ Νικόλας, φρόντισε γιά τήν διαμονή τοῦ ξένου σέ διπλανό σπίτι μέχρι τήν ἐπαύριο.

Ἀρκετά χρόνια μετά και ἐνῶ οἱ γονεῖς τῆς Μορφούλας εἶχαν πεθάνει, ἕνας Πολυγυρινός, πού ζοῦσε σέ χώρα τοῦ Ἀνατολικοῦ Μπλόκ, ἔφερε τήν εἴδηση ὅτι ή Μορφούλα εἶχε φθάσει -ἄγνωστο πῶς- στήν Ρωσία, ὅπου πέρασε τά τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς της.

Ἡ ἱστορία τῆς Μορφούλας δέν ἔγινε εὐρύτερα γνωστή. Δέν τραγουδήθηκε ὅπως ή Λίνα.³ Ἴσως διότι στήν δευτέρη περίπτωση ή μητροκτονία σημάδεψε διπλά τό γεγονός τῆς φυγῆς τῆς ὁμορφῆς πολυγυρινῆς κοπέλας.

Ἄγραφο μαρτυρολόγιο

Στά δύο παραπάνω γεγονότα, πού ἀποτελοῦν ἀσφαλῶς θλιβερές ἐνθυμήσεις γιά τήν τοπική ἱστορία και παράδοση, ἔχουμε νά ἀντιτάξουμε μιά σπάνια μαρτυρία - ντοκουμέντο ἀπό τά πρῶτα χρόνια πού ἀκολούθησαν τήν ἀτυχή ἐκβαση τῆς ἐπαναστάσεως τῆς Χαλκιδικῆς τό 1821. Τό δανειζόμεστε σέ μετάφραση³ ἀπό τό βιβλίο πού κυκλοφόρησε τό 1826 στό Παρίσι μέ τίτλο «Οἱ Ἑλληνίδες πρὸς τίς Γαλλίδες, ἀφηγήσεις τῶν δεινῶν τους» και δημιούργησε τότε μεγάλο φιλελληνικό ρεῦμα στή Γαλλία:

«Ὀγδόντα χειμῶνες βαραίνουν τήν κεφαλή μου, χίλιες δυό ἀρρώστιες ἐξαντλοῦν τίς παγωμένες αἰσθήσεις μου και μπόρεσα χωρίς νά βγάλω μιάν ἀδύναμη και τελευταία πνοή, μπόρεσα νά δῶ τό μαρτύριο μιάς ἀγαπημένης κόρης, τήν ντροπή ἑνός ἄλλου ἀπό τά παιδιά μου και νά παραστῶ στήν σπαρακτική ἀγωνία τῶσων μαρτύρων.

Κατοικοῦσα στόν Πολύγυρο. Ἐκεῖ εἶχα γεννηθεῖ κι

ἐκεῖ ἔμενε ή οἰκογένειά μου. Εἶχα ἀπό τήν κόρη μου μιά ἐγγονή, τήν Ἐλένη, πού ἦταν 15 χρονῶν και πανέμορφη. Ἦταν λουλούδι τῆς αὐγῆς, δροσάτο και πλούσιο σέ ἄρωμα. Ἀλλοίμονο! Ἦρθε τό βράδυ και τό εἶδα νά μαραίνεται. Και ἀπό ποιό χέρι; Ἐνός φριχτοῦ βαρβάρου.

Ἐλένη, τρυφερή Ἐλένη, τρέχεις νά καταφύγεις ἀλαφιασμένη στήν ἀγκαλιά μου πού τρέμει. Φριχτοὶ δαιμονισμένοι φτάνουν και τά μάτια τους γυαλίζουν ἀπό ἀσέλγεια. Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτούς εἶναι ὁ πιό φριχτός... Καημένη Ἐλένη!... Σέ παίρνουν και γιά τελευταία φορά ἀκούω τή φωνή σου ἀλλαγμένη ἀπό τήν ἀπελπισία. Ἐλένη δέν σέ ξαναεἶδα πλέον...

Ἡ δυστυχημένη μητέρα σου δέν ὑπῆρξε μάρτυς αὐτοῦ τοῦ ἐγκλήματος: Ἐνας βάρβαρος τήν εἶχε ἀλυσοδέσει και τήν ἔσερνε μέσα σ' ἕνα ἄλλο καραβάνι γυναικῶν, πού προορίζονταν γιά τή σκλαβιά. Ἦρθε ή σειρά μου, μέ ἔδεσαν στήν ἀλυσίδα τῆς κόρης μου κι ἀκολουθήσαμε τούς Ὀθωμανούς ὡς τήν Θεσσαλονίκη, ὅπου ἔκαναν τή θριαμβευτική τους εἴσοδο μέ τά ματωμένα λάφυρά τους...

Λίγες μέρες ἀφοῦ φτάσαμε στή Θεσσαλονίκη μᾶς πῆγαν τήν κόρη μου κι ἐμένα μπροστά στόν Ἀμπουλουμπούτ. Μᾶς φώναξε: «Ἀπαρνηθεῖτε τόν Χριστό, λατρεῦστε τόν Προφήτη!...». Ἀπαντήσαμε κάνοντας τόν σταυρό μας. Οἱ δήμοι μᾶς σέρνουν. Ἀκούμε σπαρακτικές φωνές ἀνάκατες μέ νιαουρίσματα. Μπροστά μας ἕνας μέγας περίβολος. Ὡ θανάσιμη ἐκπληξη!... Σάκκοι, πού κλείνουν ζωντανά πλάσματα, κυλοῦν στό λιθόστρωτο. Ἄλλοι περιέχουν μιά γυναίκα καταξεσχισμένη ἀπό τίς δαγκωνιές πεινασμένων ποντικῶν ἢ ἀγριεμένων γάτων. Ἄλλοι κινοῦνται, περιμένουν ἕνα θῦμα.

Ὁ Ἀμπουλουμπούτ ἔρχεται νά παρακολουθήσει τά βασανιστήρια. Κι ἐγώ σκέπαζα μέ τίς φωνές μου τίς φωνές ἑκατό θυμάτων. Ἐγώ, παγωμένη ἀπό τά χρόνια, χαμένη ἀπό τήν ἀπελπισία, σώθηκα κι ή κόρη μου πέθανε ἀπό ἀνείπωτα βασανιστήρια.

Ἀνάμεσα στους Τούρκους ἦταν ἕνας παλιός Καδῆς⁴ τοῦ Πολυγύρου, πού κάποτε ὁ ἄνδρας μου τοῦ εἶχε προσφέρει σημαντική ἐξυπηρέτηση. Ἦταν ἄνθρωπος. Δέν εἶχε ξεχάσει τόν εὐεργέτη. Μέ ἀναγνώρισε και προσκυνώντας τόν πασᾶ τοῦ ζήτησε νά μοῦ χαρίσει τή ζωή. Ὁ τύραννος ἔκανε νόημα στους δήμιους νά μ' ἀφήσουν, χωρίς νά μοῦ δώσει τήν ἐλευθερία. Τό τέρας θέλησε νά βασανίσει τήν ψυχή μου ἀναγκάζοντάς με νά παρακολουθήσω ὡς τό τέλος τά τρομερά μαρτύρια ἐκείνης τῆς ἡμέρας... Ἡ κόρη μου ξεψυχοῦσε... Ἐκατό ἄλλες δυστυχημένες ξεψυχοῦσαν μέ τά ἴδια βασανιστήρια...».

Ὅπως καταλαβαίνει κανεῖς, τό κείμενο αὐτό εἶναι ή

συνέχεια στη σελίδα 25

3. Παραθέτουμε τά κυριώτερα σημεία τοῦ ἄρθρου τοῦ Στεφάνου Ἀθ. Κοτσιάνου, «Στίς 17 Μαΐου τοῦ 1821 ὁ Πολύγυρος ξεσηκώνει πρῶτος Ἐπανάσταση», *Μακεδονική ζωή*, τεῦχος 82, Μάρτιος 1973, σσ. 26-27.

4. ὁ καδῆς < (τουρκ.) kadı: ὁ δικαστής.

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Χ. ΚΑΡΑΜΙΧΟΣ,
Φιλολόγος – Ποιητής

Ο άνθρωπος, θορυβώδης όσο ποτέ στη δράση του, βρίσκεται σήμερα σε μια βασιανιστικά αέναη, καθ' οδόν κίνηση, σε μια άμετρη, αρρωστημένα φιλόδοξη και ανικανοποίητη διάθεση, σε μια «μνήμης φυγή», όπως λέει ο Πλάτωνας. Τα δεσμά της τεχνοκρατίας δεν επιτρέπουν την πνευματική του απόδραση, αδυνατώντας να κατανοήσει το πραγματικό νόημα της ύπαρξής του.

Η ανάγκη για ψυχική πληρότητα αποτελούσε ένα διαρκές ζητούμενο από την αρχαιότητα ακόμη. Είναι επίκαιρη όσο ποτέ άλλοτε σήμερα η ενδοσκοπική επίκληση του Ηρακλείτου του Εφεσίου «εδιζήσάμην εμαυτόν» (αναζητούσα τον εαυτό μου) που παραπέμπει σε μια εσώτατη επικοινωνία με τον εαυτό μας, σε μια στοχαστική και εξομολογητική σιωπή, χωρίς τη βαβυλωνιακή σύγχυση και την πληθωρική και κραυγαλέα επίδειξη του τεχνοκρατούμενου ανθρώπου.

Αυτήν ακριβώς τη φυγή στην εσωτερικά λαλούσα σιωπή πασχίζουν να κατακτήσουν οι Μοναχοί του Αγίου Όρους έχοντας πλήρη επίγνωση πως είναι μάλλον ανέφικτη αλλά συγχρόνως και η πιο επώδυνη και μόνη δοκιμασία για τον άνω θρώσκοντα θηρευτή της.

Δεν είμαι καθόλου αρμόδιος να προσεγγίσω τις θεολογικές και υπερβατικές παραμέτρους αυτής της πορείας. Θα αρκεστώ μόνο σε μια εμπειρική παράθεση των στοιχείων που ενισχύουν τους ασκητές - μοναχούς στην προσπάθειά τους για την κατάκτηση αυτής της εξωκοσμικής σιωπής που εμείς του κόσμου αδυνατούμε να κατανοήσουμε βουτηγμένοι στην αυταρέσκεια και σε μια αποπνευματωμένη και περιχαρακωμένη ζωή.

Η ιερή αυτή εξοχή στην αγκαλιά του Αιγαίου, η χερσόνησος του Άθω, που με πείσμα αντιστέκεται στη φθορά του χρόνου, θα έλεγε κανείς ότι ορίστηκε εξαρχής ως τόπος της μοναξιάς και του ησυχασμού.

Μέσα σ' αυτόν τον χώρο του εσωτερικού διαλογισμού ο αγιορείτικος Ησυχασμός ανέδειξε μεγάλα πνευματικά αναστήματα που έγιναν καθοδηγητές και αποτέλεσαν σημεία αναφοράς για τον ορθόδοξο Μοναχισμό.

Αυτό που συνεγείρει, ως πρώτη εντύπωση, τις αισθήσεις του απροετοίμαστου επισκέπτη της είναι η οργιαστική βλάστηση και η αφειδώλευτη διάχυση των αρωμάτων της πλούσιας χλωρίδας, χωρίς ωστόσο αυτός να προχωρεί στην προσέγγιση της ουσιαστικής πνευματικότητας των αναχωρητών της ζωής. Άλλωστε, ούτε η περιορισμένη χρονικά παραμονή του το

επιτρέπει ούτε και η ανάλογη ψυχική και πνευματική επάρκεια που απαιτείται στην περίπτωση. Το αισθητικό κρεσέντο της φύσης που θα μπορούσε να αποτελέσει το πρώτο, δειλό σκαλοπάτι μύησης στον ιερό χώρο περιορίζεται σε μια επιδερμικά ευχάριστη θέαση.

Οι μοναχοί που βιώνουν το μεγαλείο της φύσης, παράλληλα με το νυχτοήμερο εσωτερικό τους μονόλογο, τυλιγμένοι στο μανδύα της απόλυτης σιγής στήνουν διάλογο μαζί της, επειδή ψυχανεμίζονται πως πίσω από τις σειρήνες της φύσης, το διαρκές θρόισμα των φύλλων, το κελάηδισμα των πουλιών και το ασίγαστο σιγόντο των εντόμων είναι η ίδια η φωνή και η παρουσία του Θεού. Ένας βαθύς και ουσιαστικός διάλογος που μόνο σε κλίμα απόλυτης σιωπής μπορεί να ευδοκιμήσει. Στο χώρο αυτό του σιγώντος τοπίου, στο «εν ησυχία τοπίον» ο Άγιος Παΐσιος πάσχιζε να ακούσει τη φωνή του αιωνίου, της αποκάλυψης, τιθασεύοντας την άλογη λογική του ζωικού βασιλείου και αποκωδικοποιώντας τη φυσική του νομοτέλεια. Είναι γεγονός πως η άτακτη και απροετοίμαστη «εισβολή» των επισκεπτών οδηγεί στη διακοπή της επενέργειας της Αλήθειας. Αναπόφευκτο και αναγκαίο ωστόσο κακό.

Η υποταγή των Μοναχών στο γέροντα, πνευματικό καθοδηγητή τους, αποτελεί θυσιαστική εκούσια δουλειά, την πλήρη δηλαδή ταπείνωσή τους σε συνθήκες απόλυτης σχεδόν σιωπής. «Πρώτη ουν πασών των αρετών εστίν η σιωπή, εξ ης η ταπεινοφροσύνη τίκτεται».

Ένα πέπλο απόλυτης, πειθαρχημένης σιωπής αποπνέουν τα πάντα στο αγιώνυμο όρος: Οι δωρικοί και χαριτωμένοι χαιρετισμοί των Μοναχών, η ελλειπτική οπτική επικοινωνία στα καθολικά, οι διαλογισμοί των Μοναχών με τη μεσολάβηση του χρονομέτρη κομποσχοινιού, η αυστηρή, βυζαντινόπρεπη μορφή τους, ο προσκλητήριος ήχος του ξύλινου σημάντρου και ο ομοτράπεζος κορεσμός της πείνας, σιωπηρή, ευχαριστήρια επικοινωνία με τον Θεό και με γεφυροποιό τον Αναγνώστη Μοναχό.

Τα κελιά της απομόνωσης, λιτά και στενόχωρα στεγάζουν τη σιωπή της αδιάλειπτης πνευματικής άσκησης των Μοναχών σε ατμόσφαιρα περισυλλογής και αυτοσυγκέντρωσης. Ο πιο ιδανικός χώρος συμφιλίωσης με τον εαυτό τους είναι το Άγιον Όρος.

Είναι αρκετοί οι επιστήμονες που επέλεξαν την κα-

συνέχεια στη σελίδα 25

Ο ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΣΤΗΝ ΟΡΜΥΛΙΑ

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΠΑΤΣΙΟΥΡΑΣ

Συνταξιούχος Δάσκαλος

Η Χαλκιδική, λόγω, κύρια, της γεωγραφικής της θέσης, αλλά και του ότι ο πληθυσμός της, στη συντριπτικά μεγάλη του πλειονότητα, ήταν καθαρά ελληνικός και παρέμεινε πατριαρχικός – ακόμα και τα σλάβικα μοναστήρια του Αγίου Όρους παρέμειναν πατριαρχικά – έμεινε έξω από τις κύριες συγκρούσεις που κυριαρχούσαν στον υπόλοιπο μακεδονικό χώρο, ιδιαίτερα μέσα και γύρω από το βάλτο των Γιαννιτσών.

Παρόλα ταύτα, έχει να επιδείξει δράση, όχι τόσο ένοπλη ενάντια στις δυνάμεις των Βούλγαρων κομιτατζήδων – οι μάχες στο χώρο της ήταν ελάχιστες – όσο σε υπηρεσίες που πρόσφεραν τα παιδιά της – κρυφά από την τουρκική εξουσία – αφού, από τις πρώτες κιόλας μέρες μπήκαν στον αγώνα

Ήδη, από το χειμώνα του 1904 – 1905 – με την προτροπή και τη βοήθεια του πρόξενου της Θεσσαλονίκης Λάμπρου Κορομηλά – συστάθηκαν και λειτουργούσαν στα περισσότερα χωριά της Χαλκιδικής “επιτροπάτα”, δηλαδή μυστικές πατριωτικές επιτροπές για την προετοιμασία του αγώνα, τα οποία απόχτησαν κύρος και δύναμη και σ’ αυτά ανατέθηκαν – μυστικά φυσικά – ακόμα και διοικητικά και δικαστικά καθήκοντα [σχηματισμός στρατολογικών καταλόγων ομοχωρίων τους, είσπραξη εισφορών, έκδοση αποφάσεων και επιβολή ποινών, συγκρότηση σωμάτων κοινοτικής φύλαξης από τους κατοίκους του κάθε χωριού] και, σε λίγο χρονικό διάστημα, πέτυχαν: α. την πλήρη αυτοδιοίκηση – κρυφά από τους Τούρκους – την εθνική ενότητα και την τέλεια οργάνωσή τους, για έναν επιδιωκόμενο μελλοντικό σκοπό, την απελευθέρωση. β. την ενίσχυση του αγώνα των ανταρτών στις άλλες περιφέρειες της Μακεδονίας και, ταυτόχρονα, τη χρησιμοποίηση της Χαλκιδικής σα βάση, ορμητήριο και καταφύγιο και γ. για την αποκατάσταση της τάξης στην περιοχή τους, ιδιαίτερα για την πάταξη της ληστείας*, που εξακολουθούσε ν’ αποτελεί πληγή:

“Δε χωρούσε καμιά αντίδραση – γράφει ο Άγγελος Αγαπητός, στη σελ. 173 – 174 της χειρόγραφης- ανέκδοτης μελέτης του: “Η Χαλκιδική στους Ελληνικούς αγώνες” – γιατί χτυπιούνταν κατακέφαλα. Γι’ αυτό κι από τις πρώτες μέρες ξεπατώθηκε η ληστεία. Σκότωσαν έναν που δεν ήθελε να πάει με τους αντάρτες και κρέμασαν το κεφάλι του, μέσα σ’ έναν τρουβά, στον πλάτανο [Κουρού], που είναι στην πλατεία του Πολυγύρου κι όλοι πήγαν με τους αντάρτες”. Το γεγονός επιβεβαιώνει κι ο αντιστράτηγος Βασίλειος Ιωαννίδης στο

τεύχος 31 – 32 του περιοδικού “Χρονικά της Χαλκιδικής: “Η κεφαλή του λήσταρχου Τρομάρα[σκοτώθηκε από τον οπλαρχηγό Αθανάσιο Μινόπουλο], αποκοπείσα, δι’ απεσταλμένου του οπλαρχηγού Μινόπουλου, εστάλη από τη Βαρβάρα εις Πολύγυρον και εστήθη επί πασάλου έξωθι των γραφείων της εισαγγελίας. Ο απεσταλμένος ούτος, του οποίου δια πρώτην φοράν δίδεται εις την δημοσιότητα το όνομα, ήταν ο χωροφύλαξ της εφίππου τουρκικής χωροφυλακής Γκανιάς Αθανάσιος από τα Σανά. Έγινε στις 20 Ιουλίου 1904”.

Με τις διασυνδέσεις τους, συγκροτούσαν ένα σημαντικό δίκτυο αγωνιστών, που απλώνονταν σ’ ολόκληρη την περιοχή και, με διάφορες ενέργειές τους [συλλογή πληροφοριών, υποδοχή εθελοντών, οπλισμού και πολεμοφοδίων, που έφθαναν στις ακτές της Χαλκιδικής από την Ελλάδα, και τη μεταφορά τους στις περιοχές του εσωτερικού της Μακεδονίας, όπου μαινόταν ο ένοπλος αγώνας] βοηθούσαν σημαντικά στην επιτυχία του αγώνα, ενώ, τον ίδιο αυτό χειμώνα του 1904 – 1905, έκανε την εμφάνισή της στην Χαλκιδική και η πρώτη ένοπλη ομάδα με επικεφαλής τον Αθανάσιο Μινόπουλο (1874 – 1962) από τη Βαρβάρα, που έδρασε και πρόσφερε σημαντικές υπηρεσίες σ’ όλη την τετράχρονη (1904 – 1908) διάρκεια του αγώνα.

*Ο Παναγιώτης Στάμος, στο έργο του “Σύνοψις των υπέρ της ελευθερίας ηρωϊκών της Χαλκιδικής αγώνων” – αντλώντας άγνωστο από πού – αναφέρει στις σελίδες 29 – 30: “Τα Εθνικά Σώματα της Χαλκιδικής υπό την αρχηγίαν του Β. Παπακώστα και Γ. Γαλανοπούλου..... ηγγύπνουν μη εισδύσωσιν εις αυτήν βουλγαρικά συμμορία. Εματαίωσαν δε τοιαύτην αυτών απόπειραν, εξοντώσαντα ομάδα Βουλγάρων μεταμφιεσμένων εις υλοτόμους, μεταβαίνουσαν προς εγκατάστασιν εις το παρά την Ορμύλιαν Ζωγραφίτικον Μετόχιον και δύο μικρομάδας κατασκόπων, μίαν εις Μυριόφυτον και ετέραν εις το εν Κασσάνδρα Μετόχιον της Ι. Μονής Σταυρονικήτα”.

Η διαμάχη των κατοίκων της Ορμύλιας με τους μοναχούς του Βουλγάρικου Ζωγραφίτικου Μετοχίου για τα σύνορα των κτημάτων τους, το επεισόδιο του 1902 και ο δικαστικός αγώνας που συνεχίζονταν, δημιουργούσαν ένα αντιβουλγάρικο κλίμα, που ευνοούσε σημαντικά τη συμμετοχή της Ορμύλιας στη φάση αυτή του Μακεδονικού Αγώνα.

Έτσι, η προσπάθεια δημιουργίας μυστικής πατριωτικής επιτροπής στον χώρο της, βρήκε πρόσφορο έδαφος. Ήδη, από το τέλος του 1904 αρχές του

1905, δημιουργήθηκε και απέκτησε διασυνδέσεις με το "Εθνικόν Κέντρον" ο πρώτος πυρήνας οργάνωσης, με τη μεσολάβηση του Αθανασίου Μινόπουλου από τη Βαρβάρα.

Ο μαθητής [τότε] σε γυμνάσιο της Θεσσαλονίκης Αγγελάκης Αγαπητός είναι λεπτομερειακά κατατοπιστικός πάνω σ' αυτό. Γράφει, λοιπόν, στη σελίδα 19 του ανέκδοτου προσωπικού ημερολογίου του: "Στις γιορτές [1904 1905] ήρθε ένας αγωγιάτης και μας πήρε από το Σχολείο [Γυμνάσιο της Θεσσαλονίκης] για να περάσουμε τις παύσεις στο Χωριό [Ορμύλια]. Πήγαμε...κι ένα βράδυ, στο τραπέζι, ο πατέρας είπε στο στοιχτό, να μη λύσει απόψε τον "Παρδάλη", έναν αγριόσκυλο που είχαμε στο σπίτι. Κι από διάφορες κουβέντες του με τη μητέρα, καταλάβαμε πως κάποιον περίμενε... Ήταν ένας καπετάνιος (Μινόπουλος) με ένα παλικάρι, πρωτύτερα κλέφτη...

Τούρκοι δεν υπήρχαν στο Χωριό, μονάχα λίγοι τζαντερμάδες (=χωροφύλακες) που, κι αυτοί, τότε ήρθαν. Ο καπετάνιος αυτός ήρθε τότε - όπως έμαθα αργότερα - για πρώτη φορά, για να συνεννοηθεί με το Χωριό για την Οργάνωση. Την άλλη βραδιά έφυγε και, ύστερ' από λίγες μέρες, ματάρθε ένα σώμα μ' άλλον καπετάνιο και 10 - 15 αντάρτες. Τώρα όμως είχε για μας αλλάξει η κατάσταση. Κάθε φορά που έρχονταν τους άλλαζαν σπίτι κι έτσι μόνο ένα-δυο άλλους είδα έτσι ενόπλους..."

Δεν ήταν όμως μόνο ο πατέρας του [Αγγελάκη Αγαπητού], ο Δημήτριος Αγαπητός, που μετείχε στον αγώνα, ούτε και μόνο ο Ιωάννης Κουσκουβέλης του Αναστασίου, τον οποίο [ο Μινόπουλος] αναφέρει σαν "όργανο πράκτορα Γ' τάξεως".

Η Ορμύλια, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, αποτέλεσε ένα από τα σπουδαιότερα κέντρα διερχομένων από την Ελεύθερη Ελλάδα προς την τουρκοκρατούμενη Μακεδονία, αφού, σε χώρους της παραλίας της, γίνονταν μυστικές αποβάσεις - ανθρώπων και εφοδίων - γι' αυτό και, πέρ' από τις υλικές προσφορές και τη μαζική, την ομόθυμη συμμετοχή του λαού της στον αγώνα, έχει να επιδείξει και ενεργή συμμετοχή αρκετών συγκεκριμένων παιδιών της.

Για τον καλύτερο, μάλιστα, συντονισμό της όλης προσπάθειας, ιδρύθηκε το 1905 οργάνωση με την ονομασία "Σωτήρ", με πρόεδρο τον γιατρό Γεώργιο Λιβανίδη, γραμματέα τον Δημήτριο Αγαπητό, ταμία τον Ιωάννη Οικονομούδη και μέλος της τον Χρήστο Χουβαρδά, που είχε το γραφείο της στο σπίτι του Γεωργίου Γουργούρη και στόχο είχε τη, με κάθε τρόπο,

εξυπηρέτηση του αγώνα. Γι' αυτό και τα σπίτια: του Αριστείδη Καραγιαννίδη, του δάσκαλου Αθανασίου Παπαδημητρίου και του έμπορου Κωνσταντίνου Γκοτζαμάνη, χρησιμοποιήθηκαν, αρκετές φορές, σαν καταλύματα των διερχόμενων από το χωριό οπλαρχηγών και ανταρτών, ενώ τα σπίτια: του Δημητρίου Αγαπητού, του Γεωργίου Γουργούρη και του ιερέα Παπαγαθάγγελου, έγιναν κρύπτες για ασφαλή φύλαξη όπλων και πολεμοφοδίων και, το σπίτι του Χρήστου Παπαμαυρουδή - πιο γνωστού σαν "Κατσιούρη" - χρησιμοποιήθηκε, αρκετές φορές, ως αναρρωτήριο για την περιθαλψη ασθενών και τραυματιών των ανταρτικών σωμάτων. [Αγγελος Κ. Ανεστόπουλος: Ο Μακεδονικός Αγών 1903 - 1908, Θεσσαλονίκη 1969, τ. Β' κεφ.ΧVI: Η ηρωική κώμη Ορμύλια Χαλκιδικής εις τον Μακεδονικόν Αγώνα 1903 - 1908", σελ. 320 - 322]

Επιδόθηκαν δε και στη στρατολόγηση ατόμων που θα βοηθούσαν: είτε ως αντάρτες στα ένοπλα τμήματα, είτε και σα σύνδεσμοι, οδηγοί, πράκτορες και εκτελεστές συγκεκριμένων αποφάσεων.

Γι' αυτό και ανάμεσα στους άνδρες του οπλαρχηγού Αθανασίου Μινόπουλου, που συνέπραξαν με τον Ιωάννη Νταφώτη, όταν αυτός έφθασε τον Απρίλη του 1905 στη Χαλκιδική με ογδόντα (80)[άλλοι κάνουν λόγο για εκατόν πέντε (105)] Κρήτες εθελοντές, ήταν και οι Ορμυλιώτες: Δημήτριος Λιβανίδης, Χρήστος Οικονόμου-Μασάνης και Αριστείδης Καραγιαννίδης.

Σύμφωνα δε με τα επίσημα Αρχεία της Διεύθυνσης Ιστορίας του Στρατού, συμμετοχή στον Μακεδονικό Αγώνα είχαν και οι Ορμυλιώ-

τες: Δημήτριος Αγαπητός, Ιωάννης Οικονομούδης, Χρήστος Χουβαρδάς, Κωνσταντίνος Γκοτζαμάνης, [στους οποίους ήδη αναφερθήκαμε], καθώς και οι Ιωάννης Ανέγρονος, Χρήστος Ι. Οικονόμου, Ιωάννης Πειραλής, Άγγελος Τσινάς, Παύλος Παυλίδης, Νικόλαος Πειραλής και ο Ιωάννης Κόπανος, επιστάτης του Βατοπεδινού Μετοχίου, ενώ, στο Μουσείο του Μακεδονικού Αγώνα [εκτός του Ιωάννη Κουσκουβέλη (RCD 1769), όργανο πράκτορα Γ' τάξεως, [στον οποίο αναφερθήκαμε], έχει καταχωρηθεί σαν όργανο πράκτορα Γ' τάξεως κι ο Χρήστος Παπαμαυρουδής (RCD 3039) [περισσότερο γνωστός σαν "Κατσιούρης"]][Απαντητικό έγγραφο "Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα" σε επιστολή του προέδρου της Κοινότητας Ορμύλιας, με Αριθ. Πρωτ. ΝΕ - 1 - 12 / 6.224 και ημερομηνία 6 - 6 1995]

Ηγετικές προσωπικότητες όμως, όχι μόνο για την

Αγγελάκης Αγαπητός

Ορμύλια – αλλά και για την ευρύτερη περιοχή της Χαλκιδικής - πρωτεργάτες και πρωταγωνιστές του Μακεδονικού Αγώνα, υπήρξαν : ο Δημήτριος Λιβανίδης, που ήταν πρωτοπαλικάρο, ομαδάρχης και βοηθός του Βασιλικιώτη οπλαρχηγού Ηρακλή Πατίκα [Ο Ηρακλής Πατίκας, οπλαρχηγός εκ Βασιλικών... ως πρωτοπαλικάρον του είχε τον Δημήτριον Λιβανίδην εξ Ορμυλίας Χαλκιδικής. Ομαδάρχη και βοηθόν του [Μεταλληνού Αγγελική: Ηρακλής Πατίκας [Χρονικά της Χαλκιδικής, τεύχος 1 (1961) σελ. 74]. Για τον οποίο κι ο τελευταίος επικεφαλής του Μακεδονικού Αγώνα στη Χαλκιδική, ο ανθυπολοχαγός [τότε] Αριστόβουλος Κώης (ψευδώνυμο καπετάν Βάλτσας.), σε έκθεσή του προς το Αρχηγείο του Μακεδονικού Αγώνα, γράφει: "Τέκνα των πρώτων οικογενειών, ήτοι [ο] εκ Γαλατίστης Δημήτριος Ζαφειρόπουλος, Δημήτριος Λιβανίδης εξ Ορμυλίας, υιός του ιατρού Λιβανίδου, και άλλοι τινές λαβόντες τα όπλα προσήλθον εις το σώμα αυθορμήτως..." [Χρονικά της Χαλκιδικής, τεύχος 1 (1961) σελ. 53 – 74] [τον αναφέρει κι ο Μινόπουλος]. Σπουδαιότερος όλων όμως ο γιατρός Γεώργιος Λιβανίδης.

Ο γιατρός Γεώργιος Λιβανίδης υπήρξε, αναμφισβήτητα, μια εξέχουσα προσωπικότητα για την Ορμύλια, αλλά και για την ευρύτερη περιοχή της Χαλκιδικής, αυτή την εποχή.

Βρίσκεται καταχωρημένος με τα στοιχεία (RCD 1983), σαν όργανο πράκτορα Γ' τάξεως*.

*Στα Βιογραφικά Στοιχεία του πράκτορα Γ' τάξεως ιδιότης ιατρού Γεώργιου Λιβανίδη, που – μαζί με μια φωτογραφία έξι (6) φραγγοφορεμένων ανδρών, ανάμεσά τους είναι και ο γιατρός - υπάρχουν στο "Μουσείο του Μακεδονικού Αγώνα, γίνεται μια περιληπτική αναφορά στη δράση του]: "Το 1897 επιστρατεύτηκε στον τουρκικό στρατό, αλλά υπηρετώντας στο τουρκικό σύνταγμα που έδρευε στην παραλία της Ορμυλίας, έσωσε από βέβαιο τουφεκισμό Έλληνες βοσκούς, κατηγορούμενους για δολιοφθορά. Στο διάστημα 1903 –1908 περιέθαλψε αντάρτες και τραυματίες του Μακεδονικού Αγώνα. Εκμεταλλευόμενος τις φιλικές σχέσεις του με τον Χιλμή Πασά, ενήργησε ώστε να μεταθέσουν μέσα σ' ένα μήνα τρεις Επάρχους από τον Πολύγυρο, που ασκούσαν φιλοβουλγαρική πολιτική. Ακόμη, επέδειξε δυναμικότητα στη διένεξη των κατοίκων Ορμυλίας με τους Βούλγαρους καλόγερους της μονής Ζωγράφου" [Α/Α Βιβλιογραφική Αναφορά: 829 ΙΜΧΑ, ΦΑΚ. 24]

Η δράση του όμως και η προσωπικότητά του αξίζει να παρατεθούν εκτενέστερα:

Γόνος οικογένειας βουλγάρικης καταγωγής ο γιατρός, το πραγματικό όνομα της οικογένειάς του ήταν "Ποβανίκος" - διασώζεται ακόμα και σήμερα στην αγροτική περιοχή της Ορμυλίας τοπωνύμιο "στου Ποβανίκου", όπου, παλαιότερα, υπήρχαν κτήματα της οικογένειας του γιατρού – είναι από 'κείνες τις προ-

σωπικότητες που επιβεβαιώνουν τον κανόνα ότι, βασικό στοιχείο της εθνικότητας δεν είναι η καταγωγή, μα η συνείδηση. Κι ο γιατρός είχε συνείδηση ελληνική. Αισθανόταν Έλληνας. 'Αλλαξε, λοιπόν, ακόμα και τ' όνομά του – από Ποβανίκος σε Λιβανίδης – κι αγωνίστηκε, όσο κανένας άλλος στην περιοχή, για την κύρια, αυτόν τον καιρό, υπόθεση του Ελληνισμού.

Η δράση του αρχίζει από πιο παλιά:

"Κατά τον πόλεμον του 1897 επιστρατευθείς υπό των Τούρκων λόγω ελλείψεως ιατρών, εις το παρά την παραλίαν Ορμυλίας εδρεύον τουρκικόν σύνταγμα ως ιατρός Συντάγματος, διέσωσε τους ποιμένας της Ορμυλίας, οίτινες έδωσαν γάλα εις το Σύνταγμα και οι Τούρκοι στρατιώται έπαθαν χολερίνην. Ο ιατρός Λιβανίδης απέδειξεν, ότι η ασθένεια των Τούρκων στρατιωτών ωφείλετο εις το χόρτον το οποίον έφαγον τα αιγοπρόβατα, και ούτω διεσώθησαν οι Έλληνες ποιμένες της Ορμυλίας από βέβαιον τυφεκισμόν".

... Κατά την διένεξιν των κατοίκων Ορμυλίας μετά των καλογήρων της Μονής Ζωγράφου εις το ζήτημα του Μετοχίου Ζωγράφου ... [όταν] επιχειρήσαν οι Βούλγαροι να τον δωροδοκήσουν, αποστειλάντες την νύκτα εις την οικίαν του ιατρού Λιβανίδου δύο Βουλγάρους καλογήρους της Μονής Ζωγράφου ονομαζομένους Προχώρ και Νικάνωρ, οι οποίοι προσέφερον εξακοσίας (600) χρυσάς λίρας και την δωρεάν εκπαίδευσιν του δευτεροτόκου υιού του Παρμενίωνος εις το πανεπιστήμιον της Σόφιας (Βουλγαρίας). Ο ιατρός Λιβανίδης Γεώργιος απέρριψε ασυζητητί την προσφοράν των εν λόγω Βουλγάρων, δηλώσας ότι δεν είναι διατεθειμένος να πωλήσει τα ιερά και όσια

.....Κατά τον Μακεδονικόν Αγώνα 1903 – 1908 λόγω των φιλικών σχέσεων του ιατρού Λιβανίδου μετά του εν Βιτωλίοις [Μοναστήρι] διαμένοντος Χιλμή Πασά, Στρατιωτικού Γενικού Επιθεωρητή Μακεδονίας, ενήργησε και μετατέθηκαν εις διάστημα ενός μηνός τρεις καϊμακάμηδες [έπαρχοι] εκ Πολυγύρου, λόγω της φιλοβουλγαρικής πολιτικής των, παρασυρθέντες υπό των Βουλγάρων." [Μεταλληνού Αγγελική: "Η δράσις του ιατρού Λιβανίδου Γεωργίου" – Χρονικά Χαλκιδικής, τεύχος 1 (1961), σελ. 74 -75]

Στη διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα, το αρχοντικό του και το ιατρείο του [διατηρούνται σε εξαιρετικά καλή κατάσταση – ιδιοκτησία Πειραλή σήμερα - βορειο-ανατολικά από το σημερινό Δημαρχείο], ήταν το "κέντρο" του Μακεδονικού Αγώνα για την Ορμύλια, αλλά και ευρύτερα, για τη Χαλκιδική. Είχε αναλάβει την περίθαλψη και την θεραπεία των ασθενών και τραυματιών ανταρτών της περιοχής, πολλές φορές πήγαινε ακόμα και στα κρησφύγετα των ανταρτών για την προσφορά ιατρικών φροντίδων σε τραυματίες, προσφέροντας δωρεάν τα φάρμακα που χρειαζόνταν, ενώ, συχνά, πήγαινε στη Θεσσαλονίκη και είχε συνεννοήσεις με τον Πρόξενο Κορομηλά κι ένας από

τους γιους του, ο Δημήτριος, υπήρξε από τους σπουδαιότερους αγωνιστές της περιοχής. [‘Αγγελος Κ.Ανεστόπουλος: Ο Μακεδονικός Αγών 1903 – 1908, Θεσσαλονίκη 1969, τ. Β’ σελ. 321]

... Προ του 1912 μετέφερε εις Αθήνας το ανευρεθέν εις την Ορμύλιαν μαρμαρίνον αγαλμάτιον και το εδώρησε εις το Αρχαιολογικόν Μουσείον Αθηνών άνευ ουδεμιάς αμοιβής, ... προσέφερε [δε] όχι μόνον εθνικάς υπηρεσίας, αλλά και ανθρωπιστικάς, παρέχων φάρμακα και ιατρικήν περίθαλψιν δωρεάν εις τους πτωχούς κατοίκους της Χαλκιδικής, όπως ομολογούν και σήμερα οι επιζώντες κάτοικοι της Χαλκιδικής... απεβίωσε το έτος 1915 πτωχός και η οικογένειά του δεν είχε χρήματα να κάμη την κηδείαν του. [Μεταλληνού Αγγελική: “Η δράσις του ιατρού Λιβανίδου Γεωργίου” – Χρονικά Χαλκιδικής, τεύχος 1 (1961), σελ. 74 -75]

Στο τελευταίο στάδιο του Μακεδονικού Αγώνα, το 1908, όταν επικεφαλής του κινήματος της Χαλκιδικής ήταν ο ανθυπολοχαγός [τότε] Αριστόβουλος Κώης, με το ψευδώνυμο καπετάν Βάλτσας, που οργάνωσε συστηματικά το αντάρτικο χωρίζοντας τη Χαλκιδική σε τρεις (3) τομείς, η Ορμύλια [μαζί με τον Πολύγυρο, τον Αγιο-Μάμα, το Μυριόφυτο και την Πορταριά], ανήκε, οργανωτικά, στη 2η ομάδα του Ιου τομέα και είχε μεγάλη συμμετοχή στον αγώνα.

Οι κάτοικοι της αγωνίστηκαν και υπέφεραν πολλά, ιδιαίτερα ύστερ’ από την προδοτική στάση του Διαμαντή Παπαγεωργίου και του αδελφού του, από τα Βραστά, προκειμένου ν’ αποκαλύψουν στους Τούρκους έγγραφα, πρόσωπα κι οπλισμό των ανταρτών, γεγονότα που επιβεβαιώνονται από την “Εκθεση προς το Γενικό Επιτελείο Στρατού” του Έλληνα επικεφαλής του κινήματος της Χαλκιδικής Αριστόβουλου Κώη (καπετάν Βάλτσα), Χρονικά της Χαλκιδικής, τεύχος 1 (1961), σελ. 53 – 74: “Αφού έκανε διαπραγματεύσεις για αμνηστία με τις τουρκικές αρχές και απονομή στρατιωτικών βαθμών, ο Διαμαντής Παπαγεωργίου, αποδεχθείς την πρότασιν των τουρκικών αρχών και τεθείς επικεφαλής αυτός τε και ο αδελφός του Τιμόθεος πολυαρίθμου τουρκικού στρατού, ήρξατο καταδιώκων τα σώματα, υποβάλλοντες τους κατοίκους των χωρίων Ορμυλίας και Βραστών εις τα αυστηρότατα των βασιανιστηρίων προς σκοπόν της αποκαλύψεως εγγράφων αναγομένων εις την υπηρεσία. Μ’ όλα τα μέτρα ταύτα ουδέν κατόρθωσαν ν’ ανακαλύψωσιν, των χωρικών υποστάντων μετά καρτερίας παραδειγματικής τας κακώσεις... καταλλήλως ενεργήσας επέτυχον την σύλληψιν των και, ενώπιόν μου προσαχθέντες, εφονεύθησαν τη διαταγή μου”

Αλλά και από τα “Απομνημονεύματα” του Τούρκου καϊμακάμη του Καϊμακαμλικίου Κασσάνδρας (KesendireKaymakamligi) - για το χρονικό διάστημα από 16 Μάρτη μέχρι τις 23 Σεπτέμβρη 1908 - Ταχσίν Ουζέρ. Ο Τούρκος καϊμακάμης αφού πρώτα δώ-

σει μια εικόνα της κατάστασης που επικρατούσε στο “Καϊμακαμλίκι της Κασσάνδρας”, αναφέρεται μετά στην προδοτική δράση του Διαμαντή [Παπαγεωργίου] και του αδελφού του και στα γεγονότα της Ορμυλίας: “Ένα βράδυ ήλθαν στο σπίτι μου με σκοπό να παραδοθούν οι αντάρτες Διαμαντής και Γεώργιος [ο Κώης τον αναφέρει σαν Τιμόθεο]. Από αυτούς έμαθα εις ποια μέρη και σε ποιες ποσότητες είναι ο οπλισμός τον οποίο κρύβουν οι Έλληνες. Έτσι, σε σύντομο χρονικό διάστημα, συγκέντρωσα 350 όπλα. Στο μεταξύ, οι καταδότες μου Διαμαντής και Γεώργιος, φονεύθηκαν στα σπίτια τους από τους Έλληνες. Σε απάντηση της ενέργειας αυτής αύξησα τις πιέσεις μου σε βάρος των Ελλήνων. Στην Ορμύλια (Rumeliya), ένας Έλληνας έμπορος ξυλοκοπήθηκε σε βαθμό που αρρώστησε. “Όμως, οι Έλληνες, κατόρθωσαν και τον φυγάδευσαν στη Θεσσαλονίκη. Εκεί, με τη βοήθεια των Ξένων, παρουσιάστηκε στις Νομαρχιακές Αρχές προς τις οποίες εξέφρασε τα παράπονά του. Ταυτόχρονα, οι Ξένοι πράκτορες στη Θεσσαλονίκη προέβησαν κι αυτοί σε παραστάσεις προς το Γενικό Επιθεωρητή Διοίκησης, το Χουσεϊν Χιλμή πασά, καταγγέλλοντες τον βίαιο τρόπο με τον οποίο ενήργησα”. [Ευστράτιος Ζεγκίνης: “Η κατάσταση στη Χαλκιδική κατά την τελευταία περίοδο της Τουρκοκρατίας – Πληροφορίες του Τούρκου διοικητή Κασσάνδρας Ταχσίν Ουζέρ” – Χρονικά της Χαλκιδικής – παράρτημα – Πρακτικά 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου – Ποσειδί 13 – 15 Οκτώβρη 1995 με θέμα: Η Χαλκιδική κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας” – Θεσσαλονίκη 1998, σελ. 189 – 200]

Στο ίδιο επεισόδιο, εμπλουτισμένο και με συγκεκριμένα ονόματα [το οποίο όμως τοποθετεί χρονικά στο 1906] αναφέρεται κι ο ‘Αγγελος Κ. Ανεστόπουλος, στο βιβλίο του: Ο Μακεδονικός Αγών 1903 – 1908, Θεσσαλονίκη 1969, τ. Β’ σελ. 321: Ας τον παρακολουθήσουμε στην περιγραφή του: “Τον Οκτώβριον 1906 συνέβη και η εξής ατιμωτική πράξις υπό των αδελφών Διαμαντή εκ Βραστής Χαλκιδικής απεχούσης ολίγα χιλιόμετρα εξ Ορμυλίων. Κατέδωσαν εις τας Τουρκικάς Αρχάς τους πατριώτας Οικονόμου Χρήστον, Κωνσταντίνον Κοτζαμάνην και Χρήστον Χουβαρδάν, οίτινες και συνελήφθησαν και ενεκλείσθησαν υπό των τουρκικών Αρχών εις το Εξωκκλήσι των Αγίων Αποστόλων έξωθι Ορμυλίων. Εκεί εκακοποιήθησαν βαναύσως. Αφέθησαν δε ελεύθεροι μετά τριήμερον κατόπιν επεμβάσεως του αιοίδιμου Μητροπολίτου Ειρηναίου [ΣΣ. Ο Ειρηναίος όμως μετατέθηκε κι έγινε Μητροπολίτης Κασσανδρείας στις 27 Ιούλη 1907]. Κατά μήνα Σεπτέμβριον 1906 ομάς εκδικητών εισήλθεν εις το χωρίον Βραστά και συνέλαβε τους δύο εξωμότας αδελφούς Διαμαντή και τους εξετέλεσεν έξωθι της Ορμυλίας και ούτω επλήρωσαν με την ζώην των την ατιμωτικήν πράξιν κατά των πολεμιστών απελευθερωτών συμπατριωτών των”

ΚΑΤΑΦΥΓΗ ΛΑΪΚΩΝ ΣΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΤΟ 1821

ΙΩΑΚΕΙΜ ΑΘ. ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΣ

Δρ. Αρχαιολόγος

Ἀρχεῖο Μονῆς Βατοπεδίου,
φάκ. 116 «Ἐπιστολαὶ λαϊκῶν καὶ Κοινοτήτων. 1800-
1824»,
ἀριθμ. 183.

ἅγιοι ἐπίτροποι τῆς Ἱερᾶς τοῦ Βατοπαιδίου μονῆς, κατὰ
πολλὰ σᾶς προσκυνῶ, εὐλαβῶς χειρασπαζόμενος.

*† Διὰ τοῦ παρόντος μου σᾶς παρακαλῶ, ὅπου τὰ
παιδιά μου, τὸν ταηφά μου νὰ μὴ τοὺς βιάσητε διὰ
ἐδώ, διότι σπῆτι ἀκόμη δὲν ἠμπόρεσα νὰ εὕρω, ἦλθε
πλήθος κόσμος, καὶ δὲν ἔχουν, ποῦ νὰ σταθοῦν, καὶ ὠμι-
λήσαμεν καὶ μετὸν ἐνδοξότατον μαδέμαγαν πῖρ ἐφέν-
δην, καὶ εἶπεν καὶ ἡ ἐνδοξότης του νὰ κάμητε ὑπομο-
νήν καμπόσες ἡμέραις, ἕως νὰ συνάξωμεν τὸν κόσμον,
καὶ νὰ λάβωμεν καιρὸν, καὶ στέλλομεν, καὶ τοὺς πέρνο-
με, μάλιστα ἡμεῖς θέλομεν μίαν ὥραν προτήτερα, ὅμως
εὕρισκόμεθα εἰς τὸν γκαϊλὲν νὰ συνάξωμε τὸν κόσμον,
ἔτσι παρακαλῶ νὰ μὴν τοὺς βιάσητε, ἕως νὰ κάμομεν
τὸν τρόπον, καὶ νὰ μὴ ἐνοχληθοῦν οἱ ἄνθρωποι μου, ὁ
ταηφάς μου εἰς τὸν παρόντα καιρὸν καὶ τοῦ (.....) τοῦ
γκαϊλέ, ὅπου εὕρισκόμεθα εἰς τὸν ἐφένδην μας καὶ συ-*

*νάζομεν τοὺς ραγιαδες, ὑπομονή, παρακαλῶ καὶ μένω
ὄλος τῆς πανοσιότητός σας εἰς τοὺς ὀρισμοὺς
,αωκα': Δεκεμβρίου κδ'
ἀπὸ Ἱερισσό
ἀδάμος δίμου (ὑπογραφή ἰδιόχειρος)*

Σχόλια:

Ἡ ἐπιστολή ποὺ δημοσιεύουμε εἶναι (πέραν τῆς
προφορικῆς παραδόσεως) ἓνα ἀπὸ τὰ ἐλάχιστα
γνωστὰ τεκμήρια, ποὺ πιστοποιοῦν τὴν καταφυγὴ τῶν
κατοίκων τῆς Χαλκιδικῆς στὸ Ἅγιον Ὄρος, γιὰ νὰ γλυ-
τώσουν τὴν σφαγή.

Ὁ Ἀδάμος φαίνεται ὅτι ἦταν μεγαλοπαράγων τοῦ
«Κοινοῦ Μαδεμίου», τοῦ ὁποίου διετέλεσε καὶ «γραμ-
ματικός», ὅπως καὶ ὁ γιός του Βασίλειος. Ὁ «ταηφάς»
του, δηλαδή ἡ οἰκογένειά του, κατέφυγε ἐγκαίρως στὸ
Ὄρος καὶ ἐγκαταστάθηκε στὸ Βατοπέδι, πιθανῶς στὸ
κτήριο τῆς ἐγκαταλειμμένης Ἀθωνιάδος.

Ἡ ἐπιστολή συντάχθηκε τὴν παραμονὴ τῶν Χρι-
στουγέννων τοῦ 1821 (24-12-1821) καὶ πέραν τῶν
ἄλλων μᾶς δίδει καὶ μία ἡμερομηνία κατὰ τὴν ὁποία
ἦταν σὲ ἐργώδη ἐξέλιξη ἡ ἐπιχείρηση ἐπιστροφῆς τῶν
φυγάδων στὰ πυρπολημένα χωριά τους.

Ἡ Μονὴ Βατοπεδίου

Ο ΔΙΑΠΛΟΥΣ ΤΟΥ ΤΟΡΩΝΑΙΟΥ ΚΑΙ Ο ΤΑΚΗΣ Ο «ΑΔΩΝΙΣ»

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΝΤΣΙΟΣ του ΦΙΛΩΤΑ

Παραλία Νικήτης, Σάββατο 13 Ιουλίου 2019, απόβραδο...

Η προ ολίγων ημερών προηγηθείσα γνωστή καταστροφική, φονική καταγίδα – ο “Αντίνοος” που μας πλήγωσε – περιόρισε αισθητά τις εκδηλώσεις αλλά και το πλήθος των θεατών που παρακολουθούν την απονομή των κυπέλων στους αθλητές – κολυμβητές που λίγο πριν έλαβαν μέρος στον 49ο κολυμβητικό Διάπλου του Τορωναίου Κόλπου..

Χρόνια τώρα παρακολουθώ αυτόν τον κολυμβητικό Μαραθώνιο που η διαδρομή του αρχίζει από την ακτή της Καλλιθέας της Κασσάνδρας, διασχίζει τον καταγάλανο Τορωναίο μας και τελειώνει απέναντι στην ακτή της Νικήτης της δικιά μας και της Σιθωνίας. Περιρίσκομαι ασφαλώς και στην τελετή απονομής των επάθλων που ακολουθεί. Μέγα το πλήθος των θεατών, πάντα. Στην πρώτη σειρά των καθισμάτων – λευκές, ...πλαστικές, ...αναπαυτικές... πολυθρόνες – οι αρχές και οι εξουσίες. Παρακολουθώ ανελλιπώς και με... ιδιαίτερο ενδιαφέρον τις... φιλότιμες προσπάθειες – ολίγων ευτυχώς – εκπροσώπων των τοπικών αρχών αλλά και συγγενικών τους προσώπων «εξ αγχιστείας», κατά κανόνα, να καταλάβουν, όπως άλλωστε συμβαίνει και σε κάθε παρόμοια τελετή, τις πλέον περιόπτες θέσεις. Άκρωσ αντισταθμικό το θέαμα...

Αντιπαρέρχομαι το... «θέαμα», και στον νου μου έρχονται πάραυτα οι πρώτοι διοργανωτές, συντελεστές, κολυμβητές αυτού του διεθνούς φήμης ετήσιου κολυμβητικού Μαραθωνίου, του Διάπλου του Τορωναίου κόλπου που άρχισε το καλοκαίρι του 1971.

Εμπνευστής του θεσμού του Διάπλου, οργανωτής και κολυμβητής του πρώτου Διάπλου, ο Νικητιανός Μάκης (Ιωακείμ) Παπάγγελος του Αθανασίου. Νικητής αυτού του πρώτου Διάπλου και με πολλές συμμετοχές και διακρίσεις στη συνέχεια ο Νικητιανός Άγγελος Ν. Κουτλιάνος. 2ος νικητής του 1ου Διάπλου ο Νικητιανός Τάκης (Χρίστος) Δ. Ξανθόπουλος. Λίγο αργότερα ο αδελφός του Τάκη, ο Θανάσης Δ. Ξανθόπουλος, βουλευτής του ελληνικού κοινοβου-

λίου, θα γράψει ιστορία σ’ αυτόν τον κολυμβητικό Διάπλου. Θα συνεχίσει να συμμετέχει ως κολυμβητής, με ιδιαίτερες διακρίσεις, στον Διάπλου του Τορωναίου για πολλά χρόνια μέχρι και πρόσφατα.

Από τους παλαιότερους κολυμβητές, με πολλές συμμετοχές και διακρίσεις, ο Αθηναίος Πώργος Βρετός, ο Αιγυπτιώτης Νίκος Παπαδάκης και οι Θεσσαλονικείς Χρίστος Γαρέφης, Στέλιος Καλησπεράτος, Θανάσης Μοσχίδης, Θανάσης Παπαρνάκης, η αδελφή του Κατερίνα Παπαρνάκη...

Εξχωριστή παρουσία και με εξαιρετικές επιδόσεις η Θεσσαλονικιά κολυμβήτρια του Π.Α.Ο.Κ Εβίτα Παρασκευοπούλου...

Πολύτιμοι συμπαράστατες των κολυμβητών, που και αυτοί θαλασσοδέρνονται μαζί τους, οι συνοδοί τους, οι Νικητιανοί βαρκάρηδες. Από τους πρώτους οι βετεράνοι: Μιχάλης Σ. Ζανάκος, Παναγιώτης Χ. Παπαδημητρίου, Γιώργης Σ. Καρακυριαζής, Μαυρουδής Αγγ. Οικονόμου, Τιμολέων Χρ. Καλλέας, Νίκος Χρ. Καλλέας, Δημήτριος Ι. Κρικελίκος, Ιωάννης (Γιαννακός) Χρ. Καλλέας, Θόδωρος Ι. Κομπούρης, Δημήτριος Μιχ. Χριστοδουλάκης, που δεν βρίσκονται πια στη ζωή. Ακόμα ο εν ζωή βε-

Παραλία Νικήτης, Ιούλιος 1975, 5ος Κολυμβητικός Διάπλους του Τορωναίου Κόλπου.

Διακρίνεται μέρος του μεγάλου πλήθους των θεατών. Στην πρώτη σειρά των ορθίων οι πρωτεύσαντες κολυμβητές (με τα κύπελα στα χέρια), ο Αθηναίος ιατρός Γιώργος Βρετός (με την σκούρα περιβολή), ο Αιγυπτιώτης Νίκος Παπαδάκης (με την λευκή περιβολή) και ένας τρίτος κολυμβητής. Στην συνέχεια όρθιοι οι βουλευτές της Χαλκιδικής: Αθανάσιος Αγγ. Φιλιππίδης, Κωνσταντίνος Τσιουπλάκης και Δημήτριος Στάμος (όλοι της Νέας Δημοκρατίας). Δίπλα τους, (όρθιος με τα σκούρα γυαλιά), ο Βασ. Ευαγγελινός Δήμαρχος Πολυγύρου. Στο άκρο δεξιά καθήμενος, ο επί σειρά ετών κολυμβητής του Διάπλου, λίγο αργότερα βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, ο Νικητιανός Πολιτικός Μηχανικός, Θανάσης Δ. Ξανθόπουλος.

(φωτο. από το αρχείο του ιατρού Γιώργου Βρετού)

τεράνος Γιώργης Μιχ. Χριστοδουλάκης και οι σχετικά νεότεροι Χριστόφορος Τ. Καλλέας, Λάκης Γ. Καρακυριαζής, Γιάννης Χ. Κουμπούρης κ.ά...

Διοργανωτής στη συνέχεια η «Εκπολιτιστική Εταιρεία Νέων Νικήτης, ο ΣΙΘΩΝ» και πρωτεργάτες οι εκάστοτε Πρόεδροί της.

Στυλοβάτες της όλης διοργάνωσης και παρουσιαστές του Διάπλου για πολλά χρόνια, οι Νικητιανοί δάσκαλοι, ο Τριαντάφυλλος Μ. Οικονόμου (ο τωρινός αντιπρόεδρος του «Παγχαλκιδικού») και ο Νίκος Β. Παπαθανασίου που συνεχίζει τη... δράση του μέχρι και σήμερα..

Με τα χρόνια ο κολυμβητικός διάπλους του Τορωναίου έγινε πανελλήνια γνωστός, ξεπέρασε και τα όρια της πατρίδας μας, έγινε διεθνούς φήμης. Ήρθαν και έλαβαν μέρος κολυμβητές – αθλητές καταξιωμένοι από πολλές χώρες. Αξιοσημείωτη η συνεχής παρουσία και συμμετοχή στον διάπλου του Τορωναίου, για πολλά χρόνια, του Άγγλου βετεράνου του διάπλου της Μάγχης.

Για όλους αυτούς, τους άλλους που ακολούθησαν, τους νεότερους, που είναι και οι περισσότεροι, ας ελπίσουμε πως θα βρεθεί μια άλλη γραφίδα, αρκούντως νεανική, να τους καταγράψει.

Κι όταν η τελετή της απονομής των επάθλων αρχίζει και αντικρύζω, θαυμάζω και χειροκροτώ τους αθλητές - κολυμβητές του διάπλου του Τορωναίου κόλπου, στο νου μου, όπως και κάθε χρονιά, αυτή τη μέρα, έρχεται ο Νικητιανός ο Τάκης (Δημήτριος Ιωακ. Κυριαζής) ο κτηνίατρος, ο Τάκης ο ωραίος, ο Τάκης ο «Άδωνις».

Ήταν κι εκείνος δεινός κολυμβητής...

Βουτούσε στα νερά του Τορωναίου και κολυμπούσε στον Διάπλου ο Τάκης ο «Άδωνις» και οι Νύμφες, αυτές οι κόρες του Νηρέα, οι Νηρηίδες που κατοικούν στα βάθη της θάλασσας, συντροφεύοντας τον

πατέρα τους και που «σπάνια αναμιγνύονται σε υποθέσεις θνητών», έσπευδαν βιαστικές σαν τον έβλεπαν, με «πρώτες και καλύτερες» την Αμφιτρίτη και τη Γαλάτεια, ν' ανέβουν πάνω στον αφρό, μεταμορφωμένες σε κύματα, μικρά και μεγάλα, άλλοτε βουβά κι άλλοτε σκαστά. Και τον έζωναν από παντού, μ' οποιονδήποτε καιρό, να τον αγκαλιάσουν. Κι αγκάλιαζαν το θεσπέσιο, δυνατό, καλογυμνασμένο κορμί του και χαίδευαν και φιλούσαν την κάθε άκρη του. Κι εκείνος δεν τις απόπαιρνε. Αφηνόταν στις αγκαλιές τους κι άπλωνε επάνω τους τα πλατιά στήθια του, τα καλλίγραμμα άκρα του, τους πυρρόχρους βοστρύχους της κεφαλής του. Κι όλες τον ήθελαν, όλες τον ποθούσαν, και οι Νηρηίδες οι Νύμφες οι αθάνατες κι οι άλλες, οι όμορφες κόρες, οι θνητές, που τον κλωθογύριζαν κι εκείνες.

Τι έφταιξε όμως, ποια Μοίρα τον βάσκανε κι ο Τάκης ο «Άδωνις» έπαψε ξαφνικά να ερωτοτροπεί με τη ζωή;

Τον Άδου η πανέμορφη κυρά, η Περσεφόνη, ανεβαίνοντας, κατά τα ειωθότα, την Άνοιξη επάνω, είδε τον Τάκη τον ωραίο, λιμπίστηκε τα κάλλη του, ξελογιάστηκε, έστησε καρτέρι και περίμενε για λίγο ακόμα. Αγκάλιασε, έσφιξε με πάθος τον Τάκη, σαν τον ξανάδε, τον άρπαξε κι αυτή, τον πήρε κάτω στα Τάρταρα να τον κρύψει στα νεκρικά της παλάτια, στις σκοτεινές κάμαρές της, ν' αποθέσει το γυμνό, δυνατό, καλλίγραμμο κορμί του στα μαύρα της σεντόνια, να τον έχει εκείνη, αποκλειστικά και για πάντα, ερωμένο της.

Τον έχασαν στα 35 του τα κύματα του Τορωναίου, τον έχασαν οι Νηρηίδες, οι Νύμφες οι αθάνατες, τον έχασαν κι οι άλλες, οι όμορφες οι κόρες οι θνητές, τον έχασαν οι δικοί του, οι φίλοι του κι ένα ολόκληρο χωριό, η Νικήτη, βυθίστηκε στο πένθος. Αύγουστος ήταν του 1988.

* * *

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΦΕΤΙΝΟΥ 49^{ου} ΔΙΑΠΛΟΥ ΤΟΥ ΤΟΡΩΝΑΙΟΥ

Δεκαεπτά κολυμβητές τερμάτισαν από τους 21 που βούτηξαν στα φιλόξενα αλλά και δύσκολα νερά του Τορωναίου κόλπου το Σάββατο 13-7-2019, από την Καλλιθέα Κασσάνδρας (Ξενοδοχείο Παλήνη) για να διασχίσουν την απόσταση των 26 χιλ. και να τερματίσουν στην παραλία της Νικήτης.

Στην αρχή οι συνθήκες ήταν ιδανικές αλλά μετά ο Τορωναίος άρχισε τα δικά του και σήκωσε δυνατή μπουκαδούρα καθώς και ρεύματα με αποτέλεσμα να δυσκολευτούν αρκετά οι κολυμβητές, οι οποίοι κολύπησαν χιλιόμετρα παραπάνω.

Πρώτος τερμάτισε ο Χρυσικόπουλος Σπύρος σε 5 ώρες και 29 λεπτά. Ένα θηρίο της θάλασσας και όχι

μόνο, ο οποίος δάμασε τον Τορωναίο.

Δεύτερη μετά από μία ώρα τερμάτισε η Μαρινοπούλου Γεωργία του Ναυτικού Ομίλου Πάτρας.

Το βράδυ έγιναν οι απονομές στην παραλία της Νικήτης από τον απερχόμενο Δήμαρχο Σιθωνίας Γ. Τζίτζιο (δεν συμμετείχε εφέτος στις εκλογές), που και ο ίδιος βραβεύτηκε για την προσφορά του από τον Σίθωνα, τον νέο Δήμαρχο Κυπ. Ντέμπλα, αντιδημάρχους και Δημοτικούς Συμβούλους κλπ.

Του χρόνου συμπληρώνονται 50 χρόνια και υπάρχουν ιδιαίτερες εορταστικές εκδηλώσεις.

T.O.

ΠΩΣ ΓΚΡΕΜΙΣΤΗΚΑΝ ΤΑ ΑΣΦΥΚΤΙΚΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Με ένα μικρό ασημένιο σφυρί, ο Σαμπρί Πασάς έσπασε τελετουργικά την πρώτη πέτρα και την έριξε στη θάλασσα.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Μ. ΜΟΥΤΖΙΚΟΣ

Ταξίαρχος Π.Α. ε.α.

Το 1869 ήρθε διοικητής στη Θεσσαλονίκη, μέρος τότε ακόμη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, ο Σαμπρί Πασάς, από τη Σμύρνη, όπου είχε πραγματοποιήσει ένα φιλόδοξο εκσυγχρονισμό του λιμανιού. Η στρατηγική του για τη Θεσσαλονίκη ήταν πολύ παρόμοια -να την ανοίξει, κατεδαφίζοντας τμήματα του τείχους και επεκτείνοντας τις εμπορικές και λιμενικές της εγκαταστάσεις. Έως τότε το παλιό παραθαλάσσιο τείχος είχε σταθεί κάτι σαν φράγμα απέναντι στον έξω κόσμο. «Δε θυμάμαι να έχω ξαναδεί πόλη τόσο σφιχτά τειχισμένη στο παραθαλάσσιο μέτωπό της», σημείωνε ένας ταξιδιώτης, λίγο προτού αρχίσουν τα έργα. Σε όλη την Ευρώπη του ύστερου δέκατου ένατου αιώνα η αστυφιλία γκρέμιζε τα μεσαιωνικά τείχη: το 1860 στην Αμβέρσα και τη Βαρκελώνη, το 1870 στο Άμστερνταμ και το 1878 στη Βιέννη. Ο Σαμπρί Πασάς ακολουθούσε κατά πόδας το ρεύμα της εποχής που ήθελε ανοιχτές τις πόλεις, όταν πήγε με το ασημένιο του σφυρί στο παραθαλάσσιο τείχος κι έριξε την πρώτη πέτρα στο νερό. Για να μεγαλώσει το λιμάνι, ο Σαμπρί Πα-

σάς πρότεινε με τα μπάζα από τα παλιά τείχη να επιχωματωθεί μέρος του κολπου. Στη συνέχεια η νέα πρόσοψη, πέρα από το ότι θα δημιουργούσε χώρο για νέα δημόσια κτίρια, ακόμη και για ένα δημόσιο πάρκο, θα εκποιόταν σε εργολάβους, ώστε να χρηματοδοτηθούν διάφορες απόλυτα αναγκαίες βελτιώσεις. Ο Πασάς σκεφτόταν επίσης ν' ανοίξει μια παραθαλάσσια λεωφόρο με τραμ, που θα επέτρεπε στην κυκλοφορία να διασχίζει την πόλη χωρίς να προκαλεί συμφόρηση στον κεντρικό της δρόμο. Ήταν ένα λαμπρό και γεμάτο όραμα σχέδιο, που επέτρεψε την επέκταση προς τις πιο επίπεδες εκτάσεις και από τις δύο μεριές των τειχών. Με την κατεδάφιση της παλιάς Πύλης του Βαρδάρη και του τμήματος του ανατολικού τείχους που ανηφόριζε ξεκινώντας από το Λευκό Πύργο, η πόλη για πρώτη φορά στην απορία της άνοιξε προς τον έξω κόσμο κι άρχισε τη διαδικασία ανάπτυξης των προαστίων της, η οποία συνεχίζεται χωρίς ουσιαστική διακοπή

συνέχεια στη σελίδα 26

Η σπάνια φωτογραφία των θαλασσιών τειχών της Θεσσαλονίκης το 1860 που εντοπίστηκε σε ογγρικό φωτογραφικό αρχείο

ΤΑ ΚΟΥΚΟΥΛΙΑ ΚΑΠΟΤΕ ΣΤΗΝ ΟΡΜΥΛΙΑ.

Αναμνήσεις της γιαγιάς Τριανταφυλλιάς Ζγούρου, από την Ορμύλια, σε διασκευή της νύφης της Ακριβής Παυλούδη.

Μεγάλη αναστάτωση είχα στο σπίτι εκείνες τις μέρες. Πάντρενα το γιο μου τον μονάκριβο τον επόμενο μήνα, κι είχα αραδιάσει έξω στο μπαλκόνι τα προικιά, να έρθουν οι γειτόνισσες να κεραστούνε, να δώσουνε ευχές και να καμαρώσουν τα υφαντά μου.

- Οι ώρες οι καλές Φυλλιώ!

- Ευχαριστώ Μαρίκα μου και στις χαρές των παιδιών σου.

- Τι όμορφα στρωσίδια είναι αυτά! Είσαι χρυσοχέρα! Κι αυτή η μαντίλα; Όμοιά της δεν ξανάδα!

- Σ' ευχαριστώ πολύ κουμπάρα για τα καλά σου λόγια.

Ήταν όλα φτιαγμένα από τα χεράκια μου στον αργαλειό. Τότε, την δεκαετία του '60. Ατέλειωτες ώρες δουλειάς, άπειρα πατήματα στα πετάλια, κι οι σαίτες με την κλωστή να πάνε και να έρχονται με ρυθμό, σαν τα τραγούδια που έλεγα για να περνά η ώρα.

Μα ετούτη εδώ η μαντίλα ήταν κάτι ξεχωριστό. Την έφτιαξα από καθαρό μετάξι, το καλύτερο και το πιο λαμπερό. Θα ήτανε βλέπεις για τη νύφη μου, να τη ρίχνει στους ώμους της και να την καμαρώνουν όλοι!

Πόσος κόπος, τι μεράκι κι υπομονή χρειάζονταν για να φτιάξουμε την μεταξωτή κλωστή. Κοντά στη Λαμπρή, τότε που ο Χειμώνας είχε πάρει τα βουνά κι ο κάμπος πρασίνιζε και γιόμιζε χρώματα και μυρουδιές, τότε πηγαίναμε τον σπόρο στην εκκλησιά, Μ. Πέμπτη πάντα, τον τοποθετούσαμε με ευλάβεια κάτω απ' τη σταύρωση και τον αφήναμε εκεί όλη νύχτα, για να έχουμε τη βοήθεια του Θεού για καλή σοδιά.

Την άλλη μέρα τον φέρναμε στο σπίτι, τον βάζαμε κοντά στη γωνιά (τζάκι), τον σκεπάζαμε με μια κουβέρτα και από κείνη τη στιγμή είχα την έννοια κάθε τόσο, μέρα και νύχτα, να σνταυλιζώ (συνδουλιζώ) τη φωτιά. Ήθελε μια μέτρια ζέστη για να ανοίξει ο σπόρος, η οποία όμως έπρεπε να τηρείται ευλαβικά. Σε 5 με 6 μέρες άρχιζαν να βγαίνουν ένα ένα τα μαμούδια, ήταν σαν μικρούτσικα καφέ μυρμήγκια.

Μέρες πριν, κάτω στο μεγάλο κατώι, καθάριζα κι ασβέστωνα να είναι όλα παστρικά. Είχα έτοιμα και τα ταψιά, στρωμένα με εφημερίδες, να γίνει η πρώτη μεταφορά. Με το χέρι δεν έπρεπε να τα πιάνουμε τα μαμούδια. Αφήναμε τρυφερά φύλλα ασκαμιάς (μουριάς) κοντά τους κι αυτά ανέβαιναν για να φάνε, τότε πιάναμε το κάθε φύλλο και με προσοχή το τοποθετούσαμε στο ταψί. Εκεί θα

έμεναν για τις πρώτες μέρες και μέχρι να ετοιμαστούν οι καλαμωτές. Στερεώναμε πρώτα καλά τα στημόνια και με φλούδες από καλάμια φτιάχναμε κρεβατά σε δύο ή και τρία πατώματα και από πάνω πάντα οι εφημερίδες. Αν κάποιος μαμούδι ψοφούσε, η μυρουδιά του ήταν πολύ άσχημη, περνούσε τα πατώξυλα και ανέβαινε και στο απάνω σπίτι. Τυχεροί όσοι είχαν χτίσει αλλού καλύβες και τα έβαζαν. Εμείς τα είχαμε εδώ, από κάτω μας κι ακούγαμε τη νύχτα που ησύχαζε η πλάση, τα αμέτρητα κρατς κρουτς από το μάσημα των φύλλων της ασκαμιάς.

Γεμάτος ο κάμπος της Ορμυλίας τότε από ασκαμιάς. Κάθε σούρουπο που γυρνούσε ο άντρας μου απ' το χωράφι είχε το κάρο γεμάτο με κλαδιά ασκαμιάς. Αυτός πήγαινε στον καφενέ να πιει το ούζο του, να μάθει τα νέα του χωριού και να φέρει κάνα λουκούμι στο παιδί αν τυχόν κέρδιζε στην ξερή. Κι εγώ έπιανα δουλειά με το φυλλομά-

χαιρο. Απάνω σ' ένα ξύλο έκοβα τα ασκαμινόφυλλα μικρά μικρά κομματάκια, για να μπω με προσοχή να ταΐσω τα μαμούδια. Ήταν απλωμένα στις καλαμωτές τώρα. Πρώτα έλεγχα μήπως και κάποιος είχε ψοφήσει και μετά τα τάιζα. Τρεις φορές τη μέρα γίνονταν αυτό. Τι παράξενα πλασματάκια, έτρωγαν μέρα και νύχτα χωρίς σταματημό για μια βδομάδα περίπου κι ύστερα για άλλη μια κοιμούνταν και ησύχαζε ο τόπος. Ξυπνούσαν κι άρχιζαν πάλι το φαγητό, αλλά αυτή τη φορά τους δίναμε ολόκληρα τα φύλλα.

Στις 15 μέρες απάνω, κι ενώ είχαμε φτιάξει κι άλλες καλαμωτές, έπρεπε να τα αραιώσουμε και να τα ξαφιάσουμε (καθαρίσουμε). Τώρα ήταν περίπου δυο με τρία εκατοστά τα μαμούδια και η μεταφορά γινόταν με κλαδιά, με πεντέξι φύλλα επάνω. Πετούσαμε τις παλιές εφημερίδες με τα τσάκνα από τα φύλλα και τα περιττώματα και στρώναμε καθαρές. Ένα μήνα σχεδόν, κάθε μέρα η ίδια δουλειά.

Κάπου εκεί ανεβαίναμε με τον άντρα μου στο βουνό να μαζέψουμε σουσούρες. Έπρεπε να τις ξεράνουμε στον ήλιο, να πέσουν τα φυλλαράκια τους, και πάνω στα γυμνά κλαδιά τους να ανέβουν τα μαμούδια και να αρχίσουν σιγά σιγά να φτιάχνουν το κουκούλι.

Όταν έφταναν πια τα 6 με 8 εκατοστά και ωριμάζαν όπως λέγαμε, δηλαδή κιτρινίζαν ολόκληρα, βάζαμε κοντά τους τις σουσούρες κι αυτά διάλεγαν το μέρος που θα κλαδώσουν. Στην αρχή το κουκούλι ήταν διάφανο και βλέπαμε το μαμούδι να φτύνει το μετάξι και να το απλώνει γύρω γύρω. Πόση αγωνία είχα τότε να ξεκλαδώσω τη

σωστή στιγμή το κάθε κουκούλι, πριν το τρυπήσει το μαμουδι για να βγει και να γίνει πεταλούδα.

Τις σουσούρες, άδειες πια, τις κάναμε δεμάτια και τις είχαμε δίπλα στο φούρνο για προσάναμμα. Μα τη μέρα του παρακαμιού, παραμονή τ' Αγιαννιού, κάποιες τις κάιγαμε στις αλάνες, όπως όριζε το έθιμο.

Τα κουκούλια για να είναι έτοιμα να πουληθούν στον έμπορο, έπρεπε πρώτα να ψηθούν σε ειδικό φούρνο για να ψοφήσει το μαμουδι και να μην κινδυνέψει το μετάξι. Εγώ τα έψηνα στον κουκλόφουρνο του Γκοτζαμάνη που ήταν δίπλα μας. Κάποιες χωριανές έφτιαχναν μόνες τους στα σπίτια τους το μετάξι. Το καλύτερο ήταν της Δημοσθένης με τ' όνομα. Εγώ τα πήγαινα σε ένα από τα 2-3 μεταξουργεία που είχε τότε το χωριό μας, στου Γιάννη του Χαδιά, όπου και δούλευα μεροκάματο με καμιά δεκαριά ακόμα γυναίκες. Έφερναν οι χωριανοί τα κουκούλια τους και με πολύ μεγάλη προσοχή, τα βράζαμε σε ένα ειδικό καζάνι. Με τρυπητές κουτάλες τα μεταφέραμε σε άλλα κα-

ζάνια με ζεστό νερό. Η πιο δύσκολη δουλειά που απαιτούσε μεγάλη δεξιότητα ήταν να τραβηχτούν οι άκρες από τα κουκούλια και μια μια η κλωστή να περαστεί στην ανέμη. Κλωστή λεπτή κι ευαίσθητη. Και κάθε τόσο η κυρά Μορφούλα να λέει: "Προσοχή, το μετάξι θέλει τάξη". Σαν τώρα θυμάμαι τον έμπορο, τον κυρ Απόστολο από τας Σέρρας, με το μεγάλο του μουστάκι και τα πονηρά μάτια, να ελέγχει την παραγωγή και να παρατηρεί με ικανοποίηση το μετάξι πριν αρχίσει τα παζάρια με το αφεντικό.

Κάθε χρόνο κρατούσα και λίγο μετάξι για το σπίτι, γιατί σειρά έπαιρνε ο αργαλιός. Εκεί έφτιαχνα και τα ρούχα μας και τα στρωσίδια μας με μεράκι και υπομονή. Άλλες εποχές τότε.

Τώρα τα χρόνια άλλαξαν. Αν και ο κάμπος της Ορμύλιας είναι καταπράσινος από τις ελιές, ελάχιστες είναι πια οι ασκαμιές στον κάμπο, ξεχασμένες κάπου ανάμεσα στις ελιές, να θυμίζουν πως κάποτε το χωριό ζούσε απ' τα κουκούλια.

* * *

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ. Η ΛΙΝΑ

συνέχεια από τη σελίδα 14

περιγραφή ενός φρικτού μαρτυρίου Έλληνίδων αγνώστων σήμερα σ' έμάς. Ένα μαρτυρολόγιο μιās χορείας νεομαρτύρων γυναικῶν, πού άφησαν τήν τελευταία τους πνοή στίς φυλακές τής Θεσσαλονίκης μετά από άνήκουστα βασανιστήρια, όταν τίς ζητήθηκε από τόν Άβδούλ - Λουμπούτ πασά⁵ νά άρνηθοῦν τόν Χριστό. Η παραπάνω διήγηση δέν άφήνει καμιά άμφιβολία γιά τό ότι έχουμε καί μία τουλά-

χιστον νεομάρτυρα από τόν Πολύγυρο τής οποίας τό μαρτύριο δέν είναι μικρότερο από αυτό τής άγ. Άκυλίνας στό Ζαγκλιβέρι (1764), τής άγ. Κυράννας στήν Θεσσαλονίκη (1751) ή τής άγ. Χρυσής στά Μογλενά (1795). Μιά άγία, τής οποίας τό όνομα δέν διασώθηκε καί δέν τιμάται από μάς μέ έκκλησιαστική άκολουθία, μέ εικόνα καί μέ ναό. Μιά άγία, πού πέρασε στή «Χώρα τών ζώντων» μέ φρικτό μαρτύριο, γνωστή μόνο στόν Θεό, από τόν όποιο καί άντιδοξάζεται αιωνίως μαζί μέ τούς άλλους άγιους μάρτυρες.

5. Όνομα μέ τό όποιο είναι περισσότερο γνωστός ό Μεχμέτ Έμίν Άβδουλάχ πασάς, Τούρκος βαλής τής Θεσσαλονίκης κατά τά έτη 1821-1823, περιβόητος γιά τίς θηριωδίες του κατά τών Χριστιανῶν. Γιός όρθοδόξου ιερέως τής Άμπαζίας (ήγεμονία τής Γεωργίας) πουλήθηκε sé νεαρή ηλικία σκλάβος στους Τούρκους καί έξιλαμίσθηκε.

* * *

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ. Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

συνέχεια από τη σελίδα 15

ταφυγή τους στον Άθω της αιώνιας σιγής, μακριά από τις ερευνητικές αναζητήσεις και τον ανταγωνιστικό κόσμο της ανθρώπινης ματαιοδοξίας. Επιστήμη και πίστη σε ένα θερμό εναγκαλισμό συμβαδίζουν στην αναζήτηση για την επανεύρεση του αρχέγονου ανθρώπου.

Οι καθ' έξιν επαναλαμβανόμενες δράσεις των Μοναχών συντείνουν στην εδραίωση της σιωπής, όχι ως μια απλή στόχευση αλλά ως μια υπέργεια επικοινωνιακή διαδικασία (ένδον σκάπτε). Λιγότερο ομιλητικοί και περισσότερο νουνεχείς καθίστανται οι επισκέπτες ύστερα από ολιγοήμερη έστω επίσκεψή τους στο Άγιο Όρος. Ο λογοτέχνης - ποιητής Τάκης Παπατσώνης στην «Άσκηση», κείμενο βιωματικό από την πολύ-

μηνη διαμονή του στο Άγιο Όρος μας έκανε κοινωνούς της συνύπαρξης της κοσμικής μοναξιάς με τη σιωπή των Μοναχών μέσα σε ένα κλίμα θεόπνευστου οραματισμού.

Η φήμη της Μοναχικής Πολιτείας του ΑΘΩ έφτασε από πολύ νωρίς σε ολόκληρο τον ορθόδοξο χριστιανικό κόσμο και όχι μόνο. Άνθρωποι όλων των εθνικότητων προΐδεασμένοι για το ιερό του Άβατο συρρέουν για να αφουγκραστούν τους μυστικούς διαύλους της επικοινωνίας με τον Θεό και να αναγεννηθούν μέσα από τη λυτρωτική ασκητεία της σιωπής.

Το Άγιο Όρος άλλοτε με εξάρσεις και άλλοτε με υφέσεις συντηρεί αμείωτο το μυστικισμό της διαδραστικής σιωπής, που γεννάει την ταπείνωση και την αναγεννητική προσπάθεια για την αναζήτηση της Αλήθειας.

ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΠΟΥΛΙΟΣ
Φιλολόγος

Ένας καθηγητής φιλοσοφίας μπήκε μια μέρα στην τάξη του με ένα μεγάλο χάρτινο κουτί. Χωρίς να μιλήσει πήρε από τη χάρτινη κούτα ένα άδειο γυάλινο βάζο και άρχισε να το γεμίζει με μικρές πέτρες. Οι φοιτητές τον κοιτούσαν με απορία.. Όταν το βάζο δε χωρούσε άλλο, ρώτησε: Είναι γεμάτο το βάζο; και φοιτητές απάντησαν: Ναι είναι γεμάτο.

Αυτός χαμογέλασε και χωρίς να πει τίποτε άλλο, πήρε απ' τη χάρτινη κούτα ένα σακουλάκι με μικρά βότσαλα και άρχισε να γεμίζει το βάζο, το κούνησε λίγο και τα βότσαλα κύλησαν και γέμισαν τα κενά. ανάμεσα στις πέτρες. Όταν το βάζο δε χωρούσε άλλο, ρώτησε: Είναι γεμάτο το βάζο; και οι φοιτητές απάντησαν: Ναι είναι γεμάτο. Μετά πήρε απ' τη χάρτινη κούτα ένα σακουλάκι με άμμο και άρχισε να την αδειάζει μέσα στο βάζο. Η άμμος χύθηκε και γέμισε όλα τα κενά ανάμεσα στις πέτρες και τα βότσαλα. Όταν το βάζο δε χωρούσε άλλη άμμο, ρώτησε: Είναι γεμάτο το βάζο; Οι φοιτητές διστασαν λίγο, αλλά απάντησαν: Ναι είναι γεμάτο. Αυτός χαμογέλασε και πάλι και χωρίς να μιλήσει πήρε από τη χάρτινη κούτα δύο μπίρες και άρχισε να τις αδειάζει μέσα στο βάζο. Τα υγρά γέμισαν όλα τα υπόλοιπα κενά του βάζου. Όταν το βάζο δε χωρούσε άλλο, ξαναρώτησε: Είναι γεμάτο το βάζο; Οι φοιτητές αυτή τη φορά γέλασαν και απάντησαν: Ναι είναι γεμάτο.

Τώρα λέει ο καθηγητής, θέλω να θεωρήσετε ότι το βάζο αυτό αντιπροσωπεύει τη ζωή του ανθρώπου.

1) Οι πέτρες είναι τα πιο σημαντικά στη ζωή σας, η οικογένεια, ο σύντροφός σας, τα παιδιά σας, η υγεία σας, οι

καλοί φίλοι. Είναι τόσο σημαντικά, που ακόμα κι αν λείψουν όλα τα υπόλοιπα, η ζωή σας θα εξακολουθήσει να είναι γεμάτη.

2) Τα βότσαλα είναι τα άλλα πράγματα που έρχονται στη ζωή μας, όπως οι σπουδές, η δουλειά μας, το σπίτι μας, το αυτοκίνητό μας κ.α. Αν αυτά τα βάλετε πρώτα στο βάζο, δε θα υπάρχει χώρος για τις πέτρες που εδώ αντιπροσωπεύουν τα πιο σημαντικά πράγματα της ζωής.

3) Η άμμος είναι όλα τα υπόλοιπα, τα πολύ μικρά της ζωής. Αν βάλουμε πρώτα την άμμο στο βάζο, δε θα υπάρχει χώρος ούτε για τις πέτρες, ούτε για τα βότσαλα.

Το βάζο λοιπόν είναι η ζωή σας. Αν ξεδοείτε χρόνο και δύναμη για μικρά πράγματα, δε θα βρείτε ποτέ χρόνο για τα πιο σημαντικά. Ξεχωρίστε ποια είναι τα πιο σημαντικά για την ευτυχία σας. Μιλήστε με τους γονείς σας, παίξτε με τα παιδιά σας, απολαύστε τη σύντροφό σας, προσέξτε την υγεία σας, χαρείτε με τους φίλους σας. Πάντα θα υπάρχει χρόνος για γνώση και σπουδές, πάντα θα υπάρχει χρόνος για εργασία, για να φτιάξετε το σπίτι σας, να αποκτήσετε το αυτοκίνητό σας, ή ό,τι άλλο σας ευχαριστεί. Όμως να φροντίζετε για τις πέτρες πρώτα. Ξεχωρίστε τις προτεραιότητες. Οι φοιτητές είχαν μείνει άφωνοι.

Ένας όμως στο τέλος ρώτησε: Καλά όλα αυτά, κ. καθηγητά, αλλά η μπίρα τι αντιπροσωπεύει; Ο καθηγητής γελώντας απάντησε: Χαίρομαι που ρωτάς, θα σας πω. Δεν έχει σημασία πόσο γεμάτη είναι η ζωή σας, πόσο εύκολα ή δύσκολα περνάτε, πρέπει να ξέρεις ότι πάντα θα υπάρχει λίγος χώρος για δυο μπιρίτσες!!!

* * *

ΠΩΣ ΓΚΡΕΜΙΣΤΗΚΑΝ ΤΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

συνέχεια από τη σελίδα 23

έως σήμερα. Η Πύλη ενέκρινε μεν το σχέδιο, αλλά έπρεπε αυτό να αυτοχρηματοδοτηθεί η επιτυχία του επομένως εξαρτιόταν από τη διάθεση της νέας εμπορικής της πόλης να συμμετάσχει. Μετά από μια διαφημιστική εκστρατεία, μεμονωνοί επιχειρηματίες και κρατικοί οργανισμοί όπως η νέα Αυτοκρατορική Οθωμανική Τράπεζα και τα Αυτοκρατορικά Ταχυδρομεία αγόρασαν πολλά οικοπέδα. Ευρωπαίοι απόκτησαν σχεδόν τα μισά. Η νέα όψη της Θεσσαλονίκης προς τον κόσμο, με το λιμάνι στη μια της άκρη και το Λευκό Πύργο στην άλλη, περιλάμβανε «ξενοδοχεία και σύγχρονα σπίτια, αποθήκες, στο μη ενδιαφέρον σολ του ευρωπαϊκού πολιτισμού». Τα ξενοδοχεία Splendid Palace, Olympos και d'Angleterre φιλοξενούσαν τους επισκέπτες, και τα μπαλκόνια τους πρόσφεραν οπούς μελλο-

ντικούς ρήτορες και πολιτικούς ένα νέο σκηνικό: πλήθη συγκεντρώθηκαν, λόγου χάρη, για ν' ακούσουν τους λόγους που εκφωνήθηκαν από τον πρώτο όροφο του ξενοδοχείου Olympos τον Ιούλιο του 1908, όταν άρχισε η επανάσταση των Νεστούρκων. Κατά μήκος της προκουμιαίας ήταν παραταγμένα τα καφενεία, τα καμπαρέ, οι υπαίθριες μπιραρίες και τα καφωδεία, που θορυβούσαν ως αργά τη νύχτα -«κόκκινες φούστες και διαπεραστική μουσική, τούρκικες κιθάρες, τσιγγάνικα βιολιά, ελληνικές μελωδίες και βρόμικα γαλλικά τραγούδια», σημείωνε ο Μπεράρ, φτάνοντας στην πόλη το 1896. Καϊκία έδεναν σε όλο το μέτωπο πλάι στο νέο μαρμάρινο σημείο επιβίβασης, και από το 1894 ιππήλατα τραμ μετέφεραν τους επιβάτες από το σιδηροδρομικό σταθμό στον κήπο και στο εστιατόριο που είχε ανοίξει δίπλα στο Λευκό Πύργο.

Πηγή: www.lifo.gr

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Από την εκδρομή στη Ρωσία, 12 έως 19-7-2019 (ρεπ. σελ. 37-38)

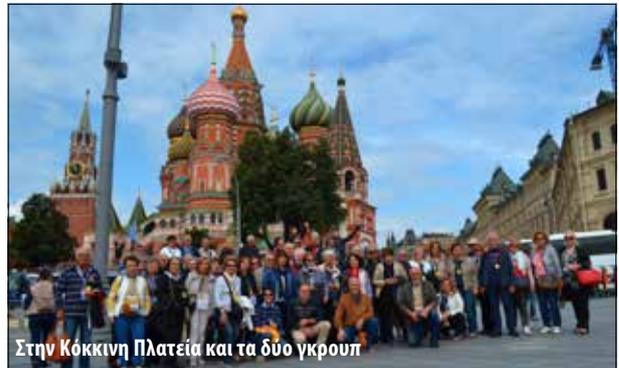
Στην Κόκκινη Πλατεία το Β΄ γκρουπ

Σε αίθουσα του Ερμιτάζ το Α΄ γκρουπ

Στο Ερμιτάζ, στην αίθουσα με τα ελληνικά εκθέματα

Στην Κόκκινη Πλατεία και τα δύο γκρουπ

Από την συνεστίαση των τμημάτων με τη λήξη της περιόδου 2018-2019, 9-6-2019 (ρεπ. σελ. 36)

Από τον εορτασμό της 198ης επετείου της μάχης των Βασιλικών, στην Μονή της Αγίας Αναστασίας και στο μνημείο της ομώνυμης μάχης (9-6-2019)

(βλ. ρεπορτάζ σελ. 36)

Ιερείς ψάλλουν το μνημόσυνο

Ο κ. Χρ. Παυλούδης εκφωνεί τον πανηγυρικό λόγο

Οι επίσημοι καλεσμένοι στην τέλεση του μνημοσύνου

Επιμνημόσυνη δέηση μπροστά στον ανδριάντα του καπετάν Χάφα

Κατάθεση στεφάνων

Αντιπροσωπείες σχολείων

Η χορωδία του Παγχαλκιδικού

Από τον Υπουργό κ. Σωκράτη Φάμελο

Από τη Βουλευτή κα Κατερίνα Ιγγλέζη

Από τον Αντιπεριφερειάρχη κ. Ιωάννη Γιώργο

Από τον Δήμαρχο Θέρμης κ. Θεόδωρο Παπαδόπουλο

Από τον Αντιδ. Πολυγύρου κ. Ιωάννη Σιμώνη

Από τον Πρόεδρο του Παγχαλκιδικού κ. Ιωάννη Κοτσάνη

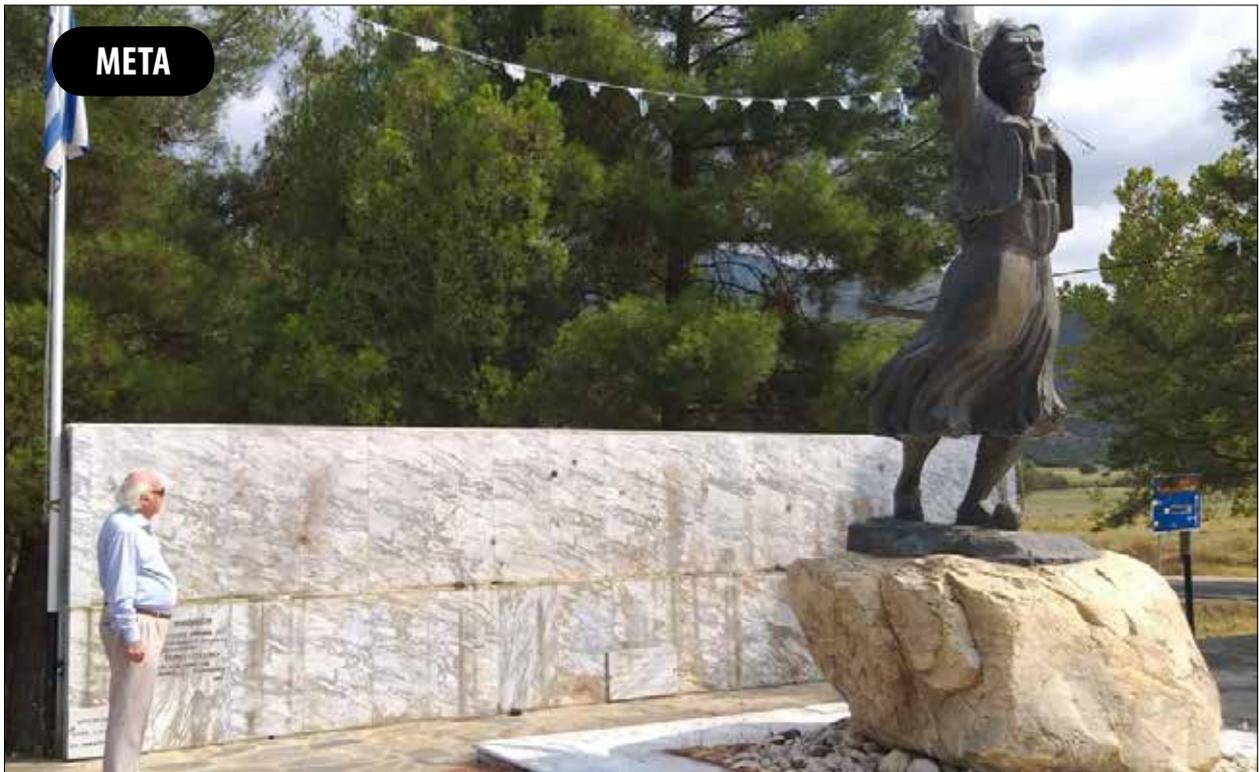

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ ΠΟΥ ΕΚΛΑΠΗ (ΠΡΙΝ και ΜΕΤΑ) (ρεπ. σελ. 10-12)

ΠΡΙΝ

ΜΕΤΑ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΧΟΡΕΥΤΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ (ρεπ. σελ. 36)

Στη Νέα Έφεσο

Στη Νέα Έφεσο

Στη Σκιάθο

Στη Σκιάθο

Στον Πολύγυρο

Στον Πολύγυρο

Στη Χίο

Στη Χίο

Στον Ταξιάρχη

Η Δόνα Λυρτζή με αλατζά του Ταξιάρχη 150 χρόνων

Στον Ταξιάρχη. Η πλατεία από drone

ΙΜΕΙΣ ΕΙΜΙΣΤΙ ΠΑΛΙΟΥΚΙΡΙΣΙ' Σ

ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΥΛΑΚΗ - ΛΥΠΗΡΙΔΗ

Είμαι εδώ στον Πολύγυρο και ταξιδεύω μέσα στον εαυτό μου. Στέκομαι να πω νερό να ξεδιψάσω, πού αλλού; εκεί στο στενό δρομάκι της γειτονιάς, που χώμα, πέτρες και άνθρωποι κάρφωσαν γύρω-γύρω στην καρδιά μου, λέξεις, που μένουν για πάντα εκεί φυτεμένες, ριζωμένες και πολλές φορές φουντώνουν και ανθίζουν.

Εδώ ο ήλιος έρχεται πιο αργά το πρωί "Ανήλιος μαχαλάς". Εδώ ζούσαν οι δικοί μου άνθρωποι, που ήξεραν πολύ καλά να ανακατεύουν το χαμόγελο με το δάκρυ.

Είμαι εδώ, λοιπόν, είμαι μέσα μου κι αναζητώ να βρω ένα κομμάτι της ζωής μου.

Ξεκλειδώνω τη βαριά αυλόπορτα. Η μνήμη, που την προκάλεσε το πράσινο χαλί από βρύα που έστρωσε ο χειμώνας στην αυλή, ένα άρωμα από βιολέτες, η χρυσή ανταύγεια που έπεφτε στον κουβά που ήταν γεμάτος με το νερό της βροχής, σε μυστική συνεργασία, αποφάσισαν να με ταξιδέψουν στη γαλήνη και τη γλύκα της ενσυνείδητης αναπόλησης προσώπων.

Καλοδεχόμενη μνήμη, αφού μου φέρνει δικούς μου ανθρώπους και με τυλίγει με το γλυκό χαμόγελό τους που μου έλλειψε και το αποζητώ.

Σκέπτομαι, αν οι μνήμες μου είναι αποκλειστικό μου κτήμα ή πρέπει να τις μοιραστώ να τις διαχειριστούμε όλοι μαζί, γιατί πέρα από τη νοσταλγία του παρελθόντος ενδιαφέρει η μετάδοση της γνώσης του τότε και η προτροπή σε σύγκριση με το τώρα, για να απαλύνει τη δυσανεμία και την κούραση του σήμερα που όλα τα έχουμε και όλα μας λείπουν.

Είναι εδώ ακόμα δεμένο και το σύρμα που άπλωσα το μαγικό μου, όταν γύρισα από το μπάνιο, όχι βέβαια "μπικίνι". Είχα την ευτυχία να έχω "μανιά", (γιαγιά)μέσα στο σπίτι μέχρι τα 23 μου χρόνια.

Όταν γύρισα από το μπάνιο, η γιαγιά μου έπινε τον καφέ της με τις μόνιμες φίλες της. Αγαπημένες χρόνια μοιράζονταν τα βάσανα της ζωής. Η θεία η Σοφία η "στρουπουτίνα" μια ψηλή γυναίκα με μεγάλα πόδια απ' όπου παράγονταν και το "παρατσούκλι" της. Η θεία η Μαρίγια η "κρίναινα". Μία ήρεμη γλυκειά γυναίκα, ψηλόλιγνη σαν το "κρίνο". Και η θεία η Κατιρίν' συγγενής μας, που ερχόταν αγκομαχώντας, παρ' όλα αυτά, κρατούσε πάντα ένα "λαϊνι" κρύο νερό απ' τη βρύση του Δέλιου.

Ξαφνικά, θόλωσαν τα μάτια της γιαγιάς μου. Σταμάτησαν, τελείωσαν τα λόγια της, οργίστηκε, όταν είδε το μαγικό απλωμένο κι εμένα μ' ένα εξώπλατο, κοντό φόρεμα.

- Καλά μαρί κουριτσιμ' ντιπ' ντρουπή δεν σας απομ'νι μι τ' αυτά τα ρούχα γυρίζιτι μες του κόσμου; κι εχ' κι πιδιάσ'μα!" Ενωώντας αγόρια.

Οι άλλες γυναίκες κάθονταν πλάϊ-πλάϊ και κοιτάζονταν σαν αφηρημένες για το θέαμα που είδαν, έκαναν πως

έπλεκαν την κάλτσα. Εγώ, κάνοντας την αδιάφορη, τις καλησπέρασα και, αφού ντύθηκα «αξιοπρεπώς», τις κέρασα κάτι και κάθισα κοντά τους και για να κατενάσω την οργή της γιαγιάς τους άνοιξα κουβέντα. Γιατί άλλο για τα παλιά.

Τότε, η θεία η Σοφία ξέσπασε. «Καλά κάμ'ν» είπε. Σαν εμάς που περπατούσαμε με τα μάτια «σιακάτ'» για να μη βλέπουμε κατάματα τους ανθρώπους;

"Άντρα δεν είδα στα μάτια, προτού να παντριφτώ". Γέλασε και φάνηκε το φαφούτικο στόμα της. "Η ζωή μας ήταν σκέτη τυράννια. Δουλειά πολλή και απόλαυση καμιά. Καλά-καλά, ούτε το ψωμάκι δε χορταίναμε "χαραή" φεύγαμε για τα χωράφια. Από κοντά και τα παιδιά".

"Τυρ'ζαμε του σαμάρ' ανάπουδα κι μέσα εβάζαμι τα τσιτσιά να μη μας τα τσ'μπίς κανένα φίδ'. Μι τα ζώα όργωμα. Φουλτάκιαζαν οι απαλάμες απ' του δριπάν'. Τα δαχ'λαμ' χούτρα, ρουζιασμένα, τα νύχια μ' φαγουμένα".

- Γιατί κάνατε πολλά παιδιά, αφού ήσασταν φτωχοί; ρώτησα

-Ε! αυτά τα έδουσι η θιός. Ποιός μι ρώτσι. Η άντρας μι τα έκανι. Ιγώ; τίποτι δεν ήξιρα.

Τότε το λόγο πήρε η θεία η Μαρίγια. "Ίμάς, ποιός μας ρουτούσι μαρί κουρίτσι μ"; Εκείνα τα χρόνια η θέληση των γονιών ήταν προσταγή. Συνέχισε. Μικρή έχασα τους γονείς μου. Τα αδέρφια μου βαρέθηκαν τα κλάματα μου και ήθελαν να με ξεφορτωθούν. Με πάντρεψαν. Τι να κάνω, μάζεψα ταμπογαλάκια μου, πήρα και την προίκα μου "δυό βόδια και λίγα ρούχα" και πήγα στο ξένο σπίτι. Αυτή είναι τώρα η μάνα σου, μου είπαν και μου έδειξαν την πεθερά μου. Αυτή με υποδέχτηκε με τα λόγια "Κοίτα να τιμάς τουν άντρα σ' κι του ψουμί που τρώς, σι πήραμι ξιβράκουτ', δε θα λές πουλλά μον' θ' ακούς".

Εμείς, με τους άντρες μας δεν είχαμε πολλά-πολλά. Ήμασταν "σα ζώα" μόνον για να κάνουμε παιδιά, τα γούστα του άνδρα.

Όταν γέννησα το κορίτσι μου, η πεθερά "τσίνσι" φώναζε ήθελε αγόρι. Και ο άνδρας μου "ε' τ'ν άχριστ'" είπε. Ούτε ήθελε να το δει. Εμένα με "φαρμάκωνε" μα τι να πω!

Κοιμόμασταν νωρίς όλοι, γιατί έπρεπε να ξυπνήσουμε "αχάραγα". Ο πετεινός έδινε το σύνθημα. Σηκωνόμουν, ένιβα το πρόσωπό μου, που ήταν ξηρό, τσαλακωμένο, χαρακωμένο από τον ήλιο και τον αέρα, πού κρέμες, όπως τώρα. Στα μαλλιά του "φακιόλ" έκανα το σταυρό μου και άρχιζα. Τα ζώα ήθελαν τσίσμα, άρμεγμα, οι κότες κακάριζαν. Μιλούσα με τα ζώα αυτοί ήταν οι φίλοι μου. Ο αέρας μύριζε "σβουνιά, κακαρέτζα, κουτσούλα". Ακόμα και το νερό ήταν λιγοστό τότε. Τάχα ζούσαμε!

Την αρχηνωμένη κουβέντα, συνέχισε η θεία Κατιρίν'.

συνέχεια στη σελίδα 34

ΕΝΑ ΠΛΑΣΤΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΙΟΚΤΗΤΡΙΑ ΤΟΥ ΦΟΥΡΝΟΥ ΠΟΥ ΗΤΑΝ ΓΕΜΑΤΟ ΔΡΑΧΜΕΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΥΓΟΛΟΥΠΗΣ
Καθηγητής Αστρονομίας, Α.Π.Θ.

Εκείνα τα χρόνια σε κάθε γειτονιά υπήρχε και ένας φούρνος. Σε πολλά μάλιστα χωριά σε ερώτηση περαστικού για τον πληθυσμό του χωριού, απαντούσαν οι κάτοικοί του με το πλήθος των φούρνων που είχε το χωριό τους και για το οποίο ήταν και πολύ περισσότερο σίγουροι.

Στη γειτονιά μας είχαμε τον φούρνο του Παϊπάτη, του μπάρμπα Θόδωρου του παντοπώλη. Η γυναίκα του, η γιαγιά Μαρίγια, είχε την πλήρη εποπτεία του. Κανόνιζε τη σειρά με την οποία οι γειτόνισσες θα άναβαν τον φούρνο της για να ψήσουν το βδομαδιάτικο ψωμί τους. Αυτή βέβαια είχε και τον τελευταίο λόγο για το πότε ο φούρνος ήταν έτοιμος από άποψη θερμοκρασίας για το φούρνισμα.

Κοίταζε το χρώμα των εσωτερικών τούβλων του θόλου του φούρνου και έτσι αποφάσιζε για πότε θα σταματούσαν να ρίχνουν άλλα πουρναρίσια κλαδιά στον φούρνο. Τότε, με το "στράβλιστρο", το μεγάλο κατάμαυρο κοντάρι, αφαιρούσαν τα κλαδιά που ακόμη έκαιγαν και με ένα βρεγμένο πανί στην άκρη ενός κονταριού, καθάριζαν το δάπεδο του φούρνου από τα κάρβουνα και τη στάχτη για να δεχθεί το ψωμί.

Η κάθε οικοκυρά κανόνιζε να κάνει και ένα μικρό πλαστό ως αμοιβή για την ιδιοκτήτρια του φούρνου. Ο φούρνος είχε μπροστά ένα υπόστεγο, όπως είναι ο νάρθηκας της εκκλησίας, για τις κακοκαιρίες. Εκεί στριμωχνόμασταν και εμείς τα μικρά παιδιά περιμένοντας να φάμε το μυρωδάτο αχνιστό ψωμί, όταν ζύμωναν οι μητέρες μας και κυρίως τις βροχερές ημέρες του χρόνου για τα παιχνίδια μας.

Εκεί, όμως, στο υπόστεγο αυτό μαζεύονταν και οι

κότες της γειτονιάς για να «πουρπλιστούν», δηλαδή για να κατακυλιστούν στις πεσμένες στο έδαφος στάχτες του φούρνου, προκειμένου να διώξουν τα παράσιτα από τα φτερά τους και κυρίως όταν έβρεχε ή χιόνιζε.

Η γιαγιά Μαρίγια, η ιδιοκτήτρια του φούρνου, είχε μεγάλη μανία εκδίωξης των ορνίθων από το φούρνο της. Το καθημερινό κυνηγητό με τις κότες είχε γίνει αρρώστια στα γεράματά της. Από το πρωί γέμιζε την ποδιά της με πέτρες και όλη την ημέρα τις κυνηγούσε για να μην πηγαίνουν στην αυλή του φούρνου της.

Μια μέρα, μια πέτρα που έριξε για τις κότες αναπήδησε καθώς κτύπησε πάνω σε μια πέτρα του δρόμου που μας χώριζε από το φούρνο της και έσπασε το τζάμι του παραθύρου της γιαγιάς μου.

Το βράδυ που επέστρεψε η γιαγιά μου από τα χωράφια είδε το τζάμι σπασμένο

και στεναχωρέθηκε γιατί άξιζε και χρήματα που δεν είχαμε, αλλά και έπρεπε να το παραγγείλει από την Αρναία. Υπέθεσε ότι κάποια άτακτα παιδιά από άλλη γειτονιά θα το έσπασαν. Το τζάμι το πέρασε ξανά και σχεδόν είχε ξεχάσει το γεγονός αυτό.

Μια μέρα η φουρνάρισσα αυτή έδωσε στη γιαγιά μου μία φεδούλα, δηλαδή ένα μικρό μακρόστενο ψωμί, που είχε ζυμώσει εκείνη την ημέρα. Η γιαγιά μου το χάριξε πάρα πολύ και φώναξε εμένα και τα δύο αδέρφια μου να πάμε να το φάμε ζεστό. Το έσπασε με τα χέρια της και μας το μοίρασε. Κάθε λίγο και λιγάκι σε κάθε χασιά τα δόντια μας δάγκωναν και μια δραχμή. Η απορία μας και η χαρά μας ήταν απεριγράπτη. Αθροίσαμε τις δραχμές και βρέθηκε το ποσό των 13 δραχμών, που άξιζε το τζάμι. Έτσι η γιαγιά μας κατάλαβε το μυστικό και το κράτησε κρυφό από την ίδια και από τη γειτονιά.

ΓΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗ, ΤΑΧΥΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΕΞΟΔΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Στείλτε μας το e-mail σας

Το ξαναγράφουμε για άλλη μια φορά και παρακαλούμε όλα τα μέλη μας:

Προκειμένου να εκσυγχρονίσουμε τον τρόπο επικοινωνίας μεταξύ μας, ώστε να επικοινωνούμε εύκολα, γρήγορα και ανέξοδα, **σας παρακαλούμε** στείλτε το δικό σας e-mail στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Συλλλόγου, **panchalkidikos@gmail.com**, προτάσσοντας επίθετο και όνομα.

«Μ' ΑΣ ΜΑΣ ΜΑΣ'Ν» (και άλλοι Χαλκιδικώτικοι Γλωσσοδέτες)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΙΚΟΥΛΑΣ

Ομ. Καθηγητής Παιδιατρικής Α.Π.Θ.

Εμείς οι Χαλκιδικιώτες χαρακτηριζόμαστε από μία υψηλή αίσθηση του χιούμορ! Αυτό αντικατοπτρίζεται στα αναρίθμητα **μασάλια**¹ μας, που δεν χάνουμε ευκαιρία να τα απολαμβάνουμε μεταξύ μας καθώς και στα αναρίθμητα **παρανόμια**², που «κολλούμε» αφειδώς ο ένας στον άλλο. Βασικό χαρακτηριστικό του Χαλκιδικώτικου χιούμορ είναι ο αυτοσαρκασμός, που όταν γίνεται με το Χαλκιδικιώτικο ταλέντο και την Χαλκιδικιώτικη γλώσσα αποτελεί πηγή αστείρευτου γέλιου.

Θα αναφέρω κάποια μασάλια όπως τα θυμάμαι να τα λένε μεταξύ τους οι αγαπημένοι μου συμπατριώτες, στα οποία αυτοσαρκάζοντες και την ντοπολαλιά τους το διασκεδάζουν με την ψυχή τους.

Ευχαριστώ θερμά τον Πολυγυρινό φίλο μου, μαθηματικό Κώστα Κοντογιαννόπουλο καθώς και τον Αρναιώτη φίλο μου Δημήτρη Κουμπωτή, που μου πρόσφεραν τις ακριβές τους θύμησες επί του θέματος για να τις ενώσω με τις δικές μου.

1. «ΜΑΣ ΜΑΣ ΜΑΣ'Ν»

Συναντώνται δύο συνομήλικοι νεαροί, που πλησίαζε η ηλικία τους να στρατολογηθούν. Ο ένας από αυτούς μόλις είχε πληροφορηθεί ότι είχαν «μαζέψει» και είχαν «ντύσει» (στρατιωτικά) τους λίγο μεγαλύτερους τους και οσονούπω πλησίαζε ο καιρός που θα «μάζευαν» και θα «έντυναν» και τους ίδιους. Ανακοίνωσε λοιπόν με έξαψη ο νεαρός αυτός την πληροφορία που έμαθε στον συνομήλικό του, ο οποίος όμως έδειξε παγερή αδιαφορία για το επικείμενο στρατιωτικό τους «μάζεμα» και για το στρατιωτικό τους «ντύσιμο». Ιδού ο διάλογος που διημερίφη μεταξύ τους:

1ος νεαρός: **Τά μαθις τα νέα! Τσ' έντσαν τσ' αλ(ι)νοί!**

2ος νεαρός: **Μας τσ' έντσαν.**

1ος νεαρός: **Μα θα μας μασ'ν κι μας!**

2ος νεαρός: **Μας μας μασ'ν.**

Μεθερμηνευόμενος ο διάλογος σημαίνει:

1ος νεαρός: Τά μαθες τα νέα! Τους έντυσαν τους άλλους.

2ος νεαρός: Ας τους έντυσαν.

1ος νεαρός: Μα θα μας μαζέψουν κι εμάς!

2ος νεαρός: Ας μας μαζέψουν.

Η έκφραση «**μας μας μασ'ν**» (ας μας μαζέψουν) έμεινε στην καθημερινότητα των Χαλκιδικιωτών και την χρησιμοποιούν όταν θέλουν να εκφράσουν την απόλυτη αδιαφορία τους για κάτι που συμβαίνει ή επίκειται να συμβεί.

1. **Μασάλ'(ι) ή μασλάτ'**: καλαμπούρι, ανέκδοτο, αστεία διήγηση

2. «Η Θ'ΚΟΣ ΜΑΣ Η Δ'ΜΗΤΡΗΣ»

Εκείνα τα χρόνια τα στερημένα, για πολλά αγόρια, που πήγαιναν να υπηρετήσουν στον Στρατό, ήταν η πρώτη φορά στη ζωή τους, που έτρωγαν συστηματικά και χορταστικά και που ξεκουράζονταν από την καθημερινή σκληρή αγροτική δουλειά. Έτσι θυμάμαι πολλούς συμπατριώτες μου στρατιώτες, όταν επέστρεφαν από τη στρατιωτική τους θητεία, να είναι καλοθερμμένοι και ξανανεωμένοι. Αυτό έκανε τ' θειά τ' Ναστασιά να απορεί και να λέει: «**Μαρή, τι τσ' ταϊζ'ν ικει στου Στρατό κι γέντι ούλ(ι)νοι σα θριφτάρια!**»!

Σχετικά με τα ανωτέρω η μάνα μου διηγόταν, πως όταν ήταν μικρή στο διπλανό τους σπίτι κατοικούσε μια πολυμελής, πάμπωχη οικογένεια. Όταν το μεγάλο παιδί της οικογένειας αυτής, ο Δημήτρης, κλήθηκε να πάει να υπηρετήσει στο Στρατό τα μικρότερα αδέρφια του **σκάρωσαν και τραγουδούσαν εν χορώ ένα τραγουδάκι** καλοτυχίζοντας με αυτόν τον τρόπο τον Δημήτρη τους για τις λιχουδιές, που θα έτρωγε σε αφθονία στο Στρατό, που για τα ίδια ήταν όνειρο απατηλό!

Ιδού οι στίχοι του αυτοσχέδιου τραγουδιού:

**«Η θ'κός μας η Δημήτρης θα πάει φανταράκος,
Θα τρώει κουραμάνα, θα τρώει ρ'ζούγαλίκουν,
θα τρώει χαλβαδίκουν κι ένα μ'σούρ μι φακή».**

Το οποίο μεθερμηνευόμενο σημαίνει:

**«Ο δικός μας ο Δημήτρης θα πάει φανταράκος,
Θα τρώει κουραμάνα, θα τρώει ρυζόγαλο
θα τρώει χαλβά και μια πιατέλα με φακές».**

Προφανώς με την παραμόρφωση των λέξεων ρυζόγαλο σε **ρ'ζουγαλίκουν** και χαλβά και **χαλβαδίκουν** ή ήθελαν να τονίσουν την μεγάλη ποσότητα και την αξία του ρυζόγαλου και του χαλβά, που θα έτρωγε ο Δημήτρης και με τη λέξη **μ'σούρ**, που σημαίνει μεγάλο πιάτο (βαθύ), ήθελαν να τονίσουν την αφθονη ποσότητα φακής που θα έτρωγε!

3. «ΤΙ Π'ΑΕΙΣ ΙΣΥ;»

Σ' ένα πανηγύρι ένας πωλητής πουλούσε εκείνα τα αλησμόνητα πηλίνα (καμωμένα από πηλό) μικρά σταμνάκια (**κανατούδια**), που είχαν στο πλάι τους ένα δι-άτρητο σωληνάκι (**τσουλ(ι)ναρούδι με τρύπες**). Τα παιδιά τα γέμιζαν νερό και φύσαγαν στο στόμιο από το σωληνάκι. Τότε ακουγόταν ένας κελαριστός ήχος σαν λάλημα πουλιού προς μεγάλη διασκέδασή τους.

Κάποιοι πελάτης πλησίασε τον πωλητή αυτόν και ιδού ο διάλογος που διημερίφη μεταξύ τους:

2. **Παρανόμ' ή παρασούμ'**: παρατσούκλι

Πελάτης: Τι π'λεις, ισύ.

Πωλητής: Πλω π'λιά ιγύ.

Πελάτης: Αμ' δε πλεις π'λιά. Π'λό π'λεις κτάζου.

Πωλητής: Π'λό π'λώ αλά τι π'λό! Π'λο π' λαλεί σα π'λί!

Το οποίο μεθερμηνευόμενο σημαίνει:

Πελάτης: Τι πουλεις, εσύ.

Πωλητής: Πουλιά πουλώ εγώ.

Πελάτης: Αμ δεν πουλεις πουλιά. Πηλό πουλεις κοιτάζω.

Πωλητής: Πηλό πουλώ αλλά τί πηλό! Πηλό που λαλεί σαν πουλί!

4. «... ΚΑΤ' ΚΑΝ(Ι) "ΤΑΚ ΤΑΚ"»

Πήγε κάποιος το αυτοκίνητό του στο συνεργείο. Όταν τον ρώτησε ο υπάλληλος του συνεργείου τι πρόβλημα έχει με το αυτοκίνητό του, έλαβε την εξής απάντηση:

**Καπ' καπ', κάτ' κάτ',
κάτ' κάν'(ι) "τακ τακ".**

Τουτέστιν:

Κάπου κάπου, κάτω κάτω,
κάτι κάνει "τακ τακ".

5. «ΕΝΑ Κ'ΤΙ, ΜΑ ΤΙ Κ'ΤΙ!»

Αλλόφρων η μάκου η Μαρίγια έκτρεξε στο σπίτι της Πανάιους και, χωρίς να πάρει αναπνοή, της λέει: «Τί ήταν αυτό που είδαν τα μάτια μ' κι που άκ'σαν τα φτιά μ', μαρή Πανάιου!». "Τί ήταν αυτό που είδαν τα

* * *

μάτια σ' κι που άκ'σαν τα φτιάσ', καλή μ' μάκου Μαρίγια;", της απάντησε η Πανάιου. "Να, καλή μ'", συνέχισε η μάκου η Μαρίγια "ικεί σντ' πλατέα ήρτι ένα αμάξ(ι) μι φαντάρ'. Κι ένας φαντάρους είχι απού ντ' μπάντα τ' ένα κ'τι. Ένα κ'τι, μα τί κ'τι! Είχι ένα κ'τί π'του έκρενε. Κι όταν του έκρενε του κ'τί η φαντάρους τουν έκρενε και του κ'τί του φαντάρου. Μαρή, τί ήταν αυτό!".

Το οποίο μεθερμηνευόμενο σημαίνει:

"Να, καλή μου, εκεί στην πλατεία ήρθε ένα αμάξι με φαντάρους. Και ένας φαντάρους είχε δίπλα του ένα κουτί. Ένα κουτί, μα τί κουτί! Είχε ένα κουτί που του μιλούσε. Και όταν του μιλούσε του κουτιού ο φαντάρους του μιλούσε και το κουτί του φαντάρου. Μαρή τί ήταν αυτό!".

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Πιστεύω ότι τα Χαλκιδικιώτικα αυτά μασάλια εκτός από τη νοσταλγία που μας προκαλούν, εξακολουθούν να μας προσφέρουν και σήμερα το γέλιο γι' αυτό είναι ιδιαίτερα πολύτιμα. Το γέλιο είναι φάρμακο για την ψυχή, λένε οι σύγχρονοι ψυχολόγοι. Αυτό το είχε ανακαλύψει πριν από αυτούς, η θεία η Τρανταφλιά, που όταν ήταν στις «μαύρες» της έβγαине στο μπαλκόνι και φώναζε τις γειτόνισσες: «**Ιλάτι να γιλάσουμι, μαρή. Ιλάτε να πούμι κανένα μασάλ(ι) κι να γιλάσουμε. Ιλάτε να γιλάσουμι!**».

ΙΜΕΙΣ ΕΙΜΙΣΤΙ ΠΑΛΙΟΥΚΙΡΙΣΙ' Σ

συνέχεια από τη σελίδα 31

-Τι να πω ιγώ μαρί που μι πάντριψαν σι μια νύχτα;

Εμείς πέφταμε νωρίς για ύπνο να μην ξοδεύουμε το πετρέλαιο για την λάμπα. Ήλθε ο πατέρας μου από το καφενείο και λέει.

-Εύπνα τ' Κατιρίν' τ' αρραβώνιασα, έρχιτι η γαπρός.

Έρχεται η μάνα μου, σήκω γρήγορα, μου λέει, έρχεται γαμπρός.

Σηκώνουμε μάνι-μάνι, συγυρίζομαι λίγο και πάω στη σάλα να τους κεράσω, ούτε πρόλαβα να τον ιδώ. Σε μια βδομάδα έγινε ο γάμος τότε μίλησα "μι του Βασίλ' κι τι να πω! όταν τον ίδα γιουμάτουντσιμπιές απ' τσ' ψίλ' ίφριξα, έπεσα στου αχυρόστρωμα, νυφικό κριβάτ' τάχα, κουκλώθ' κα κι οτ' γίν'κι γίν'κι" είπε και γέλασε. "Έτσ' ήμασταν ιμείς οι παλιουκίρισεις"

Τι να πω! Τις αγάπησε ο Θεός και έζησαν λίγο από την αλλαγή των συνθηκών της ζωής. Τουλάχιστον χόρτασαν το ψωμί.

Μεστωμένες γυναίκες. Σαν το χώμα που τσάπιζαν. Τρυφερές σαν τον άνεμο που τραγουδάει στα στάχυα ερωτόλογα που εκείνες κάποτε ούτε τόλμησαν να ξεστομίσουν, ούτε άκουσαν.

Όταν τέλειωσαν τις διηγήσεις, τις ένοιωσα ξαλαφρωμένες. Διερωτήθηκα! Για τις ίδιες τι έκαναν; Τίποτε. Πατί απλώς έκαναν αυτό που νόμιζαν ουσιαστικό. Ουσιαζαν

τον εαυτό τους αδιαμαρτύρητα, με αξιοπρέπεια, χαμόγελο και πίστη πως αυτό είναι το σωστό.

Πα να ξεπεραστούν όλα αυτά χρειάστηκαν χρόνια και προσπάθειες για να ωθήσουν την κοινωνία μπροστά.

Οι σύλλογοι των γυναικών, έβαλαν στόχο το ξύπνημα της γυναίκας. Η γυναίκα, πληροφορήθηκε, μορφώθηκε και συνειδητοποίησε το ρόλο της στην κοινωνία. Απέκτησε ενδιαφέροντα και δικαιώματα. Χτύπησε στη ρίζα τους, τις προκαταλήψεις τις λανθασμένες αντιλήψεις και νίκησε. Έκανε φίλο της τον άνδρα.

Τώρα οι γυναίκες ευωδιάζουν, σαν λουλούδια και νιώθουν την ανατριχίλα του έρωτα να διαπερνά το κορμί τους. Κλαίνε, γελούν, μα και σωπαίνουν. Κρατούν στα χέρια τους τα τριαντάφυλλα της ομορφιάς, της αισιοδοξίας της επιτυχίας. Και με όπλα τους το δυναμισμό και την αυτοπεποίθηση προχωρούν πάντα μπροστά. Είναι γυναίκες! όχι πια ζώα. Σήμερα ο σύζυγος συναντά την νεαρή εργαζόμενη γυναίκα στο γραφείο. Είναι μια κυρία, που δεν ενδιαφέρεται για το νοικοκυριό και τα σχόλια. Οι έννοιες αμβλύνθηκαν. Ο υλισμός αποδυνάμωσε τη φαντασία τους, ζουν αντισυμβατικά και ελεύθερα. Κατάφεραν και έσβησαν από το λεξικό τη λέξη "αιδώς". Μήπως όμως αυτό συντελεί στην συναισθηματική και πνευματική αποξήρανση, στην αδιαφορία;

Είναι αλήθεια ότι πολλές φορές είπα: Πού είσαι γιαγιά μου να δεις, ότι είναι καιρός κι εγώ που μ' έβρισκες αδιάντροπη να νιώθω "Παλιοκαιρίσια".

ΠΟΙΗΣΗ

ΙΕΡΙΣΣΟΣ

Μέσα απ'τις στάχτες του σεισμού
πριν από χρόνια αναγεννήθηκες
μάζεψες τα συντρίμμια σου και τα έκανες ελπίδες
κατέβηκες, από των λόφων τα ψηλώματα
κι εκεί, που από το κάστρο σου
αρχόντισσα περήφανη, το πέλαγος θωρούσες
στην αγκαλιά του, ήρθες και κούρνιασες
του 'δωσες όλα σου τα δάκρυα
και με τους γλάρους του αντάμα, εσύ θρηνούσες.
Και τώρα, απλώνεσαι στον κόλπο σου περήφανη
και το κορμί σου, το χαϊδεύουν μαϊστράλια
και καθρεφτίζεσαι πανέμορφη
στα γαλανά, τα γελαστά σου ακρογιαλία.
Το Άθωνα, έχεις για σκιά σου και προστάτη
της Παναγιάς το περιβόλι, φυλαχτό σου
κοιτίδα εσύ, λαμπρών πολιτισμών
κρύβεις βαθιά στα σπλάχνα σου
όλη τη δόξα, απ'το αρχαίο όνομά σου.
Σ'αυτή την ξέχωρη γωνιά, της γης σου γεννηθήκαμε
έχομε δυο μικρές πατρίδες ν'αγαπάμε
τη μια που γκρέμισε μια νύχτα ο σεισμός
μα εμείς την αναστήσαμε, βαθιά μεσ'την καρδιά μας
κι αυτή, που τώρα κτίζομε το μέλλον της
ακολουθώντας μυστικά, τα όνειρά μας.
Κι όταν μας παίρνει η νοσταλγία αγκαλιά
και ζούμε με το παρελθόν μας μόνο
σαν προσευχή η σκέψη μας
ακροπατάει, στα καλντερίμια τα παλιά
εκεί που κάποτε ένας άγριος σεισμός
σταμάτησε το χρόνο.

ΜΑΙΡΗ ΠΑΝΤΕΛΙΑΔΟΥ

Η ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ ΜΑΣ

Η Χαλκιδική μας
είναι η δική μας
γη και ιστορία,
χώμα, δάσος, κύμα,
μέλλον και πορεία,
φως, τραγούδι, ποίημα,

το κρασί, το λάδι,
ήλιος ως το βράδυ,
κάστανο και μέλι,
κάμπος, βοσκοτόπι,
του Αριστοτέλη,
τ' Άγιου όρους τόποι,

παρακαταθήκη
ιερή και νίκη,
σπήλαιο Πετραλώνων
κι άνθρωποι, λεν, πρώτοι,
φρούριο αγώνων,
νους, καρδιά και νιότη...

Η Χαλκιδική μας
είναι η δική μας
γη, κόσμος και φύση,
της ψυχής χωράφι...
Ποιος θα την αφήσει
Για όλο το χρυσάφι

ΒΑΣΙΛΗΣ Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Σ.Σ. Μας εστάλη μετά τη θεομηνία της 10ης Ιουλίου 2019.

«ΤΟ ΑΚΡΟΠΡΩΡΟ»

Με τον τίτλο αυτόν κυκλοφόρησε τελευταία το νέο βιβλίο του **Δημήτρη Α. Σμάγα**, πρώην εκπαιδευτικού, συγγραφέα, αρθρογράφου και επιλέκτου μέλους του Συλλόγου μας (Α.Μ.814) από τον Άγιο Νικόλαο Χαλκιδικής. Πρόκειται για ιστορικό μυθιστόρημα 440 σελίδων που αναφέρεται στη γύρω από το 1821 περίοδο, λίγο πριν και λίγο μετά και περιγράφει τον αγώνα και την αγωνία των ανθρώπων της εποχής για την επιβίωσή τους και ταυτόχρονα για την ελευθερία τους από τον τουρκικό ζυγό. Η όλη υπόθεση εκτυλίσσεται κυρίως στην περιοχή του Αγ. Νικολάου, στα νησάκια του κόλπου του και όχι μόνο. Περιέχει και πολλά στοιχεία της ναυτικής γενικά δράσης, με ενδιαφέρουσα πλοκή και πολλά απρόοπτα. Το βιβλίο παρουσιάστηκε σε αίθουσα του Αγ. Νικολάου τον περασμένο Αύγουστο με μεγάλη επιτυχία. Σημειώνεται τέλος ότι τη διάθεση και την οικονομική εκμετάλλευση του βιβλίου ο συγγραφέας παραχώρησε ευγενικά στους δύο Πολιτιστικούς Συλλόγους του χωριού του «Βουρβουρού» και «Φυλλίς».

Η δράση του Συλλόγου μας

Ο εορτασμός της 198ης Επετείου της μάχης των Βασιλικών τον Ιούνιο του 1821 (Καπετάν Χάψα). Κυριακή 9 Ιουνίου 2019.

Πραγματοποιήθηκε και εφέτος την Κυριακή 9 Ιουνίου 2019 ο ετήσιος εορτασμός της επετείου της μάχης των Βασιλικών και του ολοκαυτώματος της Μονής της Αγ. Αναστασίας κατά την μεγάλη Ελληνική Επανάσταση (Ιούνιος 1821).

Α. Στο καθολικό της Μονής της Αγ. Αναστασίας.

Το πρωί της Κυριακής παρουσία των επισήμων εκπροσώπων της Πολιτείας του Στρατού και των Σωμάτων Ασφαλείας, τελέσθηκε η Θ. Λειτουργία και στη συνέχεια εψάλη το θρησκευτικό μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των φονευθέντων κατά την φονική εκείνη μάχη κληρικών τε και λαϊκών. Το μέλος του Δ.Σ. **Χρήστος Παυλούδης**, Αρχιεπίσκοπος Π.Ν. ε.α, εκφώνησε τον πανηγυρικό, μέσα στο Καθολικό, με επιτυχία και δέχθηκε τα συγχαρητήρια όλων. Ιδιαίτερα τόνισε την συμβολή της Χαλκιδικής στην Επανάσταση του 1821 και ότι πρέπει επιτέλους η Επανάσταση της Χαλκιδικής της 17ης Μαΐου, η φονική μάχη των Βασιλικών, το ολοκαύτωμα της Μονής της Αγ. Αναστασίας, καθώς και ο χαλασμός της Κασσάνδρας, που εορτάζεται στην Ποτίδαια τον Νοέμβριο, να μπου στα σχολικά βιβλία για να τα μάθουν τα παιδιά και όλοι οι Έλληνες, διότι όπως τόνισε ο αείμνηστος Παν. Κανελλόπουλος το 1954 όταν επισκέφθηκε τον Πολύγυρο «οι Έλληνες του Βορρά γνωρίζουν την Ιστορία του Νότου, ενώ οι Έλληνες του Νότου αγνοούν την Ιστορία του Βορρά».

Στην εκδήλωση παρέστησαν ο Υφυπουργός περιβάλλοντος κ. Σωκράτης Φάμελος ως εκπρόσωπος της Κυβέρνησης, οι Βουλευτές Κατερίνα Ιγγλέζη και Γιώργος Βαγιωνάς, ο Αντιπεριφερειάρχης Χαλκιδικής Ιωάννης Γιώργος, ο Δήμαρχος Θέρμης κ. Θεοδ. Παπαδόπουλος, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Πολυγύρου Ιωάννης Σιμώνης ως εκπρόσωπος του Δημάρχου, η Αντιδήμαρχος του Δήμου Σιθωνίας Μαρία Λαθούρη – Πάργα ως εκπρόσωπος του Δημάρχου, ο επίτιμος πρόεδρος του Παγχαλκιδικού Συλλόγου Μιχ. Καρτσιώτης, ο Πρόεδρος της Δ.Κ. Γαλάτιστας κ. Μανώλης Σειράς, ο Πρόεδρος του Εκπ. Συλλόγου Λειβαδιωτών και νυν Πρόεδρος της Τ.Κ. κ. Δημ. Γουδήρας, ο Δημοτικός Σύμβουλος Πολυγύρου Χρήστος Κομπόγιανος, ο Πρόεδρος και αντιπροσωπεία του Συλλόγου Εμμανουήλ Παππάς (Δουβίστα Σερρών), εκπρόσωποι του Στρατού και των Σωμάτων Ασφαλείας, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Εφέδρων Αξιωματικών Χαλκιδικής, επίτιμα μέλη του Συλλόγου μας και 100 μέλη και φίλοι που προσήλθαν με 2 λεωφορεία.

Μέλη του Δ.Σ. και η χορωδία του Συλλόγου, η οποία κατά την τέλεση του μνημοσύνου έψαλε το ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ και στο μνημείο τραγούδησε 2 παραδοσιακά

τραγούδια, που το ένα υμνεί τον Καπετάν Χάψα και το άλλο τον Εμμ. Παππά κ.α.

Β. Στο Μνημείο

Στο μνημείο έγινε επιμνημόσυνη δέηση από τον Αρχιμ. **Ειρηναίο Βογιατζή**, Προϊστάμενο του Ι.Ν. Της Του Θεού Σοφίας Θεσσαλονίκης εκπρόσωπο του Μητροπολίτου Μιλήτου και **Ηγουμένου της Μονής της Αγ. Αναστασίας κ.κ. Αποστόλου**. Τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή, κατατέθηκαν στεφάνια και η τελετή έκλεισε με τον Εθνικό Ύμνο από την χορωδία μας. Τελετάρχης ο κ. Δημ. Λοκοβίτης υπάλληλος της Περιφ. Ενότητας Χαλκιδικής. Στην τελετή, στο χώρο του Μνημείου προσήλθαν και αντιπροσωπίες μαθητών των Σχολείων Γαλάτιστας (Δημοτικού και Γυμνασίου) με τις σημαίες και τους δασκάλους του.

Ακολούθως δόθηκε η καθιερωμένη λιτή δεξίωση του Αντιπεριφερειάρχη κ. **Ι. Γιώργου** στην σκιά των πεύκων του παρακείμενου δάσους. Σημειώνεται τέλος ότι τον ευπρεπισμό του χώρου του μνημείου και των πέριξ επιμελήθηκε, με ιδιαίτερη φροντίδα ο Δήμος Πολυγύρου δια του Αντιδημάρχου του κ. Ιωαν. Σιμώνης (Γαλάτιστα).

Συνεστίαση των τμημάτων του Παγχαλκιδικού επί τη λήξει της περιόδου 2018-2019 σε εστιατόριο στον Χολομώντα. Κυριακή Μεσημέρι 9 Ιουνίου 2019

Μετά τις εκδηλώσεις μνήμης και τιμής στη Μονή της Αγ. Αναστασίας και στο Μνημείο του κ. Χάψα μέλη της χορωδίας, του χορευτικού και άλλων τμημάτων του Συλλόγου, καθώς και φίλοι με δύο λεωφορεία (το ένα παραχώρησε δωρεάν το πρακτορείο ταξιδιών ΑΘΩΣ και το άλλο το ναύλωσε ο Σύλλογος) μετέβησαν στον Χολομώντα, όπου στην γνωστή ταβέρνα Τζιμης γευμάτισαν και διασκέδασαν με υπέροχη ορχήστρα. Τα ποτά πρόσφερε σε όλους ο βουλευτής κ. Γεώργιος Βαγιωνάς που ήταν παρών στο γεύμα. Τον ευχαριστούμε θερμά. Ο χορός και το γλέντι ήταν υπέροχο και για αρκετές ώρες όλοι χόρευαν και χαίρονταν. Ήταν μια χαρούμενη μέρα, όπως ταίριαζε για τη λήξη μιας ολόκληρης περιόδου.

Εμφανίσεις των τμημάτων του Συλλόγου

Της χορωδίας

Η χορωδία του Παγχαλκιδικού Συλλόγου εμφανίστηκε στις 28 Ιουνίου στην Γαλάτιστα, στο Φεστιβάλ χορωδίων που οργάνωσε ο Σύλλογος Γυναικών Γαλάτιστας.

Του χορευτικού

- Στην Σκιάθο. Από 28/6 μέχρι 1/7/2019 έλαβε μέρος στο 6ο Διεθνές Φεστιβάλ χορευτικών Συγκροτημάτων. Οργάνωση: Σύλλογος Γυναικών Σκιάθου.

- Στον Πολύγυρο. Στις 23/8 στην 5η Γιορτή ανάδειξης τοπικών προϊόντων και πολιτιστικών εκδηλώσεων «Γεύση –Παράδοση –Πολιτισμός» που οργάνωσε το

Μ.Π.Α.Κ.Ν.Π. του Δήμου Πολυγύρου.

- Στη Νέα Έφεσο. Στις 18/5/2019 στην 3η Πανελλήνια Συνάντηση Πολιτιστικών Συλλόγων.

- Στην Χίο. Από 28/8 μέχρι 1/9/2019 στο 5ο Φεστιβάλ Χορευτικών συγκροτημάτων. Οργάνωση: Σύλλογος Διατήρησης Πολιτιστικής Κληρονομιάς «Χίοι εν χωρώ».

- Στον Ταξιάρχη. Στις 7/9/2019 στην πλατεία του χωριού σε εκδήλωση που οργανώνει κάθε χρόνο ο Σύλλογος Απανταχού Ταξιαρχιωτών που Πρόεδρος είναι ο Γεν. Γραμματέας του Συλλόγου μας κ. Αστ. Λυρτζής.

Σημείωση: Να πως περιγράφει γλαφυρά ο έγκριτος φωτογράφος Νίκος Δημαράς το Φεστιβάλ της Χίου στο οποίο μετείχε και ο ίδιος ως εκδρομέας: «...Να χτυπούν ταυτόχρονα κανονάκια, τουμπερλέκια και λαγούτα, να "κεντά" περίτεχνα το βιολί, να αντιλαλεί το κλαρίνο και να "κελαηδούν" οι τραγουδιστές στο ανοιχτό θέατρο της Χίου, ξεσηκώνοντας τους πιο σπουδαίους χορευτές από όλη την Ελλάδα, ε, αυτό δεν είναι λίγο, ούτε μπορεί να συγκριθεί με καθημερινές συνήθειες...»

Η μεγάλη εκδρομή στη Ρωσία 12-19 Ιουλίου 2019

Ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος προγραμματίσει και οργάνωσε για 4η φορά Εκδρομή στην Ρωσία. Οι προηγούμενες 3 εκδρομές πραγματοποιήθηκαν τα έτη 2013 με 82 εκδρομείς, το 2014 με 40 εκδρομείς και το 2015 με 41 εκδρομείς. Φέτος στην εκδρομή πήραν μέρος 93 μέλη και φίλοι του Συλλόγου, χωρισμένοι σε 2 group. Στην εκδρομή μετείχαν τα μέλη του Δ.Σ. Ιωάννης Κοτσάνης Πρόεδρος, Καραβάτος Σαραφιανός Μέλος, στο 1ο group. Νικόλαος Μπούφτας Ειδ. Γραμματέας και Παυλούδης Χρήστος μέλος στο 2ο group. Η μετάβαση και επιστροφή έγινε αεροπορικώς και η διαδρομή Μόσχα – Αγ. Πετρούπολη έγινε με τρένο τελευταίας τεχνολογίας. Τέσσερις διανυκτερεύσεις είχαμε στην Μόσχα στο υπέροχο ξενοδοχείο AZIMUT στο κέντρο της πόλης, απέναντι από το Υπουργείο Εξωτερικών με καταπληκτική θέα (μαζί τα group) και 3 διανυκτερεύσεις στην Αγ. Πετρούπολη σε ξενοδοχεία επίσης πολύ καλά (HOLLIDAY IN το 2ο group και Vedensky το 1ο group). Όλα πήγαν όπως είχαν προγραμματιστεί από τον Πρόεδρο Ιωάννη Κοτσάνη και τα μέλη του Δ.Σ. που ήταν στην εκδρομή. Πολλά υπέροχα και θαυμάσια επισκεφθήκαμε και ζήσαμε. Η ικανοποίηση και η ευχαρίστηση από όσα είδαν, άκουσαν και βίωσαν όσοι ήταν στην εκδρομή, ζωγραφίζεται και σήμερα στα πρόσωπα όλων, όταν τους ρωτήσεις πως περάσατε στην Ρωσία.

Μόσχα 12,13,14,15 Ιουλίου

Τις 4 ημέρες θαυμάσαμε διάφορες πλατείες, που συναγωνίζονται η μία την άλλη σε ομορφιά και γραφικότητα. Δάση, πάρκα, λουλουδιασμένοι σχηματισμοί στο καταπράσινο γρασίδι, συντριβάνια έργα τέχνης, καθαριότητα υποδειγματική, αρχοντιά. Επισκεφτήκαμε την Κόκκινη πλατεία με τον κουκλίστικο ναό, του

Βασιλείου του Σαλού. Το κρατικό ιστορικό Μουσείο, το Πανεπιστήμιο Λομονόσοφ, το Μοναστήρι Ντοβοντέβιτση, μπροστά από την Λίμνη των κύκνων, τον περίφημο Ναό του Σωτήρος και την Γέφυρα του Πατριάρχη, το Μουσείο του Μεγάλου πατριωτικού πολέμου 1941 – 1945 με τους έξι πανοραμικούς πίνακες, το Μουσείο Κοσμοναυτικής – Αστροναυτικής και το καταπληκτικό πάρκο δίπλα στο Μουσείο. Τους Ναούς του Κρεμλίνου, είδαμε το Τσάρο – κανόνι και την Τσαρίνα – Καμπάνα, τους επιβλητικούς πύργους της εποχής του Στάλιν (λεγόμενες επτά αδελφές) κ.α. Ιδιαίτερη αναφορά θα κάνουμε στο Μετρό της Μόσχας σκαμμένο στο χέρι (δεκαετία του 1930) κρύβει πίσω από τους τοίχους ανθρώπινες ιστορίες που θα μείνουν άγνωστες για πάντα. Αρκεί να σημειωθεί, οι εργάτες δούλευαν ασταμάτητα αφού τότε δεν υπήρχε μετροπόντικας, για να τελειώσουν το μεγαλόπνοο έργο. Πρόκειται για μια τεχνική κατασκευή που κοσμείται από σπάνιες τοιχογραφίες, μεγάλης καλλιτεχνικής αξίας, αγάλματα, βιτρό, μωσαϊκά, ψηφιδωτά, ενταγμένα καλαισθητά στο χώρο, ώστε να τον ανάγουν σε χώρο πολιτισμού. Πραγματικά γοητευτήκαμε.

Ένα βράδυ παρακολούθησαμε σε παραδοσιακό κτίριο κοντά στον Ναό του Σωτήρος που φιλοξενούσε και έκθεση ζωγραφικής, **κονσέρτο** με θρησκευτικούς ύμνους και παραδοσιακή μουσική της Μόσχας που μας ενθουσίασε. Επίσης ένα άλλο βράδυ σε μοντέρνο θέατρο τα 52 άτομα που παρακολούθησαν την φολκλорική παράσταση με τίτλο «**Η ιστορία της Ρωσίας μέσω της Μουσικής**» έφυγαν γοητευμένοι.

Αγία Πετρούπολη 16,17,18,19 Ιουλίου

Κατά την διάρκεια του ταξιδιού μας με το ημερήσιο εξπρές τρένο απολαύσαμε μια πανέμορφη διαδρομή με γνήσια απέραντα τοπία της Βορειοδυτικής Ρωσικής επαρχίας. Η Αγία Πετρούπολη πάλαι πρωτεύουσα της χώρας και αγαπημένη πόλη των Τσάρων και των αυτοκρατόρων υπερτερεί της Μόσχας σε κομψότητα, καλαισθησία και ομορφιά, το κοσμοπολίτικο χαρακτήρα της και κρατάει ζηλότυπα ένα μεγάλο μέρος της παλιάς της λάμψης. Της εποχής που οι φιλόδοξοι άρχοντες της χώρας είχαν χειμερινά και θερινά καταλύματα και σώριαζαν αμέτρητες ποσότητες χρυσού, πολύτιμων λίθων και κεχριμπαριού. Κτισμένη πάνω στον πλωτό ποταμό Νέβα με τα γραφικά κανάλια του και τις γέφυρες. Θυμίζει κάτι από Βενετία, ίσως και λιγάκι από Άμστερνταμ, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν έχει τη δική της προσωπικότητα. Στην Αγία Πετρούπολη περπατήσαμε στη Λεωφόρο Νέβσκι, στην πλατεία καλών τεχνών, στις προκουμαίες των καναλιών και των ποταμών. Ξεναγηθήκαμε στο φρούριο και Ναό των Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, στο περίφημο ERMITAZ και γοητευτήκαμε από τις πανέμορφες αίθουσες των ανακτόρων με την μοναδική διακόσμηση, φανταστικά ψηφιδωτά κλπ. επίσης επισκεφθήκαμε τον μοναδικό σε ομορφιά Ναό του Σω-

τήρα σε χυμένο αίμα με τα ψηφιδωτά που καλύπτουν έκταση 7.605 τμ. Την Κροστάνδη με τον θαλάσσιο καθεδρικό Ναό του Αγίου Νικολάου στο νησί Κότλιν, τα θερινά ανάκτορα στο Πέτερχοφ με τους καταπληκτικούς κήπους και το μεγάλο παλάτι με το εξάισιο εσωτερικό του, όπου έχουν διαφυλαχθεί τα περισσότερα αυθεντικά εκθέματα απ' όσα υπήρχαν στις θερινές κατοικίες στα πέριχως της Αγ. Πετρούπολης. Τέλος στην Αγ. Πετρούπολη καταπληκτική ήταν και η κρουαζιέρα στα κανάλια και στον ποταμό Νέβα. Προφανώς είναι κατανοητό ότι είναι αδύνατο να κα-

ταγραφούν όλα τα αξιόλογα που ζήσαμε αυτές τις λίγες μέρες στην αχανή Μόσχα και στην απέραντη Αγ. Πετρούπολη. Μια γεύση παίρνει κανείς που όμως δεν πρέπει να την στερηθεί. Επειδή ήταν αδύνατο να ικανοποιήσουμε το αίτημα άλλων μελών και φίλων του Συλλόγου που ήθελαν αλλά δεν πήρανε μέρος στην εκδρομή, διότι δεν μπορούσε να γίνει τις ίδιες ημερομηνίες με τρίτο group, ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος, εφ' όσον υπάρχει ενδιαφέρον θα οργανώσει και το καλοκαίρι του 2020 πάλι εκδρομή στην ΜΟΣΧΑ και Αγ. Πετρούπολη.

Η δράση άλλων Συλλόγων και φορέων

Στην Αρναία

Η πανήγυρη του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού και το 18ο πνευματικό συμπόσιο προς τιμήν του.

Το διήμερο 23-24 Αυγούστου αφιερώθηκε και πάλι, όπως κάθε χρόνο, στη μνήμη του εθνοϊερομάρτυρα και ισαποστόλου Κοσμά του Αιτωλού στη φερώνυμη γυναικεία Μονή της Αρναίας με λατρευτικές πνευματικές εκδηλώσεις.

Έτσι την παραμονή της πανήγυρης το απόγευμα στην αρχή ψάλλθηκε στο ναΐδιο της Μονής ο Εσπερινός με Αρτοκλασία, που προσέφερε το Προσωπικό της Δασικής Υπηρεσίας (επειδή ο Άγιος Κοσμάς κηρύχθηκε προστάτης των δασών και της Δασικής Υπηρεσίας) και στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε στο Αρχονταρίκι της Μονής το Α' Μέρος του 18ου Πνευματικού Συμποσίου με γενικό θέμα: «Ο ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ» και ομιλητές-εισηγητές τον Αρχιμανδρίτη Χρυσόστομο Μαϊδώνη (Πνευματικού της Μονής) με θέμα: «Ο Άγιος Κοσμάς διδάσκαλος της μετανοίας» και τον Αρχιμανδρίτη Δανιήλ Αεράκη με θέμα: «Ο άγιος Κοσμάς για τη λατρεία».

Την κυριώνυμη ημέρα της πανηγυρικής εορτής στο ναΐδιο της Μονής ψάλλθηκε ο Όρθρος και τελέσθηκε Αρχιερατική Λειτουργία και Μνημόσυνο για όλους τους εργασθέντες στα δάση και για τους πεσόντες για τη διάσωση των δασών και στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε το Β' Μέρος του Συμποσίου με ομιλητές-εισηγητές τον Αρχιμανδρίτη Βενέδικτο Νεοσκητιώτη (του Αγίου Όρους) με θέμα: «Ο Άγιος Κοσμάς διδάσκαλος της αγάπης» (Σημ.: την Εισήγησή του διάβασε ο Αρχιμ. Χρυσόστομος Μαϊδώνης λόγω απουσίας του εισηγητή για λόγους υγείας) και την Ηγουμένη της Μονής Μαριάμ με θέμα: «Ο Άγιος Κοσμάς για την πνευματική ζωή των Χριστιανών».

Του Συλλόγου Μ.Ο. ΑΠΟΛΛΩΝ Αρναίας ήταν:

- Στις 20/7/2019 στο δημοτικό στάδιο Αρναίας με τους τραγουδιστές Βασίλη Καρρά και τον Μάκη Δημάκη.
- Στις 24 και 25 Ιουλίου Στην πανήγυρη της Αγ. Παρασκευής στο Άλσος με σουβλάκια και ποτά.

- Στις 30 Αυγούστου στον χώρο του δημοτικού σχολείου με την ορχήστρα του Άκη Σιμόπουλου και Γιώργου Μαναζή.

Του Συλλόγου Γυναικών Αρναίας

11-12 Μαΐου Ανθοέκθεση στο Δημοτικό Σχολείο Αρναίας, 11 Ιουνίου Δωρεάν γυναικολογικός έλεγχος τεστ ΠΑΠ.

23 Ιουνίου Αναβίωση του εθίμου του Αϊ Γιάννη "Κλειδωνα".

27 Αυγούστου Εορτασμός του Αγίου Φανουρίου. Προστάτης του συλλόγου μας. Πραγματοποιήθηκε εκκλησιασμός με αρτοκλασία και ακολούθησε καφές-συζήτηση με τις γυναίκες της περιοχής.

Καλούμε όλες τις γυναίκες της περιοχής μας να δώσουν βήμα στην φωνή και στην ζωή τους. Γίνε κι εσύ μέλος του Συλλόγου Γυναικών Αρναίας!!!

Στοιχεία επικοινωνίας: Τηλ 6951298955

και στο Facebook Σύλλογος Γυναικών Αρναίας.

Μέλη: Ασκητή Κατερίνα, Στέλλα Γκογκιτσισβίλι, Καραστέργιου Ευαγγελία, Κατράνη Ευαγγελία, Τσολάκη Ειρήνη, Μπήρου Στέλλα, Άννα Σουμπιτιντζε

Του Συλλόγου των Απανταχού Ταξιαρχιωτών Γενική συνέλευση

Η συνέλευση, η κοπή πίτας, οι εκλογές και το γλέντι μας πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 20-1-2019 στην αίθουσα του Παγχαλκιδικού Συλλόγου, με αρκετή προσέλευση μελών του συλλόγου. Αναλύσαμε τα θέματα του συλλόγου όπως: Ο Διοικητικός και Οικονομικός Απολογισμός έτους 2018, Ο Προϋπολογισμός έτους 2019, Ενημέρωση – Συζήτηση, Προτάσεις για διοργάνωση εκδηλώσεων στη μόνιμη έδρα του συλλόγου μας που έχουμε στη Θεσσαλονίκη ή στο χωριό μας, Προτάσεις για το καλό του χωριού μας. Το μέλος του συλλόγου μας ο δικηγόρος Ρανταβέλλας Άγγελος ανέλυσε τις διαδικασίες για την εγγραφή των δικαιωμάτων στο Κτηματολόγιο. Έγιναν οι εκλογές για το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, η σύνθεση του οποίου για την περίοδο 2019 – 2020 είναι:

Πρόεδρος: ΛΥΡΤΖΗΣ ΣΤΕΡΙΟΣ, Αντιπρόεδρος: ΖΙΟΥΠΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, Γραμματέας: ΚΑΚΑΡΙΚΑΣ ΡΕΝΟΣ, Ταμίας: ΜΑ-

ΛΑΝΔΡΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, Κοσμήτορας: ΒΛΑΧΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, Μέλος: ΠΑΛΛΑΣ ΘΩΜΑΣ, Μέλος: ΜΑΝΑΖΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
Ετήσιος χορός: Πραγματοποιήθηκε με πολύ μεγάλη επιτυχία και με πάρα πολύ μεγάλη συμμετοχή των μελών και των φίλων μας, ο ετήσιος χορός του Συλλόγου μας το μεσημέρι της Κυριακής 3 Μαρτίου στην ταβέρνα «ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ». Σε μια κατάμεστη αίθουσα με καλή μουσική, πολύ κέφι, καλή διάθεση των συμμετεχόντων και πολύ χορό, πραγματοποιήθηκε ένα τρικούβερτο γλέντι.

Πρωτομαγιά: Συναντηθήκαμε και φέτος τα μέλη, συχωριανοί και φίλοι του συλλόγου στην καθιερωμένη συνάντηση, στο χωριό μας στο εξωκλήσι Άγιος Νικόλαος, την Τετάρτη 1 Μαΐου, για πικ νικ και μπάρμπεκιου. Η συμμετοχή ήταν μικρή κυρίως λόγω του κρύου που είχε εκείνη τη μέρα στο χωριό.

Πενθήμερη εκδρομή στη Ρώμη 31/3-4/4: Ξεναγηθήκαμε στη νεκρόπολη της Πομπηίας και στην συνέχεια στη Ρώμη επισκεφτήκαμε το ιστορικό κέντρο και τα αξιοθέατα αυτού, το ανεξάρτητο κρατίδιο του Βατικανού, όπου ξεναγηθήκαμε στα μουσεία του και τη Βασιλική του Αγίου Πέτρου, τη μεγαλύτερη εκκλησία του κόσμου. Με ημερήσια εκδρομή επισκεφτήκαμε την πρωτεύουσα της Τοσκάνης, την υπέροχη Φλωρεντία με τα όμορφα αξιοθέατα της και την τελευταία ημέρα περιηγηθήκαμε στη Νάπολη με το λεωφορείο, λόγω βροχής και αναχωρήσαμε από το αεροδρόμιο της Νάπολης για την επιστροφή στην πόλη μας με γεμάτοι όμορφες αναμνήσεις.

Πενθήμερη εκδρομή στην Κωνσταντινούπολη 9-13/5: Άλλη μια καταπληκτική οδική πενήμερη εκδρομή του συλλόγου μας στη Βασιλεύουσα, στην πόλη των πόλεων στην Κωνσταντινούπολη όπου περιηγηθήκαμε σε όλα τα αξιοθέατα της πόλης, (την Του Θεού Αγία Σοφία, την Μονή της Χώρας με τα καταπληκτικά ψηφιδωτά κλπ), στα στενά του Βοσπόρου, στη Χάλκη και τη Θεολογική Σχολή της Χάλκης, στην Πρίγκηπο, με ρίβε καράβι, παρακολουθήσαμε τον εσπερινό στο πατριαρχείο, όπου είχαμε συνάντηση και πήραμε την ευλογία του Πατριάρχη μας. Στο δρόμο της επιστροφής σταματήσαμε στην όμορφη Αλεξανδρούπολη και με διάφορες στάσεις επιστρέψαμε νωρίς το βράδυ γεμάτοι όμορφες εικόνες και συγκινήσεις με τους περισσότερους να θέλουν να ξαναπάνε.

12ο Αντάμωμα των Ταξιαρχιωτών και των φίλων του χωριού: Με κατάμεστη την πλατεία, πολύ κέφι και τρικούβερτο γλέντι στην πλατεία του Ταξιάρχη ολοκληρώθηκε, το 12ο ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΤΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΙΩΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ, το Σάββατο 7/9/2017

Το Συλλόγου Ιερισσιωτών Θεσσαλονίκης

Ο Σύλλογός μας, τηρώντας πιστά το πρόγραμμά του, μετέφερε και φέτος, κατά την διάρκεια του καλοκαιριού, τις δραστηριότητές του στην αγαπημένη του γε-

νέτειρα.

Στις 19-20 Ιουλίου στο πανηγύρι του Προφήτη Ηλία, προσέφερε τις υπηρεσίες του συμβάλλοντας κατά το δυνατόν στην επιτυχία του.

--Στις 10 Αυγούστου, βράδυ Σαββάτου, σε παραλιακό, γνωστό κέντρο διασκέδασης της Ιερισσού, πραγματοποιήθηκε με μοναδική επιτυχία το καθιερωμένο εδώ και 30 χρόνια "Αντάμωμα αγάπης" θεσμός πλέον για τα καλοκαίρια της Ιερισσού. Η συμμετοχή μελών, συμπατριωτών και φίλων ήταν πέρα από κάθε προσδοκία. --Το πρωί της 12ης Αυγούστου στο αγαπημένο μας εξωκλήσι του Αγίου Παύλου, τελέστηκε η καθιερωμένη αρτοκλασία υπέρ υγείας μελών και φίλων. Ακολούθησε προσφορά καφέ στον προαύλιο χώρο, τα δε χρήματα που συγκεντρώθηκαν από προαιρετικές προσφορές διατέθηκαν για θεάρεστο έργο.

--Το βράδυ της 14ης Αυγούστου πάνω στο λόφο της Αρχαίας Ακάνθου, ο Σύλλογος γιόρτασε και φέτος σε αγαστή συνεργασία με τον Σύλλογο "Φίλοι Περιβάλλοντος Ιερισσού", την Αυγουσιτιάτικη Πανσέληνο με όλη της την λαμπρότητα. Παρέστη και ο Πρόεδρος του Παγχαλκιδικού Συλλόγου.

--Τέλος, στις 8 Σεπτεμβρίου, γιορτή Γενέσιου της Θεοτόκου, πολιούχου της Ιερισσού, ο Σύλλογος πρόκειται να συμμετάσχει στην διοργάνωση του διήμερου πανηγυριού.

Το Εκπολιτιστικό Συλλόγου Λειβαδιωτών Θεσσαλονίκης

Η ανάβαση του Λειβαδίου

Με επιτυχία διοργανώθηκε εφέτος το πρώτο Σαββατοκύριακο του Μαΐου (3 και 4 Μαΐου) η 3η ανάβαση αυτοκινήτων του Λειβαδίου από τον Αυτοκινητιστικό Όμιλο Θεσσαλονίκης (ΑΟΘ) και τον Εκπολιτιστικό Σύλλογο Λειβαδιωτών με τη συμμετοχή και ηθική και οικονομική υποστήριξη τον Δήμου Θέρμης.

Η αναβίωση των εθίμων του Αη Γιάννη του Κλήδονα

Το Σάββατο, 22 Ιουνίου 2019 πραγματοποιήθηκε στην κεντρική πλατεία του Λειβαδίου την καθιερωμένη αναβίωση των εθίμων της γιορτής του Αη Γιάννη του Κλήδονα. Η αναβίωση του εθίμου του «αμίλητου νερού», οι παραδοσιακοί χοροί γύρω από τη φωτιά και η υπέρβαση του «αφανούς» χαρίζουν στους συμμετέχοντες στιγμές χαράς και ψυχικής ανακούφισης.

Η επέτειος του ολοκαυτώματος του Λειβαδίου

Το ολοκαύτωμα του Λειβαδίου έγινε, σύμφωνα με την προφορική παράδοση και τις ιστορικές πηγές, την 21 η Ιουνίου του 1821, μετά τη θυσία του Καπετάν Στάμου Χάψα και των 63 Συκιωτών την 10/13 Ιουνίου 1821 στους πρόποδες του «Βούζιαρη», μεταξύ των Βασιλικών και της Αγίας Αναστασίας. Το ιππικό του τουρκικού στρατού κατέστρεψε ολοκληρωτικά το Λειβάδι, πυρπόλησε πολλά σπίτια και τον ι, ναό του Αγίου Αθανασίου, βασάνισε τους κατοίκους και έσυρε στην αιχμαλωσία

205 γυναικόπαιδα.

Οι επετειακές εορταστικές εκδηλώσεις περιλάμβαναν την τέλεση αρχιερατικής θείας Λειτουργίας στον Ι.Ν. του Αγίου Αθανασίου, στην οποία πρωτοστάτησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ιερισσού, Αγίου Όρους και Αρδαμερίου κ.κ. Θεόκλητος, επιμνημόσυνη δέηση στη μνήμη των θυμάτων και αγωνιστών του Λειβαδίου κατά τον Αγώνα για την Ανεξαρτησία του Έθνους (1821-1829) και δεξίωση των επισήμων, των επισκεπτών και των κατοίκων, χαιρετισμούς και πανηγυρική ομιλία στο Πνευματικό Κέντρο της ενορίας.

Το πανηγύρι της Παναγίας του Λειβαδίου

Το πανηγύρι της Παναγίας στο Λειβάδι διαρκεί μια εβδομάδα. Αρχίζει το προηγούμενο Σαββατοκύριακο της 15ης Αυγούστου και το πρόγραμμα περιλαμβάνει ποικίλες πολιτιστικές δραστηριότητες: καλλιτεχνικές, αθλητικές, μορφωτικές κ.ά

Η Γιορτή του Κάστανου

Η παραδοσιακή γιορτή του κάστανου θα γίνει εφέτος την Κυριακή, 20 Οκτωβρίου, στην κεντρική πλατεία του Λειβαδίου.

Του Συλλόγου Ομβριανός Πετροκεράσων Αγώνας Δρόμου βουνού

Ο Μορφωτικός Αθλητικός Σύλλογος Ομβριανός Πετροκεράσων, διοργανώνει στις 29/9/2019 τον «2ο Αγώνα Βουνού –Ομβριανός» σε πανέμορφα μονοπάτια της περιοχής των Πετροκεράσων. Την φόρμα εγγραφής καθώς και περισσότερες λεπτομέρειες για τον αγώνα, μπορείτε να τα βρείτε στη διεύθυνση www.omvrianos.gr. Η διαδρομή είναι περίπου δέκα πέντε (15) χλμ. και αποτελείται κυρίως από πανέμορφα ορεινά μονοπάτια, τα οποία καλύπτουν το 80% της διαδρομής. Ο αγώνας θα διέλθει από τοπία μοναδικής φυσικής ομορφιάς (δασώδεις εκτάσεις με καστανιές, οξιές και βελανιδιές, ρυάκια, δέντρα που σκεπάζουν τον δρόμο κρύβοντας τον ήλιο, φυσικές πηγές). Η διαδρομή είναι μέτριας δυσκολίας και σε κάποια σημεία απαιτεί από τους δρομείς μια σχετική εμπειρία κίνησης σε ορεινό μονοπάτι. Κατά μήκος της διαδρομής θα υπάρχουν δυο σταθμοί ανεφοδιασμού των αθλητών (σταθμός πηγής «Μακροκοπάνα» και σταθμός πηγής «Μπουζουγλή») στους οποίους θα υπάρχουν μπουκαλάκια νερού, ισοτονικά ποτά, μπανάνες και σταφίδες, για τους περίπου 300 αναμενόμενους να συμμετέχουν αθλητές από ολόκληρη την χώρα, και από το εξωτερικό! Τα Πετροκέρασα είναι ένας από τους πολύ λίγους εναπομείναντες παραδοσιακούς ορεινούς οικισμούς της χώρας, από τους παλαιότερους ιστορικά, και σε υψόμετρο 580 μέτρων στους βορεινούς πρόποδες της οροσειράς Χορτιάτη-Χολομώντα. Παραγωγί του χωριού μαζί με παραγωγούς της ευρύτερης περιοχής θα έχουν μια πρώτη τάξεως ευκαιρία για να εκθέσουν και να πουλήσουν τα προϊόντα της γης μας: κάστανα, ρόδια, μήλα, φλαμούρι, ρίγανη, μέλι, τσίπουρο,

κρασί, γλυκά κουταλιού, λικέρ, κ.ά.

Του Συλλόγου Παλαιόχωρας Η ΕΛΠΙΣ

Πραγματοποιήθηκε στις 10/8/2019 στην Παλαιόχωρα το 9ο Αντάμωμα χορευτικών που διοργάνωσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Παλαιόχωρας «Η Ελπίς», με τεράστια επιτυχία και προσέλευση κόσμου. Στο φετινό Αντάμωμα συμμετείχαν εννιά χορευτικά από τη Χαλκιδική και τη Θεσσαλονίκη. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Αντιπεριφερειάρχης Χαλκιδικής κ. Γιώργου, οι Αντιδήμαρχοι Πολυγύρου κ. Ζαγγίλας και Κοντογιώργης, η περιφερειακή σύμβουλος κ. Ζωγράφου, η πρόεδρος του Ν.Π. Αριστοτέλης του Δήμου Πολυγύρου κ. Κυριακού, ο Πρόεδρος του Παγχαλκδικού Συλλόγου κ. Κοτσάνης και ο Γ.Γ. κ. Λυρτζής, ο πρόεδρος της ένωσης αστυνομικών Ν. Χαλκιδικής κ. Αρχοντόπουλος, ιερείς και πρόεδροι των τοπικών Διαμερισμάτων.

Τιμήθηκαν με πλακέτες για την προσφορά τους ως πρόεδροι στον πολιτιστικό σύλλογο και τον τόπο, ο συνταξιούχος δάσκαλος κ. Αρβανίτης, καθώς και ο κ. Μπαμπαΐτης.

Την εκδήλωση παρουσίασε ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. Χρήστος Φυλαχτός. Αξίζει να σημειωθεί ότι μετά την πατινάδα των χορευτικών στην Παλαιόχωρα, μαθητές του ΚΔΑΠ Ζερβοχωριών παρουσίασαν ένα δρώμενο που είχε να κάνει με τα «Νυχτερία» τρόπο διασκέδασης των νέων τα παλιά χρόνια, που ετοίμασε η χοροδιδασκαλος του Συλλόγου «Η Ελπίς» κ. Νένα Μαυρίδου.

Χρήστος Αθ. Φυλαχτός

Του Λαογραφικού Ομίλου Σημάντρων

Ο Λαογραφικός Όμιλος Σημάντρων ιδρύθηκε το 2014, για να καλύψει το κενό στα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου, ύστερα από διακοπή της λειτουργίας του Πολιτιστικού Συλλόγου, ο οποίος ήταν μετεξέλιξη του Μορφωτικού Συλλόγου Αγροτοπαιδων Σημάντρων, που είχε ανάλογες δραστηριότητες τη δεκαετία του 1960 με 1970.

Ο Σύλλογος στεγάζεται σε ιδιόκτητο οίκημα και σήμερα διατηρεί τμήματα παραδοσιακών χορών παιδιών και ενηλίκων.

Το τμήμα των ενηλίκων συμμετέχει κάθε χρόνο στο Γαβούστημα (Αντάμωμα) του Πανελληνίου Σωματείου Καππαδοκών, που πραγματοποιείται σε διαφορετικά μέρη της Ελλάδας.

Στις δραστηριότητες του Λαογραφικού Ομίλου περιλαμβάνονται:

Οι εκδηλώσεις Μνήμης για τις Αλησμόνητες Πατρίδες κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού

Πολιτιστικές εκδηλώσεις με εκθέσεις φωτογραφίας, βιβλίου και διαλέξεις, τιμώντας τα πανηγύρια του χωριού που είναι τρία κατά τη διάρκεια του έτους: Ζωοδόχου Πηγής την εβδομάδα της Διακαινησίμου, των Δώδεκα Αποστόλων στις 30 Ιουνίου και των Πέντε Μαρτύρων

στις 13 Δεκέμβρη.

Χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις για τα παιδιά και Εθελοντική Αιμοδοσία 2 φορές το χρόνο.

Το Ναυτικού Ομίλου Στρατωνίου

Ο Ναυτικός αθλητικός όμιλος Στρατωνίου κάθε χρόνο διοργανώνει την γιορτή της θάλασσας.

Κάθε ξημέρωμα οι ψαράδες ρίχνουν στην θάλασσα τα πλεούμενα τους μικρά, μεγάλα, μηχανοκίνητα ακόμα και κωπήλατα.... Και ρίχνονται στον αγώνα της καλύτερης ψαριάς.... Μόνο εάν τους δείτε μην τους ευχηθείτε.... Το έχουν για κακό γούρι.

Το μεσημέρι επιστρέφουν και ζυγίζουν την ψάρια τους και αν έχουν πει καλά παίρνουν το βραβείο τους και αφήνουν την ψάρια για το γηροκομείο Αρναίας.

Το βράδυ το λιμάνι στολίζεται... βάζει την καλή φορεσιά του για να συνεχιστεί η γιορτή της θάλασσας με γλέντι.

Φέτος γιορτάσαμε τον 15ο διαγωνισμό ψαρέματος και ταυτόχρονα την επέτειο ίδρυσης του ομίλου 1979- 2019. Υπόσχεση δίνουμε να είμαστε εκεί και του χρόνου, να ψαρέψουμε, να γλεντήσουμε και να προσφέρουμε.

Το συλλόγου Γυναικών Στρατωνίου

--Στις 17 Αυγούστου συναυλία με τον Πέτρο Γαϊτάνο σε ένα μουσικό ταξίδι ``Με καράβι την Ελλάδα`` και την εξαμελή ορχήστρα του, συνοδευόμενος από την Χορωδία Στρατωνίου «Νεικοπτελέμα» με τον μαέστρο Σταύρο Καραμάνη.

--Στις 18 Αυγούστου, αφιέρωμα στην Ελληνική Παράδοση. Πήραν μέρος χορευτικά από το Παλαιοχώρι, το Νεοχώρι, την Μεγάλη Παναγία, και τον νομό Ημαθίας ενώ τα μέλη της χορευτικής ομάδας Στρατωνίου, ως οικοδεσπότες, υποδέχτηκαν τους φιλοξενούμενους με πλούσια εδέσματα, ξενατώντας τους παράλληλα στο Λαογραφικό Μουσείο του χωριού. Η χορευτική ομάδα Στρατωνίου, αξίζει να σημειωθεί ότι έχει λάβει μέρος σε σπουδαίες εκδηλώσεις, σε Ελλάδα και Εξωτερικό.

--Στις 19 Αυγούστου, Διαδραστικά, μουσικοκινητικά και ομαδικά παιχνίδια όπου οι μικροί μας φίλοι διασκέδασαν, γέλασαν, έπαιξαν και γενικά έδειξαν αυτό το μοναδικό ταλέντο ως παιδιά, να ενώνουν τα χέρια τους και να γίνονται μία μεγάλη παρέα.

--«PETER PAN – ταξίδι στη χώρα του ποτέ» από την παιδική ομάδα μοντέρνου χορού του Στρατωνίου Φυσικά, στο φινάλε δεν θα μπορούσε να λείπει το χρώμα, η μουσική, ο χορός.

Παιδιά, γονείς, κοινό, διοργανωτές, όλοι μαζί αποχαιρέτησαν τις Πολιτιστικές Εκδηλώσεις για το 2019 με πυροτεχνήματα και χορό, σε ένα πάρτι που κράτησε μέχρι... και το τελευταίο παιδί να μας πει ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ!

Το Συλλόγου Ν. Καλλικράτειας

Δύο σπουδαιούς συντοπίτες αθλητές, ο Χριστόφορος

Μποζίνης και ο Σταύρος Τοκμακίδης είχαν σπουδαίες επιτυχίες στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα ΤΑΕΚWON-DO στη Φιλιππούπολη της Βουλγαρίας.

Ο Χριστόφορος Μποζίνης, Δάσκαλος στους Αθλητικούς Συλλόγους "Μακεδονική Φάλαγγα" και "Μακεδόνων Μαχητών Νέας Καλλικράτειας", έπειτα από συγκλονιστική μάχη κατέκτησε το ασημένιο μετάλλιο, ενώ στις ομαδικές μάχες και στις ομαδικές θραύσεις το χάλκινο. Στην Εθνική ομάδα συμμετείχε, επίσης, ο μαθητής του και Δάσκαλος στο "Άρμα Σημάντρων" και "Μακεδόνων Μαχητών Νέας Καλλικράτειας", Τοκμακίδης Σταύρος ο οποίος κατάφερε να κατακτήσει τρία χάλκινα και ένα ασημένιο μετάλλιο.

Συγχαρητήρια και από το Δ.Σ. του Παγγαλκιδικού.

Στον Πολύγυρο. Μια ξεχωριστή εκδήλωση.

Γεύση-Παράδοση-Πολιτισμός

Σε γεγονός της χρονιάς εξελίχθηκε η 5η γιορτή ανάδειξης των τοπικών προϊόντων και των πολιτιστικών εκδηλώσεων, που με τον γενικό τίτλο **ΓΕΥΣΗ-ΠΑΡΑΔΟΣΗ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ** οργάνωσε και πάλι ο **Δήμος Πολυγύρου (Δήμαρχος Αστ. Ζωγράφος) και το Μορφωτικό Πολιτιστικό Αθλητικό και Κοινωνικό Πρόσωπο του Δήμου Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος του Δ.Σ. Ιφιγένεια Κυριάκου)**, με τη συμμετοχή φορέων και Συλλόγων της περιοχής, από 22 μέχρι 25 Αυγούστου 2019.

Τις μέρες αυτές ο πεζόδρομος της πρωτεύουσας πλημύρισε από αυθεντικές τοπικές γεύσεις, προϊόντα υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών, γαστρονομικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις και επισκέπτες κάθε ηλικίας. Οι παραγωγοί παρουσίασαν τα προϊόντα τους στο ευρύ κοινό και οι Σύλλογοι (19 από την Ελλάδα και 7 από το εξωτερικό) συμπλήρωσαν πλούτισαν και στόλισαν την εκδήλωση με τη δράση τους.

Χορευτικά συγκροτήματα από την Ελλάδα και το εξωτερικό, με τις φανταχτερές φορεσιές τους χόρεψαν στο χώρο των Έξι Βρύσεων και ενθουσίασαν το κοινό. Κάθε βράδυ είχε λαϊκό - παραδοσιακό γλέντι που έκλεινε τον κύκλο των εκδηλώσεων της ημέρας.

Στις 25 Αυγούστου κατά την τελετή λήξης των εκδηλώσεων ο Δήμαρχος κ. Αστ. Ζωγράφος, αφού τόνισε το σκοπό αυτών των εκδηλώσεων, που δεν είναι άλλος από την συντήρηση και προβολή της παράδοσης του τόπου, συνεχάρη και ευχαρίστησε τους φορείς που παρουσίασαν τα προϊόντα τους, τους Συλλόγους για τη δράση τους και τους πολλούς επισκέπτες για τρεις ημέρες απτόητοι παρακολουθούν τις εκδηλώσεις.

Η πρόεδρος του Ν.Π. Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, που είχε την ευθύνη του συντονισμού των εκδηλώσεων, με τη σειρά της ευχαρίστησε όλους όσους συνέβαλαν στην επιτυχία των εκδηλώσεων, και εξέφρασε την ελπίδα να συνεχιστεί και στο μέλλον η στήριξη, ανανεώνοντας το ραντεβού για την δη παρόμοια γιορτή του χρόνου.

Ο ΔΙΚΟΣ ΜΑΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΣΧΟΙΝΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε.

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση και χαρά δεχθήκαμε όλοι εμείς στην Χαλκιδική και όχι μόνο, την είδηση ότι ο συμπατριώτης μας Χαλκιδικιώτης **Μαργαρίτης Σχοινάς**, έχει επιλεγεί από τον πρωθυπουργό της χώρας για την θέση του Έλληνα Επιτρόπου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θέση την οποία μέχρι σήμερα κατείχε ο πρώην υπουργός **Δημήτριος Αβραμόπουλος**.

Ο Μαργαρίτης Σχοινάς γεννήθηκε στη Φούρκα της Κασσάνδρας Χαλκιδικής το 1962. Γονείς του ο Στέργιος Μαργ. Σχοινάς (επίλεκτο μέλος του Συλλόγου μας με Α.Μ. 946) και η Ελένη Τριανταφυλλίδου, αμφότεροι φιλόλογοι, που η ζωή τους σήμερα μοιράζεται μεταξύ Φούρκας και Θεσσαλονίκης, όπου τα καλοκαίρια τους επισκέπτεται και ο γιός τους Μαργαρίτης με την οικογένειά του.

Ο Μαργαρίτης Σχοινάς, είναι γνωστός, γνωστότατος σε όλους μας, τόσο από την απλότητα και την προσήνειά του, όσο και από τον μνημειώδη λόγο, με θέμα: *Το άλλο άγνωστο 1821 του Έθνους μας*, που εκφώνησε στις 14 Νοεμβρίου 2016, στις γιορτές για το Ολοκαύτωμα της Κασσάνδρας, ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. **Προκόπη Παυλόπουλου**, ο οποίος παρέστη τιμητικά στον εορτασμό και δήλωσε ευθαρσώς, αυτό που δυστυχώς δεν θέλουν να αναγνωρίσουν οι αρμόδιοι που γράφουν τα σχολικά βιβλία.

Δήλωσε λοιπόν ο **Πρόεδρος Παυλόπουλος**: «...χωρίς την Χαλκιδική, την επανάστασή της και το Ολοκαύτωμα της Κασσάνδρας το 1821, δεν θα ήταν δυνατό να έχει αυτήν την έκβαση ο αγώνας της εθνεγερσίας στον νότο, γιατί έτσι δόθηκε η ευκαιρία στους αγωνιστές της Στερεάς Ελλάδας και της Πελοποννήσου να οργανώσουν καλύτερα την επανάσταση και να έχουμε το αποτέλεσμα το οποίο είχαμε». Όταν λοιπόν ο αρχηγός του Κράτους μας δηλώνει αυτά, δεν είναι άξιο απορίας γιατί αυτοί που γράφουν τα σχολικά βιβλία δεν τα λαμβάνουν υπόψη και αγνοούν προκλητικά την ιστορική αλήθεια!

Η είδηση του ορισμού του Μαργαρίτη Σχοινά ως Επιτρόπου στην Ε.Ε. έγινε ευμενώς δεκτή και από όλα τα μέσα, τα οποία δημοσίευσαν εκτενή ρεπορτάζ με πολύ κολακευτικά λόγια για τον νέο επίτροπο της χώρας μας στην Ε.Ε.

Ο Μαργαρίτης Σχοινάς δεν είναι άγνωστος στην Ευρώπη. Αντίθετα, όπως γράφει η έγκριτη Καθημερινή «*Είναι ένας Έλληνας γεννημένος Ευρωπαίος*», αφού όλα τα ώριμα χρόνια του τα πέρασε στην Ευρώπη υπηρετώντας τους θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σταχυολογούμε τα κυριότερα: Τη διετία 2007-2009 υπήρξε ευρωβουλευτής. Στη συνέχεια διετέλεσε αναπληρωτής διευθυντής του γραφείου Συμβούλων του προέδρου της Κομισιόν **Ζοζέ Μπαρόζο**, κατόπιν θήτευσε επί κεφαλής του γραφείου του Κύπριου Επιτρόπου **Μάρκου Κυπριανού** και την τελευταία πεντα-

ετία είχε επιλεγεί και από τον πρόεδρο **Ζαν - Κλον Γιούνκερ** Εκπρόσωπος Τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το βιογραφικό του Μαργαρίτη Σχοινά δημοσιεύσαμε λεπτομερώς στο τεύχος 21/2014 του περιοδικού μας, στις σελίδες ΕΠΙΦΑΝΕΙΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΙΩΤΕΣ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ. Τώρα υπενθυμίζουμε ολίγιστα: Ο Μ.Σ. μετά την απόκτηση του πτυχίου από

τη νομική σχολή του Α.Π. Θεσσαλονίκης, φοίτησε με υποτροφία στο Κολλέγιο της Ευρώπης, το οποίο είναι γνωστό ως φυτώριο στελεχών (ευρωκρατών) για τις ανώτατες θέσεις της Ε.Ε., και για την προσεχή πενταετία θα εκπροσωπεί την Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή με πρόεδρο τη κυρία **Ούρσουλα Φον Ντερ Λάιεν**.

Αγαπητέ μας Μαργαρίτη, ακριβέ μας συμπατριώτη.

Το Δ.Σ. του Παγχαλκιδικού Συλλόγου, τα μέλη του και σύμπας ο κόσμος της Χαλκιδικής, έμπλεοι χαράς σου στέλνουμε θερμά συγχαρητήρια από την πατρίδα μας, νιώθουμε υπερήφανοι για την διαρκή σου άνοδο, σου ευχόμαστε υγεία, δύναμη και φωνάζουμε με την ψυχή μας **άξιος, άξιος, άξιος**. Και εις ανώτερα, όπως λέμε στην Πατρίδα.

Το Δ. Σ.

Επί του πιεστηρίου 10-9-2019

Ο **Μαργαρίτης Σχοινάς** ορίστηκε τελικά από την Πρόεδρο κα **Ούρσουλα Φον Ντερ Λάιεν** και αναλαμβάνει καθήκοντα **Αντιπροέδρου της Κομισιόν**. Είναι ο πρώτος Επίτροπος που έχει υποδειχθεί από την Ελλάδα και αναλαμβάνει τη μεγάλη αυτή νευραλγική θέση.

Ελπίζουμε πολλά έχει να ωφεληθεί η πατρίδα μας.

Το Δ. Σ.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΜΑΣ

Στο Νομό Χαλκιδικής στις εκλογές της 7ης Ιουλίου 2019 εξελέγησαν τρεις βουλευτές:

Ο κ. **Γεώργιος Βαγιωνάς** της Ν.Δ.,
η κ. **Κυριακή Μάλαμα** του ΣΥ.ΡΙΖ.Α
και ο **Απόστολος Πάνας** του ΚΙΝ.ΑΛ.

Οι δύο τελευταίοι εκλέγονται για πρώτη φορά.

Το Δ.Σ. και ο κόσμος της Χαλκιδικής συγχαίρει και τους τρεις εκπροσώπους μας στο Κοινοβούλιο και εύχεται υγεία και δύναμη ώστε να ενεργούν και να πράττουν τα δέοντα για το καλό της Πατρίδας και της Χαλκιδικής μας ιδιαίτερα.

Ο κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ο βουλευτής κ. **Θεόδωρος Γ. Καράογλου**, από το Ζαγκλιβέρι, επίλεκτο μέλος του ιστορικού μας Συλλόγου (Α.Μ. 1149), εκλέχθηκε Βουλευτής στη Β' Θεσ/νίκης και ορίσθηκε από τον Πρωθυπουργό της χώρας **Υφυπουργός Εσωτερικών με αρμοδιότητα στον τομέα Μακεδονίας και Θράκης**.

Το Δ.Σ. του Παγχαλκιδικού τον συγχαίρει ιδιαίτερα για τη νέα αξιωματική θέση που καλείται να υπηρετήσει, η οποία άλλωστε του είναι γνώριμη αφού πριν 5 χρόνια είχε πάλι διατελέσει με επιτυχία Υπουργός του τότε Υπουργείου Μακεδονίας – Θράκης και του εύχεται υγεία και δύναμη, προκειμένου να ανταποκριθεί με επιτυχία στα νέα του καθήκοντα.

Σύντομο βιογραφικό

Αυτοδιοικητική πορεία

Ο κ. Θεόδωρος Γ. Καράογλου έχει ήδη συμπληρώσει 17 1/2 γόνιμα χρόνια στο χώρο της αυτοδιοίκησης και έχει περάσει απ' όλες σχεδόν τις βασικές βαθμίδες του χώρου:

-Εκλέχτηκε δυο φορές Πρόεδρος της Κοινότητας της γενέτειρας του (1986 και 1990), και Γεν. Γραμματέας της ΤΕΔΚ Ν. Θεσσαλονίκης

-Εκλέχτηκε τρεις φορές (1994, 1998 και 2002) Νομαρχιακός σύμβουλος Ν. Θεσσαλονίκης.

Κοινοβουλευτική πορεία-Βουλευτής

Εκλέχτηκε **οχτώ φορές βουλευτής, από το 1994 συνεχώς μέχρι σήμερα**, στην Β' εκλογική περιφέρεια της Θεσσαλονίκης, πάντα πρώτος σε σταυρούς προτίμησης: (7 Μαρτίου 2004, 16 Σεπτεμβρίου 2007, 4 Οκτωβρίου 2009, 6 Μαΐου 2012, 17 Ιουνίου 2012, 25 Ιανουαρίου 2015, 20 Σεπτεμβρίου 2015 και 7 Ιουλίου 2019) και πήρε μέρος σε δεκάδες επιτροπές της Βουλής και σε αποστολές στο εξωτερικό με θετική πάντα παρουσία.

ΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΑΣ

Μέχρι σήμερα χορηγοί του περιοδικού είναι:

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΓΙΩΝΑΣ (τ. 1-4), ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ (τ. 5-6),
ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΜΑΣΑΛΑ-ΜΟΥΣΤΟΥ (τ. 7), ΜΟΣΧΟΣ ΜΟΣΧΟΣ (τ. 8),
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ & ΟΛΥΜΠΙΑ ΓΡΑΜΜΕΝΑ (τ. 9), ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ (τ. 10),
ΧΡ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ (τ. 11), ΠΕΡΙΦ. ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ (τ. 12),
ΚΩΝ. & ΑΦΡ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ (τ. 13), ΔΗΜΟΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ (τ. 14),
ΜΑΓΔΑ ΚΕΚΕΡΗ-ΣΛΙΝΗ (τ. 15), ΗΛΕΚΤΡΑ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (τ. 16),
ΕΛΛΗ, ΜΑΡΙΑ, ΚΑΙΤΗ & ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥΔΗ (τ. 17),
ΔΗΜΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ (τ. 18), ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΟΣ (τ. 19),
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΙΝΩΝ & ΘΩΜΑΣ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ (τ. 20),
ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΓΛΟΥ (τ. 21), ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΖΙΤΖΙΟΣ (τ. 22),
ΕΚΜΕ Α.Ε. Ι. & Β. ΚΑΡΥΩΤΗΣ (τ.23), ΠΑΥΛΟΣ ΔΕΑΣ (τ. 24),
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΡΑΒΑΤΟΥ (τ. 25),
ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ (τ. 26), ΟΡΕΣΤΗΣ ΣΙΜΩΝΗΣ (τ. 27),
ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΖΙΤΖΙΟΣ (τ. 28), ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΙΝΩΝ (τ. 29),
ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ (τ. 30), ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΙΣΚΙΝΗΣ (τ. 31),
ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ (τ. 32), ΟΡΕΣΤΗΣ ΣΙΜΩΝΗΣ (τ. 33),
ΕΛΛΗ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥΔΗ & ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΤΑΜΠΟΥΛΗ (τ. 34),
ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΑΣΤ. ΣΧΟΙΝΑΣ (τ. 35), ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ (τ. 36),
ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΚΟΥΚΟΥΜΠΗΣ (τ. 37), ΑΡΓΥΡΙΟΣ ΤΣΑΚΝΗΣ (τ. 38),
ΣΤΕΛΙΟΣ ΒΑΛΙΑΝΟΣ (τ. 39), ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΓΙΩΝΑΣ (τ. 40).**

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΧΟΡΗΓΟΣ

Ζητείται χορηγός για το επόμενο 41ο τεύχος: Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2019.

Η εκτύπωσή του κοστίζει 1980 ευρώ.

Η χορηγία μπορεί να γίνει από ένα πρόσωπο ή φορέα ή και από περισσότερα.

Για εκδήλωση ενδιαφέροντος στο τηλέφωνο 6936 950 188 και 6973 425 944.

Η Χ Ο Ρ Η Γ Ι Α

Χορηγός της έκδοσης του παρόντος 40ού επετειακού τεύχους είναι

ο ευπατρίδης **δρ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΓΙΩΝΑΣ**

Ιατρός- Βουλευτής από την Αρναία,
Μέγας Ευεργέτης του Παγχαλκιδικού Συλλόγου μας.

Για άλλη μια φορά σήμερα ο κ. **Γεώργιος Βαγιωνάς** έρχεται με την χορηγία του αρωγός στην προσπάθεια του Παγχαλκιδικού Συλλόγου να συνεχίσει απρόσκοπτα την έκδοση του περιοδικού, που ήδη κρατάτε στα χέρια σας.

Το Δ.Σ. και όλος ο κόσμος του Συλλόγου και της Χαλκιδικής του εκφράζουμε δημόσια θερμές ευχαριστίες και ευγνωμοσύνη.

Για πρώτη φορά ο κ. **Γ. Βαγιωνάς** έγινε χορηγός στην έναρξη της έκδοσης του περιοδικού το 2009, αναλαμβάνοντας τότε την δαπάνη για την έκδοση των τεσσάρων πρώτων τευχών (τ. 1-4). Αποτέλεσμα ήταν το παράδειγμά του να έχει συνέχεια και να βρίσκονται κάθε φορά χορηγοί φιλότιμοι συμπατριώτες, φίλοι και φορείς, με αποτέλεσμα να περάσουν δέκα ολόκληρα χρόνια (2009-2019), να έχουν κυκλοφορήσει 40 τεύχη και οι χορηγίες να συνεχίζονται. Τα ονόματα των χορηγών δημοσιεύονται σε κάθε τεύχος ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ ΕΝΕΚΕΝ.

Όμως δεν είναι μόνο χορηγός του ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ο κ. Γ. Βαγιωνάς. Έχει ανακηρυχθεί και **ΜΕΓΑΛΟΣ ΕΥΡΓΕΤΗΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ** για την καταβολή 60.000 ευρώ σε μετρητά από το προσωπικό του ταμείο για τη φιλοτέχνηση του ανδριάντα του Αριστοτέλη που στήθηκε στο ΑΠΘ και τα αποκαλυπτήρια έγιναν στις 25 Αυγούστου 2010. Το όνομά του είναι γραμμένο με χρυσά γράμματα στον πίνακα των ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΥΡΓΕΤΩΝ, που είναι ανηρτημένος στην Εστία μας.

Σημειώνεται, τέλος, ότι ο κ. **Γεώργιος Βαγιωνάς, αυτός ο ευπατρίδης**, που αποτελεί σέμνωμα της Χαλκιδικής, πέρα από τις υπηρεσίες που προσφέρει **ως ιατρός και ως βουλευτής** σε όποιον του ζητήσει (Σημειώνεται ότι έχει εκλεγεί επτά φορές βουλευτής με πρώτη το 2004 και τελευταία το 2019, πλήν της τριετίας 2012-2015 που δεν έθεσε υποψηφιότητα), έχει και την «αδυναμία» να επιχορηγεί την έκδοση διαφόρων συγγραφικών έργων πνευματικών ανθρώπων της Χαλκιδικής, που έχουν σχέση με τον τόπο μας και όχι μόνο. Αυτή η τελευταία προσφορά του, που συνεχίζεται χρόνια τώρα, με αποτέλεσμα να εκδοθούν δεκάδες βιβλία, είναι σχεδόν άγνωστη και αποκαλύπτεται μόνον από τους συγγραφείς ή από γνωστούς και φίλους, συμπτωματικά, ποτέ δε απ' τον ίδιο. Τελευταία προσφορά του (που δεν μπόρεσε να κρυφτεί) ήταν η αγορά από μέρους του 120 βιβλίων του Ν. Παπαϊκονόμου, 600 σελίδων, που εξέδωσε η Ε.Μ.Σ. με τις βιογραφίες 1.300 αγωνιστών Χαλκδικιωτών του 1821, και η αποστολή τους, μέσω των Παγχαλκδικού, στα Σχολεία όλων των βαθμίδων της Χαλκιδικής.

**Αξιότιμε Κύριε Βαγιωνά, ακριβέ μας φίλε και συμπατριώτη Χαλκδικιώτη,
Μεγάλε ευεργέτη του Παγχαλκιδικού Συλλόγου**

**Σ' ευχαριστούμε για άλλη μια φορά εκ βαθέων και σου ευχόμαστε υγεία,
μακροήμερευση και κάθε οικογενειακή χαρά και ευτυχία.**

Το Δ.Σ.

Οι νέοι αυτοδιοικητοί άρχοντες της Χαλκιδικής που εκλέχτηκαν στις εκλογές (26-5-2019 & 2-6-2019) για την τετραετία 2019 -2023

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Περιφερειάρχης, Απόστολος Τζιτζικώστας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Αντιπεριφερειάρχης, Ιωάννης Γιώργος

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Ζωγράφου Κατερίνα

Τζηρίτης Δημήτριος

ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ

Δήμαρχος, Ζωγράφος Αστέριος

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Πρόεδρος, Μαρία Σαράντη

Αντιπρόεδρος Γκλάβας Γεώργιος

Γραμματέας, Βασίλειος Λαφαζάνης

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Αβέρη Μαρία

Αβέρης Αθανάσιος

Βορδός Χρήστος, Αντιδήμαρχος

Γιαλιάς Νικόλαος

Γκλάβας Γεώργιος

Γκογκούση Μαρία

Δήμητσας Παναγιώτης

Ζαγγίλας Δημήτριος, Αντιδήμαρχος

Ζούνη Ζήση Στυλιανή

Καλλιμάνης Γεώργιος

Καμαργιώτου Τζηρίτη Άννα

Καραφουλίδης Αναστάσιος

Κομπόγιαννος Χρήστος

Κοντογιώργης Δημήτριος, Αντιδήμαρχος

Κυργιαφίνης Δημήτριος

Κυριάκου Ιφιγένεια

Λιόντας Γεώργιος

Ματέας Γεώργιος, Αντιδήμαρχος

Παπακωνσταντίνου Νικόλαος

Σαράντη Μαρία

Σιδέρης Νικόλαος

Σιμώνης Ιωάννης, Αντιδήμαρχος

Σφυρής Ιωάννης

Τσινάς Αργύριος

Χριστιανού Αγγελική

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Αντωνάς Δημήτριος, Γεροπλάτανος

Αυέρης Νικόλαος, Όλυθος

Βογιατζής Αλέκος, Μαραθούσα

Βουλγαράκης Αστέριος, Ριζά

Γαλαρινιώτης Γεώργιος, Γαλαρινό

Γεωργακούδης Στυλιανός, Αγ. Πρόδρομος

Ζουρόπουλος Οδυσσεάς, Βάβδος

Καμπούρης Νικόλαος, Παλαιόχωρα

Κατσιακιώρης Νικήτας, Πολύγυρος

Κωσταράς Στυλιανός, Παλαιόκαστρο

Μελανδινός Ιωακείμ, Βράσταμα

Ξάκης Ιωάννης, Ταξιάρχης

Παυλούδης Παύλος, Κρήμνη

Πιτσιόρλας Αστέριος, Δουμπιά

Σείρας Εμμανουήλ, Γαλάτιστα

Σιαρλή Κωνσταντίνα, Σανά

Τσίνα Χαρούλα, Μεταμόρφωση

Τσίνας Ιωακείμ, Ορμύλια

ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ

Δήμαρχος, Χαλκιά Αναστασία

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Πρόεδρος, Αλβανός Αθανάσιος

Αντιπρόεδρος, Κρυσταλλία Βαμβακά

Γραμματέας, Γαρυφαλλος Κόχειλος

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Αλβανός Αθανάσιος

Ανανίδου Ειρηνούλα

Βαμβακά κρυσταμια

Γραμμένου Ευμορφία

Δάλλα Στυλιανή

Κατσάνης Αστέριος

Κατσαρός Αθανάσιος

Κοντός Θωμάς

Κουκουβίνος Χαρίλαος

Κόχειλας Γαρυφαλλος

Κυρίτσης Βασίλειος

Λειβαδιώτης Αντώνιος

Λειβαδιώτης Ηρακλής

Λεμονή Κωνσταντία

Μανωλάς Αργύριος

Μιζόγλου Φωτεινή, Αντιδήμαρχος

Μιτελούδης Ιωάννης

Μουλαγιάννος Λεωνίδα

Παντζίκης Παύλος, Αντιδήμαρχος

Παπαγιάννης Κωνσταντίνος
 Παπαδημητρίου Μαρία
 Πούλιος Σπυρίδων, Αντιδήμαρχος
 Σερέτης Ιωάννης
 Σμυρλής Δημήτριος
 Στάκινος Βασίλειος, Αντιδήμαρχος
 Τσελέπη-μακρη Ανδρονίκη
 Φτίκας Αλκιβιάδης

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Αβραμίδης Βασίλειος, Καλλιθέα
 Βρασταμηνός Κωνσταντίνος, Παλιούρι
 Γεράκης Στυλιανός, Κασσανδρινό
 Ζώλης Λεωνίδα, Αγ. Παρασκευή
 Καπετάνιος Κομνηνός, Ν. Φώκεια
 Καρούτσου Αθανασία, Φούρκα
 Λεμονής Ιωάννης, Χανιώτη
 Μαλανδρής Χαρίλαος, Πολύχρονο
 Νάτσιος Αθανάσιος, Κρυσπηγή
 Νικολέτος Δημήτριος, Πευκοχώρι
 Παπαβασιλείου Λεωνίδα, Άφυτος
 Παπαχριστοδούλου Θεοδώρα, Ν. Σκιώνη
 Πούλιος Αθανάσιος, Καλάνδρα
 Χατζηανδρέου Παντελής, Κασσάνδρεια

ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ

Δήμαρχος, Καρράς Εμμανουήλ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Πρόεδρος, Ραμανδάνη Δέσποινα
 Αντιπρόεδρος, Ξηροστυλίδης Παύλος
 Γραμματέας, Μαυρομιχάλη Θεοδώρα

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Ασβεστάς Κωνσταντίνου Αλέξανδρος
 Γιακαγιάς Ιωάννης
 Γιοβανοπούλου Αναστασία
 Εμμανουηλίδου Ευταξία - Αθανασία
 Ευγενίου Ευστράτιος
 Ευατόγλου Γεώργιος
 Ιορδανίδου Πελαγία
 Καμπάνης Κωνσταντίνος
 Καπετάνος Ιωάννης
 Καραπανταζής Ιωάννης, Αντιδήμαρχος
 Κασσαμανώλη Παναγιώτα
 Κιλήτσος Παύλος
 Κοκκινίδης Κωνσταντίνος, Αντιδήμαρχος
 Κολογκούνης Παναγιώτης
 Μαυρομιχάλη Θεοδώρα
 Μηκέ -Τσέλιου Χριστίνα
 Μηκές Γεώργιος
 Μπέης Εμμανουήλ

Μπόμποτας Γεώργιος
 Μωυσίδης Μωυσής
 Ξηροστυλίδης Παύλος
 Παναγός Θεόδωρος
 Παπαδόπουλος Θωμάς
 Πασσαλής Κωνσταντίνος
 Ραμανδάνη Βουτσα Δέσποινα
 Σαρόγλου Παναγιώτης
 Σαρόγλου Χαράλαμπος, Αντιδήμαρχος
 Ταβλαρίδης Σταύρος
 Τσικαρίδης Παναγιώτης
 Τσιρούδας Φώτιος
 Τσομπανάκης Κωνσταντίνος, Αντιδήμαρχος
 Τσούφης Δημήτριος
 Χατζηαλέξης Δημήτριος, Αντιδήμαρχος

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Γαροφάλου Ιωάννης, Αγ. Μάμας
 Ευσταθίου Στυλιανός, Ν. Τρίγλια
 Θέργιος Νικόλαος, Ν. Μουδανιά
 Ιωαννίδης Άγγελος, Φλογητά
 Καραγιαννίδης Αθανάσιος, Λάκκωμα
 Κέριγκας Γεώργιος, Ζωγράφου
 Κιλήτσος Παναγιώτης, Ν. Τένεδος
 Κιοσσές Βασίλειος, Ν. Ποτειδαία
 Κουλακιώτης Δημήτριος, Διονυσίου
 Μιστιλίδης Σωτήριος, Σήμαντρα
 Μπαλαμπάνης Απόστολος, Κρήνη
 Μπόμποτας Κωνσταντίνος, Ν. Καλλικράτεια
 Περπερής Γεώργιος, Αγ. Παύλος
 Σιαφλιάκης Βασίλειος, Πορταριά
 Σταύρου Αναστάσιος, Ν. Σίλατα
 Τράκας Παναγιώτης, Αγ. Παντελεήμονας
 Τσάγανος Κωνσταντίνος, Ν. Πλάγια
 Τσιρίμπαση-Λεμονή Δωροθέα, Ελαιοχώρια
 Χαντζαρίδης Εμμανουήλ, Πετράλωνα
 Χαρένης Μιλτιάδης, Ν. Γωνία

ΔΗΜΟΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ

Δήμαρχος: Ντέμπλας Κυπαρρίσης

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Πρόεδρος, Καλλικρατίδας Αρσένης
 Αντιπρόεδρος Ψαρογιάννης Αστέριος
 Γραμματέας, Ζέππου Μάρθα

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Αρσένης Καλλικρατίδας
 Γιαρένης Ιωάννης
 Γιοβανέκος Τριαντάφυλλος
 Γιουβαρλάκη Αικατερίνη, Αντιδήμαρχος
 Δαλαβίτσου Αντωνία

Δαλδογιάννης Γεώργιος, Αντιδήμαρχος
 Δημητρός Δημήτριος
 Ζαφείρης Δημήτριος
 Ζέππου Μάρθα
 Ζήσιος Βασίλειος, Αντιδήμαρχος
 Ζήσιου Ειρήνη
 Καρρά Θωμαή
 Λαθούρη -Παργα Μαρία
 Ληστής Θεόδωρος
 Μαλλίνης Αθανάσιος
 Μαλλίνης Ιωάννης
 Μάντσιος Αθανάσιος
 Παραλίκας Θεοδόσιος
 Σαλπικτίδης Αβραάμ
 Τσιάρας Εμμανουήλ
 Φάλκος Αντώνιος
 Χριστοδούλου Νικόλαος, Αντιδήμαρχος
 Ψαρογιάννης Αστέριος

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Παρδάλης Αγαπητός, Αγ. Νικόλαος
 Κωστίκας Στυλιανός, Νικήτη
 Σπανός Μιχαήλ, Σάρτη
 Κυπαρισσάς Ιωακείμ, Μεταγγίτσι
 Ψηλογιάννης Αριστοτέλης, Ν. Μαρμαράς
 Καζάκας Δημήτριος, Συκιά

ΔΗΜΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ

Δήμαρχος, Βαλιάνος Στυλιανός

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Πρόεδρος, Ενεχηλίδου Μαρία
 Αντιπρόεδρος, Γιουβανάκης Χριστόδουλος
 Γραμματέας, Χαϊδευτού Ιφιγένεια

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Αντωνίου Αλέξιος, Αντιδήμαρχος
 Ατζαμής Ευριπίδης
 Αυγερινός Νικόλαος, Αντιδήμαρχος
 Βασιλειάδης Βασίλειος
 Γιαννούση Ευγενία

Γιουβανάκης Χριστόδουλος
 Γκοντίνος Κωνσταντίνος
 Ενεχηλίδου Μαρία
 Ζανάνη Μαρία
 Θαλασσινός Γεώργιος, Αντιδήμαρχος
 Καραντώνη Ελένη
 Κεφαλάς Νικόλαος
 Κούκος Γεώργιος, Αντιδήμαρχος
 Κωτάκης Γεώργιος
 Λαμπράκης Γεώργιος
 Μανωλούδα - Αλεξίου Δήμητρα
 Μαρτυγάκης Νικήτας
 Μήτρου - Ιατρού Αικατερίνη
 Μουσλής Παναγιώτης
 Παπαγεωργίου Απόστολος
 Παπαστεργίου Μαρία
 Τζιτζιρίκας Αστέριος
 Τζιτζιός Αριστείδης
 Τσακνής Αργύριος
 Τσάλας Αθανάσιος
 Χαϊδευτού Ιφιγένεια
 Χαριστάς Ιωάννης

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Αντωνίου Νικόλαος, Στρατονίκη
 Βαγιωνάς Γεώργιος, Στρατώνι
 Γερακούδης Δημήτριος, Στανός
 Γκούτσιος Αστέριος, Βαρβάρα
 Ισαακίδου Σοφία, Ν. Ρόδα
 Καλαϊτζής Βασίλειος, Ιερισσός
 Καραντώνης Δημήτριος, Νεοχώρι
 Κατσιαρμάς Γρηγόριος, Παλαιοχώρι
 Κιάτος Αγαπητός, Αρναία
 Λεμονιάδης Μιχαήλ, Ουρανούπολη
 Παπουτσής Αθανάσιος, Γομάτι
 Πασχάλης Κωνσταντίνος, Μεγ. Παναγία
 Πετράκης Ιωάννης, Ολυμπιάδα
 Πράπα-Καρανάσου Χριστίνα, Πυργαδίκια
 Τσακνής Κωνσταντίνος, Αμμολιανή
 Φαναράς Δημήτριος, Στάγειρα

ΕΥΧΕΣ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΕΣ

Με επισημότητα και με πολύ ενθουσιασμό και μεράκι ορκίσθηκαν οι νέοι Δημοτικοί μας άρχοντες και ανέλαβαν καθήκοντα από 1-9-2019 για μια θητεία τεσσάρων χρόνων. Δήμαρχοι, Αντιδήμαρχοι, Δημοτικοί Σύμβουλοι, και Πρόεδροι Κοινοτήτων έχουν ριχθεί ήδη στη δουλειά και όλοι τους σίγουρα έχουν ως στόχο την προσφορά και την προκοπή του τόπου μας, της Χαλκιδικής μας. Ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος που συμπορεύεται με την τοπική αυτοδιοίκηση όλα τα χρόνια στους τομείς του πολιτισμού, της ιστορίας, της παράδοσης, της αλληλεγγύης, του εθελοντισμού κλπ. εύχεται εγκάρδια, για άλλη μια φορά, να στεφθεί από επιτυχία το έργο τους και δηλώνει πρόθυμος για κάθε είδους συνεργασία και προσφορά.

Τιμητικά δημοσιεύουμε τα ονόματα όλης της ιεραρχίας των ΟΤΑ

Το Δ.Σ.

ΑΚΡΑΙΑ ΚΑΙΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ ΣΤΙΣ 10-7-2019

Χθές ο αγριωπός θεός των καταιγίδων χτύπησε με τους φονικούς κεραυνούς του πολλές από τις πιο όμορφες και τουριστικές παραθαλάσσιες περιοχές της νότιας Χαλκιδικής.

Επτά νεκροί είναι ο απολογισμός της σφοδρής κακοκαιρίας. Όμως το λαμπρό φως του ήλιου, η διαχρονική σοφία του Αριστοτέλη και η θεόσταλη ευλογία του Αγίου Όρους υπήρξαν οι ισχυροί αντίπαλοι του κακού.

Πηγές προσκείμενες στην Πυροσβεστική Υπηρεσία και στο ΕΚΑΒ αναφέρουν δεκάδες περιπτώσεις τραυματιών που διακομίστηκαν με ασθενοφόρα ή μετέβησαν με ιδιωτικά οχήματα σε νοσοκομεία της Χαλκιδικής και της Θεσσαλονίκης όπου εισήχθησαν και νοσηλεύονται.

Το Κέντρο Επιχειρήσεων Πολυγύρου της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας είχε δεχθεί μέχρι στιγμής πάνω από 600 κλήσεις για παροχή βοήθειας στις πληγείσες από την φονική καταιγίδα περιοχές της Χαλκιδικής και, σε 235 περιπτώσεις, έγινε επέμβαση για διασώσεις ατόμων, αντλήσεις υδάτων και κοπές δέντρων.

Λόγω των έντονων καιρικών φαινομένων αρκετές περιοχές της Χαλκιδικής βυθίστηκαν στο σκοτάδι, ενώ προβλήματα υπήρχαν και στο οδικό δίκτυο από πτώσεις δένδρων και φερτών υλικών. Η περιοχή κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης λίγο μετά τα μεσάνυχτα.

Την οδύνη του για τα θύματα της θεομηνίας στη Χαλκιδι-

κή εξέφρασε ο υπουργός Προστασίας του Πολίτη Μιχάλης Χρυσοχοϊδης μετά από σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε το πρωί στο δημαρχείο Νέας Προποντίδας στα Νέα Μουδανιά... Αμέσως περισσότερα από 40 συνεργεία σε όλο το νομό Χαλκιδικής προσπαθούν να βοηθήσουν τους πολίτες. Έχουν ήδη ενεργοποιηθεί όλες οι εθελοντικές ομάδες του νομού και οι μηχανικοί της περιφέρειας είχαν ειδοποιηθεί να ξεκινήσουν στις 05.30 τη διαδικασία καταγραφής των ζημιών σε σπίτια, αλλά και σε δημόσιες υποδομές.

Παράλληλα επί ποδός είναι συνεργεία της ΔΕΗ καθώς υπάρχουν σοβαρά προβλήματα ηλεκτροφωτισμού στις περιοχές που έχουν πληγεί περισσότερο.

Ρεπορτάζ από τον τύπο της 11ης Ιουλίου 2019

Απονομή τιμής από το Μητροπολίτη Ιερισσού κ. Θεόκλητο στον επίτιμο πρόεδρο του Συλλόγου μας κ. Μιχ. Καρτσιώτη

Την Κυριακή 20 Ιουλίου τα Πετροκέρασα γιόρταζαν και πανηγύριζαν τον πολιούχο τους Προφήτη Ηλία. Την επίσημη, την πνευματική αυτή ημέρα επέλεξε ο **Σεβ. Μητροπολίτης Ιερισσού κ. Θεόκλητος**, που ιεουργούσε, και προσέφερε στον κ. **Μιχαήλ Καρτσιώτη**, ως αναμνηστικό τιμητικό δώρο, ένα δίπτυχο με τις εικόνες του Αρχαγγέλου Μιχαήλ και του Προφήτη Ηλία σε κασετίνα με το μονόγραμμα του ιδίου, «για τις πολλαπλές υπηρεσίες, όπως είπε, που πρόσφερε ως επίτροπος του Ναού, και για τα μεγάλα έργα που εκτέλεσε». Με θερμούς λόγους επαίνεσε τον άνδρα για την πολύχρονη προσφορά όχι μόνο στην

Εκκλησία, αλλά και στην κοινωνία του χωριού του, στους άλλους τόπους όπου πέρασε και την τελευταία δεκαετία σε ολόκληρη τη Χαλκιδική.

Παραλαμβάνων ο κ. **Μιχ. Καρτσιώτης** το τιμητικό δώρο ευχαρίστησε εκ βαθέων τον Μητροπολίτη λέγοντας « για τον τόπο που με γέννησε, μ' ανέθρεψε και με άνδρωσε, καμιά προσφορά δεν είναι μεγάλη. Το χρέος μου έπραξα και θα συνεχίσω να το πράττω, εφόσον ζω, αναπνέω και σωφρονώ...».

Νέα μέλη του Συλλόγου εγγραφέντα μέχρι 30-8-2019

1. Κυριάκος Γεώργιος	Αρναία	Αρ.Μητρώου 1803	6. Παπαϊωάννου Βαλασία	Θεσσαλονίκη	Αρ.Μητρώου 1808
2. Κυριάκος Βασίλειος	Αρναία	1804	7. Μπέφας Ευάγγελος	Θεσσαλονίκη	1809
3. Τρικαλιώτη Μαγδαληνή	Αρναία	1805	8. Μπέφα Αικατερίνη	Θεσσαλονίκη	1810
4. Μπαμπούλας Κλεάνθης	Βασιλικά	1806	9. Κουρτίδης Λουδοβίκος	Αρναία	1811
5. Διαμαντής Περικλής	Θεσσαλονίκη	1807	10. Κουρτίδου Φανή	Αρναία	1812

Σημ. Το Δ.Σ. καλωσορίζει με χαρά τα νέα μέλη και τα προσκαλεί σε ενεργό συμμετοχή στη ζωή και τη δράση του Συλλόγου μας.

Το επόμενο τεύχος

Το επόμενο τεύχος (41ο) θα κυκλοφορήσει τέλος Νοεμβρίου με αρχές Δεκεμβρίου 2019.

Οι συνεργασίες, αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή, ας κατατεθούν μέχρι 10 Νοεμβρίου 2019 το αργότερο και, παράκληση, να μην υπερβαίνουν τους 9.000 χαρακτήρες (χτυπήματα με τα κενά).

ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΕ ΟΛΟΥΣ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ

Στην ετικέτα με τη διεύθυνσή σας, που είναι κολλημένη στο σελοφάν με το οποίο είναι τυλιγμένο το περιοδικό σας, αναγράφεται πάνω από το όνομά σας το έτος μέχρι το οποίο έχετε εξοφλήσει τη συνδρομή σας.

Σε ταινία DVD η Επανάσταση της Χαλκιδικής του 1821

Με έμπνευση και πρωτοβουλία του αντιστρατήγου ε.α. **Στέλιου Κυρίμη**, από τον Άγ. Μάμα, σκηνοθετήθηκε και γυρίστηκε σε ταινία, με επαγγελματία σκηνοθέτη, η Επανάσταση της Χαλκιδικής του 1821 με περιεχόμενο τα όσα φοβερά συνέβησαν στον τόπο μας στο ξεσηκωμό εκείνον (Επανάσταση στον Πολύγυρο, Εμμανουήλ Παππάς, Θυσία Χάψα και Συκιωτούδια, ολοκαύτωμα (χαλασμός) της Κασσάνδρας κλπ.). Η επίσημη παρουσίαση θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 9 Νοεμβρίου 2019 ώρα 7.30 μ.μ. σε αίθουσα του Πολεμικού Μουσείου, όπως γράφει και το πρόγραμμα στη σελ. 56 και στους προσερχόμενους θα προσφερθεί δωρεάν ένα τευχίδιο με το σενάριο της ταινίας και το DVD.

ΠΕΝΘΗ

Έφυγαν από τη ζωή:

Ο **Αθανάσιος Δημ. Πουμάκης**, από τη **Γαλάτιστα**, εφοριακός, παλαιό μέλος του Συλλόγου μας με Α.Μ. 259 και στυλοβάτης της χορωδίας μας της οποίας υπήρξε χορωδός επί δεκαετία.

Ο **Σωτήριος Δημ. Βαμβατήρας**, από τα **Πετροκέρασα**, μηχανικός Η/Υ, πρώην καθηγητής στο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, μέλος του Συλλόγου μας με Α.Μ.1293 και ευεργέτης της γενέτειράς του, με δωρεές δεκάδων χιλιάδων ευρώ προς την Κοινότητα και την Εκκλησία των Πετροκεράσων.

Ο **Πέτρος Βασίλειος**, σύζυγος της φιλόλογου **Αγγελικής Μανωλάκη** από τον Άγ. Νικόλαο, μέλους του Συλλόγου μας με Α.Μ. 651.

Το Δ.Σ. απευθύνει θερμά συλλυπητήρια στους οικείους των μεταστάντων, ευχόμενο την εξ ύψους παρηγορία. ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥΣ.

Σ.Σ. Παρακαλούνται όλα τα μέλη να ειδοποιούν τον Σύλλογο σε παρόμοιες περιπτώσεις, ώστε να ενημερώνεται η γραμματεία και το περιοδικό και να παρίσταται, αν είναι εφικτό, αντιπροσωπεία του Δ.Σ.

Το Δ.Σ.

«ΑΛΛΑΓΗ ΦΡΟΥΡΑΣ» ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Δέκα χρόνια ο επίτιμος, σήμερα, πρόεδρος του Συλλόγου μας κ. **Μιχαήλ Θεμ. Καρτσιώτης**, είχε την ευθύνη του συντονισμού της Συντακτικής Επιτροπής, την εύρεση αρθρογράφων και ύλης και την επιμέλεια της όλης διαδικασίας από τη σελιδοποίηση μέχρι την κυκλοφορία του κάθε τεύχους του περιοδικού μας. Αφού προετοίμασε και το 40ό τεύχος που κρατάτε στα χέρια σας, παρακάλεσε το Δ.Σ. του Συλλόγου να τον αντικαταστήσει, γιατί η κόπωση, όπως είπε, άρχισε να γίνεται εμφανής και πρέπει, πριν έρθει η παντελής αδυναμία, να βρεθεί άλλος, νέος, που να συνεχίσει το έργο του. Το Δ.Σ. σεβόμενο απόλυτα τη βούληση του επιτίμου προέδρου, αποδέχεται την παράκλησή του, τον συγχαίρει και τον ευχαριστεί για τα 40 τεύχη που επιμελήθηκε επί 10 ολόκληρα χρόνια, του εύχεται υγεία, καλή ξεκούραση και μακροημέρευση και ορίζει νέο συντονιστή και επιμελητή της εκδόσεως του περιοδικού από το 41ο τεύχος και εξής τον αντιπρόεδρο του Δ.Σ. **δρ. Τριαντάφυλλο Οικονόμου**, πρώην Εκπαιδευτικό, με ευχές για επιτυχία στο δύσκολο έργο του.

Στο εξής παρακαλούνται : συνεργάτες, αρθρογράφοι και όλοι οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία της έκδοσης του περιοδικού, να απευθύνονται στον νέο συντονιστή, να τηλεφωνούν και να στέλνουν τις συνεργασίες τους. Τηλ. 6973425944. E-mail toikono@sch.gr

Το Δ. Σ.

Ευχαριστούμε θερμά:

1. Τον κ. **Ιπποκράτη Κανέλλη** για την επιμελημένη και προσεκτική εργασία που προσφέρει κάθε φορά στη διόρθωση των δοκιμών του περιοδικού.
2. Τον κ. **Νικόλαο Κουκούτση**, τον κ. **Νίκο Σαμαρά**, την κ. **Μάχη Κωστοπούλου**, και τον κ. **Αβραάμ Παπαδόπουλο**, που κάθε φορά φορτώνονται μεγάλο αριθμό περιοδικών και τα μοιράζουν στα σπίτια ως καλοί ταχυδρόμοι.

Το Δ.Σ.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΟΛΟΥΣ

Λόγω των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουμε όλοι οι Έλληνες το Δ.Σ. προέβη σε διακανονισμό των οφειλών από συνδρομές. Έτσι σήμερα, ο καθένας έχει υποχρέωση εξόφλησης μόνο των συνδρομών των δύο τελευταίων ετών. Τώρα, όλοι γνωρίζετε τις οφειλές σας στον Σύλλογο, γιατί στην αυτοκόλλητη ετικέτα με τη διεύθυνσή σας, στο σελοφάν με το οποίο είναι τυλιγμένο το περιοδικό, γράφεται το τελευταίο έτος πληρωμής της συνδρομής σας.

ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ:

- α) Στον ταμιά ή σε οποιοδήποτε μέλος του Δ.Σ. ή στον αντιπρόσωπο ή τον ανταποκριτή του χωριού σας.
- β) Στα γραφεία μας, κάθε βράδυ 6-8 μ.μ., πλην Παρασκευής.
- γ) Στην **Τράπεζα Πειραιώς IBAN: GR80 0171 2330 0062 3304 0032 572**
- δ) Στους παρακάτω συνεργάτες:
 1. **Ζηνοβία Ιππ. Πάχτα**, τηλ. 6937313294 και **Ιπποκράτης Κανέλλης**, τηλ. 6947145119, για τη Θεσσαλονίκη και την Αρναία και τα πέριξ
 2. **Νίκος Πιτσιόρλας** για τον Πολύγυρο και τα πέριξ, τηλ. 6979816851 και
 3. **Χρυσοβαλάντης Μπουλούσης** για την Κασσάνδρα ολόκληρη, τηλ. 6944989934 (Κασσάνδρεια)
 4. **Χρήστος Μαστρογιάννης** για τα Νέα Μουδανιά και τα πέριξ, τηλ. 6946488555

ΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ, ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Αντιπρόσωπος: Δημήτριος Σμάγας
6942095999 (Αγ. Νικόλαος)

Ανταποκριτές:

Μεταγγιτσιού	Κατσίκας Γεώργιος 6946257817
Πυργαδικίων	Αγγελίδης Αλέξανδρος 6973016187

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΡΝΑΙΑΣ

Αντιπρόσωπος: Παντελής Ζωγράφος
6956140250 (Αρναία)
Ιωάννης Κέκερης
6947605166 (Αρναία)

Ανταποκριτές:

Αρναίας	Πάχτα Ζηνοβία 6937313294
Βαρβάρας	Τσιάλη Λεμονιά 6946525098
Μεγ. Παναγίας	Κατραντσιώτου Ελένη 6977337556
Νεοχωρίου	Χιούτης Κων/ντίνας 6945255403
Ολυμπιάδας	Αναστασίου Βασίλειος 6977775105
Παλαιοχωρίου	Τσιάλης Ευστ. Γεώργιος 6974061900
Στανού	Τουπλικιώτης Αθανάσιος 6972422953
Σταγείρων	Πέργουλης Παντελής 6974665538
Στρατονίκης	Τσανανά Ελένη σύζ. Γεωρ. 6946149510
Στρατωνίου	Ανετούδης Αριστείδης 6932622687 Μπαλαρά Γιάννα 6945983653

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΓΑΛΑΤΙΣΤΑΣ

Αντιπρόσωπος: Αστέριος Σουάνης
6978262440 (Γαλάτιστα)

Ανταποκριτές:

Βάβδου	Κουτσός Σαρ. Χρήστος 6944682564
--------	------------------------------------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΩΝ

Αντιπρόσωπος: Χρήστος Μπαμπαΐτης
6976601853 (Παλαιόχωρα)

Ανταποκριτές:

Γεροπλατάνου	Παπαρηγορίου Αθανάσιος 6943075258
Δουμπιών	Παπαοικονόμου Εμμ. Νίκος 6937671915
Κρήμνης	Κοντογιώργης Δημήτριος 6944758636
Μαραθούσας	Θεοχάρης Ευστράτιος 6938738735
Ριζών	Γιάννος Τάσος 6945167252
Σανών	Γκανιά Ροδόπη 6974786571

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΕΡΙΣΣΟΥ

Αντιπρόσωπος: Φώτης Ταλέας
6944758623 (Ιερισσό)

Ανταποκριτές:

Αμμουλιανής	Ροδοκαλάκης Παν. Γεώργιος 6944538798
Γοματίου	Κλειδαράς Σταύρος 6942560931
Ιερισσού	Μαρίνος Ιωάννης 6975505132
Νέων Ρόδων	Ταλέας Γεώργιος 6946461528
Ουρανούπολης	Χαδαλής Σωκράτης 6973315832

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ

Αντιπρόσωπος: Νικόλαος Παραλής
6932579452 (Κασσάνδρεια)

Ανταποκριτές:

Κασσανδρείας	Μπουλούσης Χρυσοβαλάντης 6944989934
Αθύτου	Κωστοπούλου Μάχη 6932474037
Καλάνδρας	Ραπτόπουλος Σάκης 6977773617
Καλλιθέα	Πόπης Κωνσταντίνος 6977426096
Κασσανδρινού	Μαθαία Μαγδαληνή 6944694417
Κρουσηγής	Σουσούρας Χρήστος 6937661655
Νέα Φώκαια	Κουκής Θεόδωρος 2374081522
Φούρκας	Μανώλτσιος Ιωάννης 6981260949

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΕΑΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Αντιπρόσωπος: Άννα Χαλκιά
6979492853 (Ν. Καλλικράτεια)

Ανταποκριτές:

Άγ. Παύλου	Μυλωνά Ελευθερία 6975023812
Λακκώματος	Καραγιαννίδης Αθανάσιος 6977039608
Ν. Γωνιάς	Βούτση Αικατερίνη 6932539114
Ν. Ηράκλειας	Ραγιάς Νίκος 6932905273
Ν. Καλλικράτειας	Τζούμα-Ζαμπόκα Κονδυλένια 6978024295
Ν. Συλλάτων	Πανταζής Αθανάσιος 6972547148
Σωζόπολης	Ψαθά Κρυσταλλένια 6982983875

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΕΟΥ ΜΑΡΜΑΡΑ

Αντιπρόσωπος: Χρήστος Γκιζγκής
6987774958 (Ν. Μαρμαράς)

Ανταποκριτές:

Νέος Μαρμαράς	Καπλάνης Γεώργιος 6983337260
Παρθενώνα	Παπαδοπούλου-Μαργαρίτη Στέλλα 6948076521

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΕΩΝ ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ

Αντιπρόσωπος: Αθανάσιος Χατζηπαπάς
6976762043 (Ν. Μουδανιά)

Ανταποκριτές:

Άγ. Παντελεήμων	Καρατζάκης Αργύριος 6976319203
Άγ. Μάμας	Κυρίμης Στυλιανός 6948080892
Διονυσίου	Ντοντσάκη-Μουτσάκη Μαρία 6942411001
Ζωγράφου	Μηνάογλου Κων/ντίνος 6972342060
Ν. Μουδανιών	Τζιουρτζιούμη Παναγιώτα 6944393553 Στεργίου Δέσποινα 6972862917
Ν. Ποτίδαιας	Χατζηκονδέλης Αθανάσιος 6944622856
Ν. Φλογητών	Μαυρίδης Βάιος 6974418120
Ολύνθου	Αναστασιάδου Μαρία Βορ. 6977413971
Πορταριάς	Καλογεράκη Άρτεμις 6972446445
Σημάντρων	Ζουμπουλίδου-Χ΄Στοιγιάννη Ελένη 6977745305

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΕΑΣ ΤΡΙΓΛΙΑΣ

Αντιπρόσωπος: Αλέξανδρος Οικονομίδης
6976238375 (Ν. Τρίγλια)

Ανταποκριτές:

Ελαιοχωρίων	Βακαλούδης Κων/ντίνος 6945331299
Κρήνης	Τσέλιου Σμαρώ 6977869760
Ν. Πλαγίων	Μπανάκης Νικόλαος 6946487662
Ν. Τενέδου	Τυροβούζης Αθανάσιος 6973909777
Πετραλώνων	Χαραλαμπίδης Αναστάσιος 6940292721

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΙΚΗΤΗΣ

Αντιπρόσωπος: Στυλιανός Κωστίκας
6974792466 (Νικήτη)

Ανταποκριτές:

Νικήτης	Αναγνωστάρας Γεώργιος 6942562006 Πούλιος Μαυρουδής 6977882330
Μεταμόρφωσης	Βασιλειάδης Ιωάννης 6946953441

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΜΥΛΙΑΣ

Αντιπρόσωπος: Βασίλειος Γκαρλής
6973557907 (Ορμύλια)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ

Αντιπρόσωπος: Αστέριος Βαμβακάς
6974486323 (Πολύχρονο)

Ανταποκριτές:

Άγ. Παρασκευής	Χριστέλη Καίτη 6974930896
Ν. Σκιώνης	Ζιώβα Τηλ. Μαρία 6978706512
Παλιουρίου	Κόνιαλη Ελευθερία 6972598392
Πευκοχωρίου	Καραμανλής Νικόλαος 6977468667
Πολυχρόνου	Μητσιάνη Αλεξάνδρα 6974960770
Χανιώτης	Πελέκα Ξένια 6977862948

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ

Αντιπρόσωποι: **Γεώργιος Διαμαντουλάκης**
6977007729 (Πολύγυρος)
Ιωάννης Κανατάς
6945822836 (Πολύγυρος)

Ανταποκριτές:

Αγ. Προδρόμου	Βατζόλας Μιλτιάδης 6945388137
Βραστών	Παντάλης Παύλος 6973263460
Παλαιοκάστρου	Δημηνάς Αθανάσιος 6945265181
Πολυγύρου	Πιτσιόρλας Νικόλαος 6979816851
Ταξιάρχη	Λυρτζής Αστέριος 6944779345

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΥΚΙΑΣ

Αντιπρόσωπος: **Μαρία Λαθούρη - Πάργα**
6980344545 (Συκιά)

Ανταποκριτές:

Συκιάς	Κανέλης Ελευθέριος Δημ. Σχ. 6972432152
Σάρτης	Φειδάκης Φίλιππος 6978773718

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ

Αντιπρόσωπος: **Αστέριος Σαμαράς**
6978279448 (Βασιλικά)

Ανταποκριτές:

Βασιλικών	Αργυρίου Αργύριος 6942250753
Γαλαρινού	Καραμόσχος Γεώργιος 6974337958
Λακκιάς	Δερμεντζής Γεώργιος 6937166492

Λειβαδίου	Γουδήρας Δημήτρης 6977824393
Σουρωτής	Σαμαράς Ιωάννης 6946219116
Ταγαράδων	Καλαφάτης Αθ. Σωτήριος, ιερέας 6979048920

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΠΑΝΩΜΗΣ

Αντιπρόσωπος: **Γρηγόριος Λάτσιος**
6944450896 (Επανωμή)

Ανταποκριτές:

Επανωμής	Λάτσιος Σταύρος 6973234643
Πλαγιαρίου	Γκόρης Στέλιος (κατάστημα) 6977222357

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΖΑΓΚΛΙΒΕΡΙΟΥ

Αντιπρόσωπος: **Άγγελος Μπαλμπάτσης**
6974372072 (Ζαγκλιβέρι)

Ανταποκριτές:

Κωτούδης Βασίλειος	6948049910
Πετροκεράσων	Κωτινούδης Μιχαήλ 6943818194
Αδάμ	Αδαμούδη Αναστασία 6937098098
Ν. Καλινδοίων	Κυργιαζίδης Νικόλαος (πρώην Καλαμωτού) 6997120748

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΘΕΡΜΗΣ

Αντιπρόσωποι: **Βασίλειος Μασιγόκος**
6974938469
Ιωάννης Τρικαλιώτης
6976570967

Αρμοδιότητες Αντιπροσώπων και Ανταποκριτών

Οι ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ και οι ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΕΣ μεριμνούν για την εγγραφή νέων μελών, για τη διακίνηση του περιοδικού μας ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ και για την είσπραξη των συνδρομών, συνεργαζόμενοι με τους κατά τόπους εισπράκτορες.

Επίσης, συνεργάζονται με τους τοπικούς πολιτιστικούς Συλλόγους και τους εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των άλλων κοινωνικών φορέων, τους ενημερώνουν ότι ο Παγχαλκιδικός διαθέτει χορωδίες και χορευτικά που πρέπει να καλούνται στις χαλκιδικιώτικες εκδηλώσεις, σε αμοιβαία βάση, και εξετάζουν και προτείνουν στο Δ.Σ. τη διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων.

Κρίνουμε σκόπιμο να το ξαναγράψουμε για άλλη μια φορά: **Ο Παγχαλκιδικός δεν είναι δευτεροβάθμιο σωματείο, ούτε προϊστάται των άλλων Συλλόγων. Είναι ίσος με όλους τους άλλους Συλλόγους των χωριών και των κωμοπόλεων.** Χρέος, λοιπόν, κάθε Χαλκιδικιώτη είναι πρώτα να γίνεται μέλος του Συλλόγου του τόπου του, για να βοηθήσει την πολιτιστική ανέλιξη του και ταυτόχρονα, αν θέλει, να γίνεται και μέλος του Παγχαλκιδικού, ο οποίος φροντίζει για γενικότερα θέματα που αφορούν σε ολόκληρη τη Χαλκιδική και τους Χαλκιδικιώτες.

Τέλος, σημειώνεται ότι οι ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ συντονίζουν το έργο τους με τους ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΕΣ της δικαιοδοσίας τους και εκπροσωπούν τον πρόεδρο και το Δ.Σ. στις τοπικές εκδηλώσεις και τους τοπικούς εορτασμούς.

Υπεύθυνος της λειτουργίας και του συντονισμού του όλου οργανωτικού δικτύου, των Αντιπροσώπων και Ανταποκριτών είναι προσωπικά ο Πρόεδρος κ. **Ιωάννης Κοτσάνης** (6936950188 και e-mail ikotsanis@gmail.com).

Τα Τμήματα που θα λειτουργήσουν Οκτώβριο –Νοέμβριο –Δεκέμβριο 2019

Το Δ.Σ. του Συλλόγου αποφάσισε την λειτουργία των τμημάτων μέχρι τον Δεκέμβριο 2019 ως εξής:

Η χορωδία

Τα μαθήματα θα γίνονται κάθε Τρίτη 19:00 – 21:00, με έναρξη την Τρίτη 1 Οκτωβρίου 2019. Υπεύθυνη του τμήματος από το Δ.Σ. είναι η κ. **Αναστασία Σούστα –Δάφφα** (Νατάσα 6981473277) Διευθυντής της χορωδίας και πιανίστας παραμένει ο κ. **Σάκης Δερμιτζάκης** (6977025234)

Το χορευτικό τμήμα (παραδοσιακών χορών)

Λειτουργούν 3 τμήματα: Δύο ενηλίκων και ένα νεανικό. Τα μαθήματα θα γίνονται κάθε Δευτέρα 18:00 – 19:00 των ενηλίκων και 20:00 – 21:00 το νεανικό. Με έναρξη την Δευτέρα 30 Σεπτεμβρίου. Υπεύθυνος των τμημάτων θα είναι ο Γεν. Γραμματέας του Συλλόγου κ. **Αστ. Λυρτζής** (6944779345). Χοροδιδάσκαλος των τριών τμημάτων είναι ο κ. **Περικλής Διαμαντής** (6975950513)

Το τμήμα γυναικών

Θα λειτουργήσει με την ομάδα Φιλαναγνωσίας. Θα συνέρχεται μία φορά τον μήνα και συγκεκριμένα την πρώτη Τρίτη κάθε μήνα 17:00 – 19:00. Υπεύθυνη της ομάδας είναι το μέλος του Δ.Σ. κ. **Μάχη Κωστοπούλου** (6932474037). Έναρξη τον Οκτώβριο. Επιστημονική συνεργάτιδα η φιλόλογος κ. **Γεωργία Πούλου** (6934561955)

Το Τμήμα χορών LATIN

Τα μαθήματα γίνονται κάθε Παρασκευή 19:00 – 21:00 με έναρξη την Παρασκευή 11 Οκτωβρίου. Υπεύθυνη του τμήματος είναι το μέλος του Δ.Σ. κ. **Αναστασία Σούστα –Δάφφα** (6981473277). Χοροδιδάσκαλος είναι: ο κ. **Χρήστος Δέας** (6973353501)

Το σεμινάριο Αγγλικών

Λειτουργεί κάθε Πέμπτη με 2 τμήματα:
Το πρωινό από 11:00-13:00 με υπεύθυνη από το Δ.Σ. την κ. **Αναστασία Σούστα –Δάφφα** (6981473277)
Το βραδινό από 20:00 – 22:00 με υπεύθυνο από το Δ.Σ. του Συλλόγου τον Γ.Γ. κ. **Αστ. Λυρτζή** (6944779345).

Σημείωση: Σε όλα τα τμήματα (πλην των νεανικών) εγγράφονται και μετέχουν μόνον τακτικά μέλη του Συλλόγου.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου στην συνεδρίαση της 3/9/2019 αποφάσισε να ιδρύσει δύο νέα τμήματα:

A. Χορευτικό τμήμα για μικρά παιδιά 6 -15 ετών.

Όσοι γονείς ή παππούδες και γιαγιάδες επιθυμούν τα παιδιά ή εγγόνια τους λάβουν μέρος στο χορευτικό, παρακαλούνται να το δηλώσουν στον Σύλλογο **τηλ.: 2310323839** ή στο μέλος του Δ.Σ. κ. **Αστ. Λυρτζή** (6944779345). Τα μαθήματα θα γίνονται κάθε Δευτέρα 17:00 -18:00 στον Σύλλογο.

B. Θεατρική ομάδα

Θα διδάξει ο φιλόλογος μέλος του συλλόγου **Νίκος Κασσιανίδης**, κάθε Πέμπτη απογευματινές ώρες που θα ανακοινωθούν. Όσοι επιθυμούν να πλαισιώσουν την ομάδα να το δηλώσουν στον Σύλλογο ή στο μέλος του Συλλόγου κ. **Νατάσσα Δάφφα** τηλ. 6981473277

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΡΟΜΩΝ Δ΄ ΤΡΙΜΗΝΟΥ**ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2019**

Τετάρτη 2 Οκτωβρίου	Αγιασμός με την έναρξη του νέου έτους στον Σύλλογο.	Ώρα 19.00 στην ΕΣΤΙΑ Προσφορά κερασμάτων και καφέ.
Παρασκευή 4 μέχρι Παρασκευή 11 Οκτωβρίου	8ήμερη Αεροπορική εκδρομή ΠΑΡΙΣΙ – ΝΟΡΜΑΝΔΙΑ.	Κόστος 1.010 ευρώ. Θα λάβουν μέρος 99 μέλη και φίλοι του Συλλόγου με 4 διανυκτ. Στο Παρίσι και 3 στην Νορμανδία σε ξενοδοχεία 4*.
Σάββατο 19 Οκτωβρίου	Ημερήσια εκδρομή ΠΕΛΛΑ – ΜΙΕΖΑ – ΝΑΟΥΣΑ. Ξενάγηση από επίσημο ξεναγό. Γεύμα στον Αγ. Νικόλαο.	Ώρα αναχώρησης 08:30 από πλ. ΧΑΨΑ. Κόστος 15 ευρώ. Δηλώσεις συμμετοχής κ. Δάφφα Νατάσα 6981473277
Τετάρτη 23 Οκτωβρίου	Παρουσίαση βιβλίου Αγγ. Μάντσιου από την Νικήτη «Η Μεγάλη Μάχη» από τον φιλόλογο Δημ. Κοσμά και τον καθηγητή Ι. Τσίκουλα.	Ώρα 19:30 στην ΕΣΤΙΑ μας.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2019

Σάββατο, Κυριακή, Δευτέρα 2-4 Νοεμβρίου	Τριήμερη εκδρομή στην ΑΘΗΝΑ. Επίσκεψη στο Ίδρυμα Νιάρχου, Εθνικό Λαογρ. Μουσείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας κ.α.	Αναχώρηση ώρα 7:00 από πλ. Χάψα. Δηλώσεις κ. Νατάσσα 6981473277. Ξενοδοχείο 4*. Το κόστος περίπου 165€.
Σάββατο 9 Νοεμβρίου	Παρουσίαση Ντοκιμαντέρ Στυλιανού Κυρίμη Αντιστράτηγου ε.α. Η επανάσταση της Χαλκιδικής το 1821. Στο τέλος θα προσφερθεί δωρεάν σε όλους φυλλάδιο και το dvd.	Ώρα 19:30 στο Πολεμικό Μουσείο Θεσσαλονίκης. Η παρουσίαση θα γίνει από τους κ.κ. Μιχ. Καρτσιώτη Επίτιμο Πρόεδρο του Π.Σ., Στ. Αυγολούπη καθηγητή Αστρονομίας ΑΠΘ, Ιωάννα Αρβανίτη και Μιχ. Βαφειάδη, συντονιστές εκπαιδευτικού έργου Αθμιας και Βθμιας Εκπ. Κ. Μακ.
Κυριακή 24 Νοεμβρίου	Εκκλησιασμός – Ξενάγηση στο Πολεμικό Μουσείο Θεσσαλονίκης και σε άλλα μνημεία της πόλης.	Γεύμα σε εστιατόριο της Θεσ/νίκης. Αναχώρηση λεωφορείου 9:00 από πλ. Χάψα. Δηλώσεις κ. Μάχη Κωστοπούλου 6932474037
Τετάρτη 27 Νοεμβρίου	Ομιλία ομότιμου καθηγητή Ιατρικής του ΑΠΘ Ιωαν. Τσίκουλα: «Πινελιές για μακροβιότητα και ευζωία».	Ώρα 19:30 στην ΕΣΤΙΑ μας.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019

Τετάρτη 4 Δεκεμβρίου	Παρουσίαση βιβλίου Δημ. Κύρου «ΤΑ ΜΑΔΕΜΟΧΩΡΙΑΝΑ» (ΛΙΑΡΙΓΚΟΒΗ 1878) του διδασκάλου της Χαλκιδικής Νικολάου Βουργαρελίδη.	Ώρα 19:30 στην ΕΣΤΙΑ μας. Θα παρουσιάσουν: ο Δρ. Ιωακ. Παπάγγελος, Αρχαιολογος και η Ηλέκτρα Παπαθανασίου, φιλόλογος.
Κυριακή 8 Δεκεμβρίου	Συναυλία Χορωδιών Χαλκιδικής.	Ώρα 19:30 στο Κινηματοθέατρο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ έναντι από Λ. Πύργου.
Πέμπτη 19 Δεκεμβρίου	Χριστουγεννιάτικη Γιορτή με τραγούδια Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς απ' όλο τον κόσμο με την μουσική παρέα του Κώστα Τσολοδήμου.	Ώρα 19:00 στην ΕΣΤΙΑ μας. Την γιορτή θα προετοιμάσουν μέλη του Δ.Σ.

Πρωτοχρονιά στην Κωνσταντινούπολη

με τετραήμερη εκδρομή, οδικώς **30,31 Δεκ. και 1,2 Ιαν. 2020** σε ξενοδοχείο 4* με ημιδιατροφή.

Η τιμή θα ανακοινωθεί με sms και email.

Δηλώσεις συμμετοχής μέχρι 10/12/2019 στα μέλη του Δ.Σ. κ. **Νικ. Μπούφα** 6972711731, κ. **Χρ. Παυλούδη** 6945294699 & στα γραφεία του Συλλόγου κάθε βράδυ, 2310323839, κιν. 6988896416.

ΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ Ιαν. 2009- Ιαν. 2019

Ιαν. 2009-2010

2011-2012

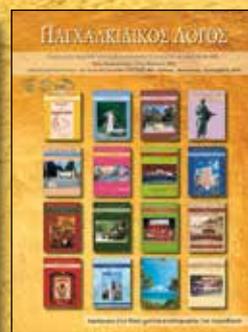
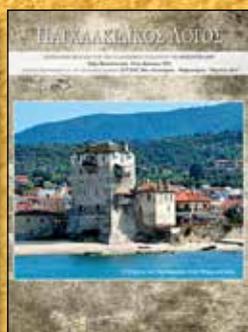
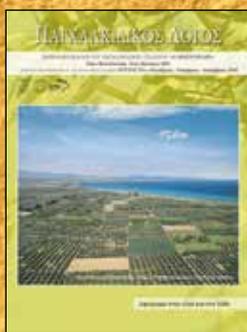
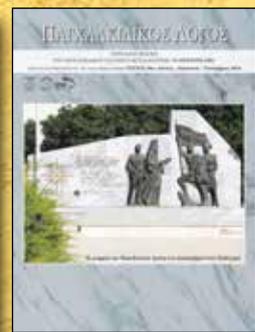
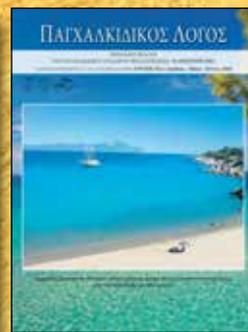
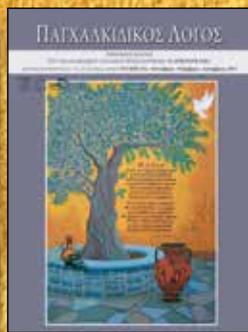
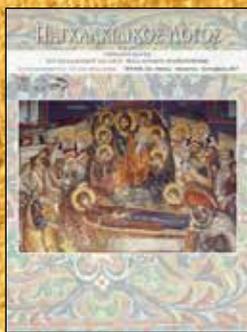
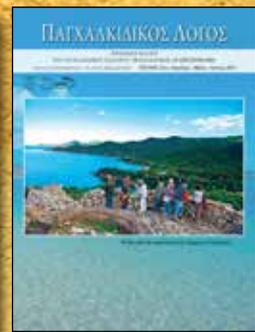
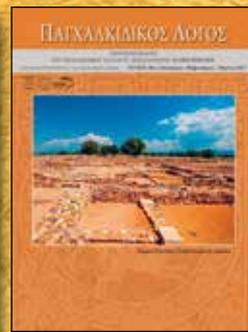
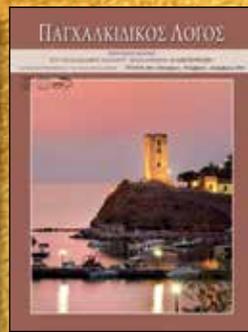
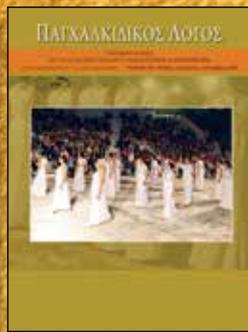
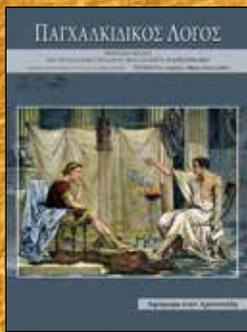
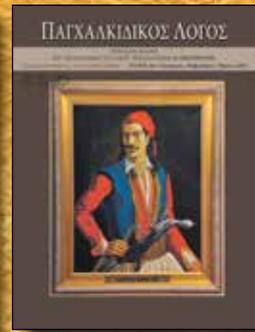
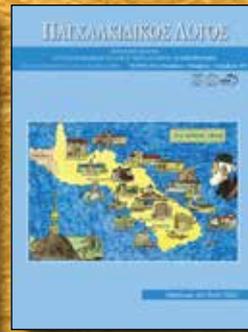
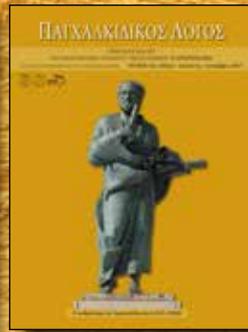
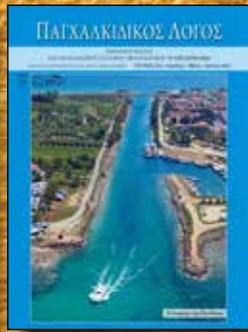
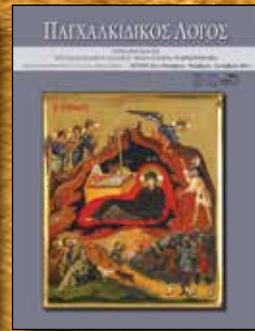
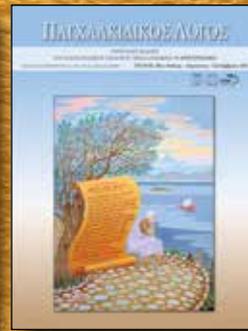

2013-2014

2015-2016

2017-2019 (Ιαν.)

και συνεχίζουμε
για το 41ο
τεύχος...